

2012

Virksomhedsskatteordningens ophør ved overgang til selskabsbeskatning

- med fokus på læger i enkeltmandspraksis

Et speciale fra cand.merc.aud. studiet på Aalborg Universitet, institut for
erhvervsstudier.

Udarbejdet af:
Tom Mogens Jørgensen
Vejleder:
Henrik Vestergaard Andersen
Afleveringsfrist:
1. maj 2012

1. Indholdsfortegnelse

1. Indholdsfortegnelse	1
2. English Summary	4
3. Indledning	6
3.1. Problemformulering	7
3.1.1. Problembeskrivelse	7
3.1.2. Problemdefinition	7
3.1.3. Undersøgelsesspørgsmål	8
3.2. Afgrænsning	8
3.3. Metode	10
3.4. Kildevalg samt kildekritik	11
3.5. Disposition	13
3.6. Anvendte forkortelser	14
4. Beskrivelse af case	14
4.1. Kvalitative data	15
4.2. Regnskabsforhold	15
5. Virksomhedsskatteordningen	17
5.1. Virksomhedsskatteordningens baggrund	17
5.1.1. Historik	17
5.1.2. Virksomhedsskatteordningens intentioner	17
5.1.3. Negative følger virkninger	20
5.2. Virksomhedsskatteordningens krav	21
5.2.1. Selvstændigt erhvervsdrivende	21
5.2.2. Indkomst fra virksomhed	25
5.2.3. Aktiver og passiver i VSO	26
5.2.4. Regnskabskrav	28
5.3. Elementer i virksomhedsskatteordningen	30
5.3.1. Indskudskonto	30
5.3.2. Rentekorrektion	33
5.3.3. Mellemregningskonto	34
5.3.4. Hæverækkefølgen	35
5.3.5. Kapitalafkast, kapitalafkastgrundlag og kapitalafkastberegning	37
5.3.6. Indkomstopgørelsen samt håndtering af overskud og underskud	40
5.4. Ophør med brug af virksomhedsskatteordningen	43

6. Virksomhedsomdannelse	45
6.1. Indledning	45
6.2. Motiver for at omdanne til et selskab	45
6.3. Skattepligtig virksomhedsomdannelse	48
6.4. Skattefri virksomhedsomdannelse	50
6.4.1. Indledning	50
6.4.2. Betingelser for skattefri virksomhedsomdannelse	51
6.4.3. Omdannelse af lægevirksomheden til et selskab	64
6.4.3.1. Værdiansættelse	64
6.4.3.2. Præsentation af beregningerne for den skattefrie omdannelse	73
6.4.3.3. Åbningsbalance for selskabet	73
6.4.3.4. Opgørelse af aktiernes anskaffelsessum	74
6.4.3.5. Retsvirkningen for selskabet	78
6.4.3.6. Retsvirkningen for omdanneren	79
6.4.4. Opsamling på omdannelsen	81
7. Konklusion	83
7.1. Indledning	83
7.2. Virksomhedsskatteordningen	83
7.2.1. Ordningens baggrund	83
7.2.2. Ordningens krav	84
7.2.3. Ordningens elementer	84
7.2.4. Ordningens ophør	85
7.3. Virksomhedsomdannelse	86
7.3.1. Motiver for en virksomhedsomdannelse	86
7.3.2. Skattepligtig virksomhedsomdannelse	86
7.3.3. Skattefri virksomhedsomdannelse	87
8. Litteraturliste	90
8.1. Love, lovforslag og betænkninger	90
8.1.1. Love	90
8.1.2. Lovforslag	90
8.1.3. Betænkninger	90
8.2. Domme, afgørelser, styresignaler og tidsskrift for skatter og afgifter	91
8.3. Vejledninger	92
8.4. Bøger	93
8.5. Statistikker	94
8.6. Artikler	95

9. Bilagsoversigt	96
Bilag 1: Regnskab for året 2011.....	97
Bilag 2: Skematisk oversigt vedrørende værdiansættelse af indskudskontoen	102
Bilag 3: Goodwill-beregning	103
Bilag 4: Opgørelse af anskaffelsessum samt åbningsbalance i selskabet	104
Bilag 5: Opgørelse af avancer der indgår i aktiernes anskaffelsessum	105

2. English Summary

This thesis is the final exam of the cand.merc.aud graduate. The title of the thesis is *"The termination of the business taxation scheme when shifting to corporation taxation- with focus on medical practitioners in one-person practices"*. The aim of the thesis is a description of the business taxation scheme and the transformation from a personal owned company, which uses the business taxation scheme, to a corporation.

Through review and analysis, the rules of the business taxation scheme and the law on tax-exempt business transformation will be treated in order to clarify the rules relevant to a medical practitioner, who wants to transform his personally owned company taxed under the rules on business taxation scheme to a company. To answer the above, the thesis is based on a study of relevant legislation and literature. Because of that, the thesis appears descriptive. However, a more practical angle is set, when the termination of the business taxation scheme when law on tax-exempt business transformation is seen on medical practitioners in one-person practices.

When a medical practitioner wants to sell his practice, there is now a major competition for buyers. Previously, it was the sellers of practices that had a favorable position, but this has drastically changed. A sale of a practice, run as a corporation is presumed to be easier than a sale, when the practice is operated as a privately owned company, because the sale would only include the company's shares, and not the individual constituents of the company. Typically, the medical practitioner operates his business under the business taxation scheme which therefore means that it must be transformed to a company, according to the rules around the law on tax-exempt business transformation, if he wants to defer taxation on the transfer to the company.

The business taxation scheme is a model for tax calculation, self-employed for the first time in 1987 could choose to let their income being taxed under. The system gives self-employed an alternative tax calculation which, on some points, is similar to the rules for taxing corporations. It is also seen that the scheme ensures full deduction for interest from privately owned company. In addition, the scheme ensures a return on capital, when a self-employed invest in own company. This is taxed more gradually, thus investing in own business is treated as investments, such as bonds. Further it should be possible to accumulate the profit, generated in the business to a provisional tax.

The business taxation scheme and the law on tax-exempt business transformation have close ties. This is especially reflected on the deposit account and the accumulated profits in the scheme, when a transformation is made. In addition, the law on tax-exempt business transformation comes with a number of additional conditions, a medical practitioner should be aware of, before he can transform his company. This is necessary because the transformation is based on a succession principle, where the corporation takes over the medical practitioner's tax base, while the medical practitioner is not taxed on the transfer. For instance, only personally owned companies, characterized as consisting, can be transformed. Additionally, the transformation can not only concern individual assets. Thus, only a few elements from the business taxation scheme and property can be kept out of a transformation. The medical practitioner wishes to keep his property out of the transformation, which is completely legal. Also, the law requires that the person must be fully taxable in Denmark before he can transform his company, like the pay for the transfer the corporation only can be with shares.

As mentioned before, the deposit account and accumulated profits means a lot in connection with a transformation. The deposit account may not be negative at the time of transformation, and the acquisition of the shares must not be negative, unless it is due to accumulated profits. If so, the medical practitioner can offset the negative amounts, by pay up the differences to the corporation before the time of the transformation. This is the case, when his deposit account is negative with minus 335.277 DKR.

In the thesis, appendix 4 shows a calculation of the transformation. It can be seen that the acquisition of the shares is calculated to DKR. 508.684 and payable tax is provided in the corporation's opening balance. The corporation's share capital amounts to DKR. 2,394,864. Prior to these calculations all corporate constituents are valued at market value at the transformation date. Goodwill, which is the largest item, is valued by a set of rules administered by a sub-department of the Danish Medical Association, called the PLO. Also for durable goods, there are special rules, while the rest of the company is valued without having to observe special rules.

Based on the legal consequences for the company and the medical practitioner, it is not to be advantageous to transform the company into a corporation. The big advantage to let the doctor's property to be included in the corporation, and thus save money on registration at a later sale to a colleague is not applicable when the property is kept out of the transformation. In addition the deposit account must be offset within transformation, which requires that the medical practitioner must find DKR. 335,277 in his private economy or have accumulated profit brought back.

3. Indledning

”Der er mangel på praktiserende læger i Danmark” - en problemstilling der ofte behandles i medierne¹.

Hvor lægemangel generelt betragtes som et problem på samfundsniveau, udspringes tillige andre problematikker herudaf. Den klassiske samfundsøkonomiske antagelse om, at udbud og efterspørgsel danner prisen på et produkt, illustrerer på bedste vis en sælgende praktiserende læges nuværende - samt fremtidige forhandlingssituation, når flere læger pensioneres, end der uddannes. Dermed stiger udbuddet af klinikker til salg, men da efterspørgslen ikke tilsvarende stiger, sendes priserne på klinikker ned – hvis et salg overhovedet bliver muligt. En ny undersøgelse, offentliggjort gennem ugeskrift for læger den 26. januar 2012, viser, at prisen på klinikker igen er faldet i 2011. Ligeledes måtte 54 læger i løbet af 2011 dreje nøglen om, uden at have en køber² - et stort nederlag for de læger, der havde set en mulig fortjeneste ved salg af klinikken som en yderlig pensionsopsparing.

På et købers marked må en sælgende læge, mere end nogensinde før, gøre sin klinik attraktiv over for købere, hvis intentionen om et salg skal opfyldes. At gøre denne attraktiv, kan ske på flere måder. Dels kan investeringer i nyt klinikudstyr og modernisering af kliniklokaler gøre købere interesserede. Dels kan en smidiggørelse af selve købsprocessen være interessant at iagttage.

Når en klinik overdrages, og sælgeren driver virksomheden i personligt regi, vil en handel med en klinik typisk omfatte to typer aktiver: goodwill samt inventar/driftsmidler. Derudover kan overdragelsen omhandle overtagelse af andre aktiver som eksempelvis fast ejendom eller indretning af lejede lokaler. Ved overtagelse af fast ejendom, tilstøder der omkostninger til skøde og tinglysning, da der sker ejerskifte. Ud over forhold med skattemæssig relevans, skal parterne i handlen diskutere, om overtagelse af personale, lejemål mv. skal være en del af overdragelsen.

Hvis en klinik drives i selskabsform, vil overtagelsen blot omfatte værdipapirerne (herefter blot betegnet aktierne) på selskabet. Dermed sker der ikke overtagelse af de enkelte elementer særskilt, da disse er ejet af selskabet. For at lette købsprocessen, og gøre klinikken mere attraktiv for salg, kan lægen derfor omdanne sin personligt drevne virksomhed til et selskab, således køberen i forbindelse med overtagelsen af aktierne, overtager kontrollen med selskabet og dets rettigheder og forpligtelser, uden at eksempelvis ejendom mv. skal undergå ejerskifte med dertilhørende omkostninger.

¹ Eksempelvis: Danmarks Radio: Yderdanmark rammes af lægemangel, online udgave

² Ugeskrift for læger: Antallet af praksishandler forsat højt, men goodwillprocenten falder, online udgave

3.1. Problemformulering

3.1.1. Problembeskrivelse

Hvis en overdragelse af en klinik, som beskrevet i indledningen, forudsættes at ske mest smidigt gennem et selskab, vil læger, der hidtil har drevet virksomhed i personligt regi, stå overfor en virksomhedsomdannelse, hvis ønsket om at lette overdragelsen skal realiseres.

Der er to perspektiver i en virksomhedsomdannelse. Det første er det selskabsretlige, hvori indgår stiftelsesprocedurer samt tegning af kapital i selskabet. Et andet perspektiv er det skatteretlige, hvor lægen, gennem den personligt ejede virksomhed overdrager aktiviteten til et selskab. Dette betyder i udgangspunktet afståelsesbeskatning efter skattelovgivningens normale regler. Lægen har dog mulighed for at vælge omdannelse efter lov om skattefri virksomhedsomdannelse, hvorved beskatningen udskydes indtil aktierne på selskabet afstås.

I forbindelse med mit daglige arbejde på Lægers og Tandlægers Revisionskontor fremgår det klart, at blandt muligheder for beskatning af virksomheder, drevet i personligt regi, er virksomhedsskatteordningen den mest benyttede. På trods af administrative byrder³, er ordningen populær, da den blander fordele fra drift af virksomhed i personligt regi med drift af virksomhed i selskabsregi. Ved en omdannelse vil en typisk praktiserende læge dermed stå overfor at sin virksomhed, beskattet efter virksomhedsskatteordningen, skal omdannes til et selskab. Hvis der er ønsker om at udskyde beskatningen ved overdragelsen til selskabet, skal reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse inddrages. Dermed kommer to specielle skatteretlige regelsæt i spil, der, for en omdanner, kan virke komplicerede. Dette speciale skal derfor virke som et værktøj til forståelse af de skatteretlige regler og konsekvenser i forbindelse med en virksomhedsomdannelse.

3.1.2. Problemdefinition

Gennem redegørelse og analyse vil reglerne i virksomhedsskatteoven og lov om skattefri virksomhedsomdannelse blive behandlet, med henblik på at tydeliggøre reglernes skatteretlige betydning for en praktiserende læge, der ønsker at omdanne sin personligt ejede virksomhed, beskattet efter reglerne om virksomhedsskatteordningen, til et selskab.

³ Virksomhedsskatteordningen pålægger eks. ejeren at holde sin privatøkonomi skarpt adskilt fra virksomhedsøkonomien, ligesom der skal udarbejdes yderligere separate opgørelser. Disse forhold uddybes i afsnit 5.2.4.

3.1.3. Undersøgelsesspørgsmål

Til besvarelsen af ovennævnte problemdefinition vil specialet behandle nedenstående spørgsmål:

- Hvad er virksomhedsskatteordningen?
 - o Hvad er baggrunden for virksomhedsskatteordningen?
 - o Hvilke krav stiller ordningen til brugeren?
 - o Hvilke elementer indgår i ordningen?
 - o Hvordan ophører ordningen, når der ikke sker omdannelse til et selskab?
- Hvad er en virksomhedsomdannelse?
 - o Hvilke motiver ligger til grund for at overgå til selskabsbeskatning?
 - o Hvilke regler gælder for skattepligtig virksomhedsomdannelse?
 - o Hvilke regler gælder for skattefri virksomhedsomdannelse?
 - Hvilke betingelser stiller loven for at kunne omdanne skattefrit?
 - Hvordan omdannes en virksomhed efter lov om skattefri virksomhedsomdannelse, beskattet efter virksomhedsskatteordningen?
 - Hvordan værdiansættes virksomheden?
 - Hvordan udarbejdes åbningsbalancen i selskabet?
 - Hvordan opgøres aktiernes anskaffelsessum?
 - Hvad er retsvirkningen for selskabet?
 - Hvad er retsvirkningen for omdanneren?

3.2. Afgrænsning

Som det læses i ovenstående, vil specialet behandle situationen hvor virksomhedsskatteordningen ophører, og virksomhedsdriften videreføres i selskabsregi. Inden en omdannelse, har den erhvervsdrivende, udover virksomhedsskatteordningen, flere valgmuligheder for beskatning af indkomst, optjent som led i personlig virksomhedsdrift. Som beskatningsmodel vil specialet dog kun behandle virksomhedsskatteordningen. Dermed afgrænses der fra selvstændig behandling af reglerne i personskatteloven samt reglerne i virksomhedsskattelovens afsnit II, omhandlende kapitalafkastordningen (afsnit II A) og udligningsordning for forfattere og skabende kunstnere (afsnit II B). Da virksomhedsskatteordningen blot er en skatteberegningsmodel, er det nødvendigt at skele til øvrige skatteregler når virksomhedens indkomst opgøres. Når dette giver anledning til inddragelse af andre lovgivninger (eksempelvis ligningsloven og afskrivningsloven), vil dette begrænse sig til korte referencer.

Som nævnt ovenfor om beskatningsmetoder, findes der ligeledes flere former for virksomhedsomdannelser – en skattefri og en skattepligtig. Specialet sigter mod en stærkt begrænset behandling af den skattepligtige virksomhedsomdannelse, til fordel for den skattefrie. Dette begrundes med, som det i afsnit 6.3. vil blive fremført, at en skattepligtig omdannelse følger skattelovgivningens almindelige regler, hvorfor en omdanner ikke skal iagttage et specielt regelsæt. Derimod har en skattefri virksomhedsomdannelse sit eget, og mere komplicerede regelsæt, der kræves yderligere teoretisk viden for at anvende.

Det ses af lov om skattefri virksomhedsomdannelse, at omdannelse kan ske til danske som udenlandske selskaber. I specialet behandles ikke muligheden for omdannelse til udenlandske selskaber, da det vurderes at have stærkt begrænset relevans for omdannelse af en praktiserende læges klinik. Dette betyder ligeså, at behandlingen afgrænses af lovens § 5 omkring faste driftssteder i udlandet. Yderligere fremgår det af loven, at fysiske personer som dødsboer kan omdanne. omdannelse, foretaget af dødsboer, behandles ej, da dette ligeledes vurderes ikke at have relevans i den situation, som vil fremgå af casen i kapitel 4, hvor lægen, i levende live, ønsker at foretage en omdannelse. Muligheden omtales dog kort.

Reglerne indenfor selskabsretten vedrørende stiftelse af selskaber er ens, uanset om omdannelsen sker skattefrit eller skattepligtigt, hvorfor disse regler ikke behandles, da specialets fokus vil være på den skatteretlige behandling.

For at forstå mekanismerne og samspillet mellem virksomhedsskatteordningen og lov om skattefri virksomhedsomdannelse, er det af væsentlig betydning at opnå en indgående forståelse for virksomhedsskatteordningens baggrund og elementer. Derfor vil virksomhedsskatteordningen og lov om skattefri virksomhedsomdannelse blive behandlet ligevægtige i forhold til specialets fokus, selvom det er selve overgangen mellem VSO og selskabsbeskatning der primært vil være fokus på.

Specialet vil kun fokusere på ophør med brug af virksomhedsskatteordningen ved overgang til selskabsbeskatning. Alligevel behandles ophør med brug af virksomhedsskatteordningen uden overgang til selskabsbeskatning kort i afsnit 5.4., og dette vil kun omhandle situationer hvor det er den erhvervsdrivendes eget valgt at udtræde af ordningen, og ikke som følge af eksempelvis dødsfald eller konkurs. Afsnittet vil desuden kun behandle fuldstændigt ophør, hvor delvist ophør med virksomhedsskatteordningen behandles sideløbende med virksomhedsomdannelsen fra afsnit 6.4.

Omstruktureringsmodeller, en erhvervsdrivende efterfølgende kan forholde sig til omkring selskabskonstruktioner vil ikke have fokus i specialet. Der tages dog forbehold for at kunne nævne i hvilke sammenhæng disse modeller kunne optimere en læges situation.

En praktiserende læge har mulighed for at organisere sin klinik som enkeltmandspraksis, kompagniskabspraksis(interessentskab), omkostningsfællesskaber(en kombination af de to førnævnte) samt i selskabsform⁴. Specialet vil kun omhandle virksomheder etableret som enkeltmandspraksis. Dette betyder, at beslutninger omkring eventuelle investeringer i virksomheden blot afhænger af en enkeltperson, med baggrund i dennes incitamenter til virksomhedens drift samt driftsform.

3.3. Metode

På det helt overordnede plan, er specialets formål at skabe et overblik over gældende skatteretlige reglerne, når virksomhedsskatteoven og lov om skattefri virksomhedsomdannelse anvendes ved en omdannelse. Behandlingen vil være overvejende teoretisk med baggrund i et studie af relevant lovgivning samt litteratur, udarbejdet på området omkring virksomhedsskatteordningen og virksomhedsomdannelse. Studiet er opbygget omkring den retsdogmatiske metode⁵. Efter denne fortolkes retskilder til løsning af juridiske spørgsmål, mens retskilderne samtidig vægtes ud fra deres respektive retskildeværdi⁶.

Virksomhedsskatteoven og lov om skattefri virksomhedsomdannelse, der er kilder med høj retskildeværdi, vil være specialets omdrejningspunkt, hvor lovenes ord tolkes. På trods af lavere retskildeværdi, tillægges administrativ praksis samt administrative forskrifter(herunder juridisk vejledning) stor betydning på det skatteretlige område⁷. Dette ses i lyset af, at lovgivningen typisk ikke udarbejdes udtømmende, hvorfor fortolkning gennem administrative organer løbende bliver nødvendigt⁸. Derfor er disse udarbejdede fortolkningsbidrag til loven inddraget som en vigtig del af specialet.

Ud over den teoretiske vinkel, søges en praktisk tilgang løbende tilført med udgangspunkt i en case, der illustrerer, hvordan de skatteretlige regler påvirker skatteyderen(i dette tilfælde en praktiserende læge). Således kan reglernes praktiske problemstillinger perspektiveres over på specifikke forhold.

⁴ PLO: Vejledning vedrørende praksisdrift og praksishandel, side 16

⁵ Peter Blume: Juridisk metodelære, 5. udgave, side 161

⁶ Specialets retslige trinfølge er beskrevet i afsnit 3.4.

⁷ Ole Aagesen m.fl.: Skatteret, 31. udgave, side 19

⁸ Ole Aagesen m.fl.: Skatteret, 31. udgave, side 22

Første del af specialet vil have fokus på selve virksomhedsskatteordningen. Behandlingen vil ske med afsæt i virksomhedsskatteovens struktur. Dette skal skabe rammerne for en forståelse af, hvilke elementer og begreber der er relevante at iagttage, når en virksomhed, beskattet efter reglerne i loven, omdannes til et selskab. Denne del af specialet vil klart fremstå beskrivende, og den praktiske vinkel vil begrænse sig til få eksempler der inddrages med udgangspunkt i specialets case.

Specialets anden, og sidste hoveddel, skal besvare problemdefinitionens spørgsmål omkring virksomhedsomdannelse. Ligesom ved specialets første hoveddel, vil der være en stor mængde beskrivende elementer heri. Til gengæld vægtes den praktiske vinkel højere, når der fra afsnit 6.4. illustreres hvordan en skattefri virksomhedsomdannelse foretages.

3.4. Kildevalg samt kildekritik

Gennem behandlingen af specialets teoretiske forhold, vil de primære kilder være lov om virksomhedsskatteoven, senest opdateret 28. december 2012⁹ samt virksomhedsomdannelsesloven af 19. september 2011. Herudover inddrages sekundære kilder, eksempelvis i form af udarbejdede vejledninger fra skattemyndighederne samt lærebøger, der skal bidrage med forklaringer samt fortolkninger af praksis på området. Bidragene fra kilderne er vurderet særskilt, og kun medtaget, såfremt kilden er vurderet pålidelig, troværdig samt udarbejdet professionelt.

Som fremført under metodeafsnittet, anvendes den retsdogmatiske metode, hvilket medfører en prioritering af retskilderne i en retlig trinfølge. Dette betyder, at konflikter mellem modsigende retskilder, løses ved, at en retskilde på et lavere trin i den retlige trinfølge viger for et højere trin. Således kan et element i en administrativ forskrift ikke tilsidesætte lovens ord, ligesom en højesteretsdom tilsidesætter en afgørelse truffet af de administrative organer. Den relevante retslige trinfølge for specialets anvendte retskilder er skitseret kort i nedenstående figur på næste side.

⁹ Lovene, specialet tager udgangspunkt i, er hentet via Skat og Erhverv, Magnus informatik, online udgave

Grundloven	Øverste lovgivning, hvor alle detallovgivninger(herunder skatteretlige love) er hjemlet. I grundloven fastlås desuden, at skatteopkrævning kræver lovhjemmel.
Skattelovgivningen	I dette tilfælde er det her virksomhedsskatteoven og lov om skattefri virksomhedsomdannelse samt enkelte andre love med sammenhæng til de to hovedområder.
Domspraksis	Domspraksis tager udgangspunkt i domme afsagt i principielle sager, hvor afgørelser har betydning for forståelsen og fortolkningen af loven, samt hvor afgørelser kan komme til at danne præcedens i fremtidige domme. Domspraksis kan tilsidesætte administrativ praksis, og dermed bevirke, at administrativ praksis revurderes.
Administrative forskrifter	Herunder falder ligningsvejledningen, den juridiske vejledning samt SKAT-meddelelser og lignende, udarbejdet af skattemyndigheden. Disse udtrykker SKAT's opfattelse af praksis. Bekendtgørelser hører også hjemme i denne kategori. Bekendtgørelser har dog, modsat andre forskrifter, hjemmel i lovgivningen.
Administrativ praksis	Heri findes landsskatteretten, der er et administrativt organ, der behandler skattesager. Afgørelser fra skatterådet udgør tillige administrativ praksis. Kendelserne samt trufne afgørelser er bindende for skattemyndighederne.

Figur 1 - den retlige trinfølge med baggrund i beskrivelse af retskilder i "lærebog om indkomstskat"¹⁰

Af ovenstående retskilder er der specielt anvendt relevante skattelove samt administrative forskrifter. Administrative forskrifter binder ikke skatteydere(på nær bekendtgørelser), landsskatteretten samt domstolene¹¹. Derfor har eksempelvis den juridiske vejlednings retskildeværdi ikke nær så høj vægt som den lov, den forsøger at fortolke. At vejledningen står under loven i trinfølgen betyder, at der ikke er hjemmel til at tilsidesætte lovens skrevne ord. På trods af denne lavere retskildeværdi af vejledningen, så gælder det, som også nævnt under metoden, at informationsværdien er udbytterig i administrative forskrifter samt praksis, og dermed kan have stor betydning i forståelse af begreber og fortolkninger. Derfor er bidrag fra administrative forskrifter medtaget, om end denne problemstilling er vurderet kritisk, når materialer af lavere retskildeværdi inddrages. Desuden er den skatteretlige litteratur, herunder lærebøger, anvendt som kilder i dette speciale. Disse har generelt til formål at skabe en bred forståelse af det skatteretlige område. På trods af usikkerhed omkring hvor stor betydning denne type kilde kan tillægges¹²,

¹⁰ Aage Michelsen m.fl.: Lærebog om indkomstskat, 14. udgave, side 101-125

¹¹ Aage Michelsen m.fl.: Lærebog om indkomstskat, 14. udgave, side 112

¹² Ole Aagesen m.fl.: Skatteret, 31. udgave, side 24

benyttes skatteretlig litteratur af myndighederne, jf. den skatteretlige doktrin, som inspiration og overvejelser ved løsning af diverse skatteretlige problemstillinger¹³.

Når der redegøres for forhold omkring praktiserende læger, som er specialet fokusgruppe, vil kilder hovedsageligt være informationsmateriale udarbejdet af Praktiserende Lægers Organisation (PLO). Materialet er vurderet efter samme krav som stilles til den skatteretlige litteratur.

I specialet er kilder inddraget og medtaget som fodnoter. Sammenfattende er der i kapitel 8 opstillet en litteraturliste med angivelse af titel, forfattere, forlag og webadresser for samtlige kilder. Fodnoter vil desuden blive brugt til at give perifere oplysninger.

3.5. Disposition

For at sikre en rød tråd gennem specialet, vil dette afsnit beskrive hvorledes strukturen forløber, således der sikres en grundig og kronologisk besvarelse af problemdefinitionen og dens opstillede undersøgelses-spørgsmål.

Inden behandlingen af specialets teoretiske forhold påbegyndes i kapitel 5, beskrives casen, specialet tager udgangspunkt i. Dette sker i kapitel 4. Heri gennemgås væsentlige forhold opdelt efter kvalitative - og regnskabsmæssige forhold, der skal sikre læseren et indblik i, samt forståelse for branchen for praktiserende læger, og hvilke forhold der er specielt relevante for denne type erhvervsdrivende, når reglerne i virksomhedsskatteoven og lov om skattefri virksomhedsomdannelse anvendes.

I kapitel 5 behandles virksomhedsskatteordningen. Dette kapitel redegør for de regler, den praktiserende læge allerede anvender som model for skatteberegning.

Kapitel 6 behandler virksomhedsomdannelsen. Først gennemgås kort reglerne for en skattepligtig virksomhedsomdannelse, mens reglerne for en skattefri virksomhedsomdannelse gennemgås efterfølgende, med et hertil følgende praktisk indblik, da der fra afsnit 6.4.3. illustreres en egentlig omdannelse af den, i kapitel 4, introducerede praktiserende læges virksomhed. Som afrunding herpå behandles hvad retsvirkningerne af en skattefri virksomhedsomdannelse vil være for både omdanneren og selskabet. Her vurderes det ligeledes, om det vil være fordelagtigt for lægen at foretage omdannelsen.

¹³ Aage Michelsen m.fl.: Lærebog om indkomstskat, 14. udgave, side 130

Slutteligt afrundes specialet med en konklusion, der opsummerer de vigtigste punkter i specialet. Dette afsnit kan, for at danne et hurtigt overblik over specialet, læses i sammenhæng med undersøgelsesspørgsmålene i afsnit 3.1.3.

3.6. Anvendte forkortelser

Igennem specialet anvendes følgende forkortelser:

PSL	=	Personskatteloven
VSO	=	Virksomhedsskatteordningen
VSL	=	Virksomhedsskattebogen, seneste ændret ved lov nr. 1382 den 28/12 2011
VOL	=	Virksomhedsomdannelsesloven, senest ændret ved lov nr. 963 af 19/9 2011
LV	=	Ligningsvejledningen 2012-1
JV	=	Juridisk vejledning 2012-1
SKAT	=	Det danske skattevæsen
ABL	=	Aktieavancebeskatningsloven
AL	=	Afskrivningsloven
PLO	=	Praktiserende lægers organisation
KSL	=	Kildeskatteloven
AMBL	=	Arbejdsmarkedsbidragsloven
LL	=	Ligningsloven
PBL	=	Pensionsbeskatningsloven
EBL	=	Ejendomsavancebeskatningsloven
SEL	=	Selskabsskattebogen
TfS	=	Tidsskrift for Skatter og Afgifter
LSR	=	Afgørelser truffet af landsskatteretten
ØLD	=	Afgørelser truffet af østre landsret
SKD	=	Skattedepartementet

4. Beskrivelse af case

Igennem specialet, vil en case, baseret på en praktiserende læge, danne grundlag for beregninger og illustrere, hvorledes de forskellige regelsæt, specialet omhandler, fungerer i praksis. I de nedenstående afsnit introduceres først kvalitative data omkring den praktiserende læge, hvorefter regnskabsmæssige forhold kommenteres.

4.1. Kvalitative data

Lægen, der driver klinikken, rundede 60 år i 2011. Han forventer at have seks-syv år tilbage på arbejdsmarkedet, inden han ønsker at lade sig pensionere. Han gennemførte uddannelsen speciallæge i almen medicin (i daglig tale: praktiserende læge) i slutningen af 1980'erne, hvorefter han overtog klinikken. Ved købet af lægepraksis modtog han et ydernummer, der berettiger til overenskomst hos den offentlige sygesikring, administreret af den region, hvor praksis har hjemsted¹⁴. I klinikken beskæftiges, udover lægen selv, en sekretær og en sygeplejerske, der dagligt varetager behandlinger af deres ca. 1.900 praksistilmeldte patienter. Ejendommen, hvorfra han udøver sin lægegerning, er en blandet benyttet ejendom, opdelt i en klinik samt privatbolig for lægen og hans ægtefælle. Efter pensioneringen ønsker lægen forsat at råde over hele ejendommen, da han har et ønske om at omdanne sine erhvervslokaler til et lille snedkerværksted, hvorfra hans hobby om at restaurere gamle møbler skal foregå. Klinikken er beliggende i en lille landsby tæt ved Ringkøbing fjord. Når man ser bort fra større vestjyske byer som Holstebro og Struer, har det tidligere vist sig problematisk at tiltrække købere til klinikker, beliggende i Vestjylland.

4.2. Regnskabsforhold

I dette afsnit nævnes væsentlige karakteristika samt information, der ikke kan læses direkte af regnskabet. Selve regnskabet er vedlagt i bilag 1. Regnskabets noter er ikke gengivet, da det vurderes at omfanget af den fulde gengivelse ikke står mål med informationsværdien heraf. Hvor informationen i noterne er relevante, vil inddragelse finde sted.

Gennem overenskomstaftalen med sygesikringen, sikres lægen et månedligt gennemsnitligt honorar på ca. kr. 237.000. Udbetalingen fastsættes på baggrund af patientgruppens størrelse (kr. 383,56 pr. patient årligt¹⁵) samt antal behandlinger og ydelser, lægen og hans personale i perioden har foretaget. Udbetalingen fra sygesikringen, der håndteres af de enkelte regioner (i hans situation Region Midt), ses i regnskabet at tegne sig for over 96 % af bruttofortjenesten. Honorarernes beløbsmæssige forhold er ikke noget den enkelte læge forhandler på plads. Dette er overladt til lægens faglige organisation. Af de udestående fordringer under aktiverne udgør den offentlige sygesikring også langt den største del af beløbet. At den største "kunde" i klinikken er det offentlige, samt det faktum at behandling af patienter ikke er konjunkturafhængig, betyder at virksomhedens økonomiske resultater ikke påvirkes nævneværdigt. Således sikrer overenskomsten en nogenlunde fast indtjening til lægen. Ved samtidig indgåelse af

¹⁴ PLO: Vejledning vedrørende praksisdrift og praksishandel, side 13

¹⁵ PLO: Timetakst og praksisomkostningshonorar(honorartabel), online udgave

overenskomsten forpligter den enkelte læge sig til at indbetale bidrag til en pensionsopsparing med livsvarig ydelse¹⁶. Hvert kvartal fragår i honoraret fra sygesikringen en betaling til denne pension. Denne indbetaling varierer i forhold til lægens alder. Der er i alt fem trin, hvor den laveste bidragssats udgør læger til og med det fyldte 33. år, der indbetaler kr. 12.519,36 pr. kvartal, mens læger fra det fyldte 47. år indbetaler kr. 27.812,52. Det sidste beløb er det relevante for casens læge, som dermed hvert år samlet indbetaler kr. 111.250,08.

Siden anskaffelsen af klinikken i 1989 har VSO været anvendt. Som det blev beskrevet i indledningen består en handel typisk af goodwill og driftsmidler. Goodwill blev anskaffet i 1989 til en sum af kr. 526.500. Goodwill anses skatteretligt for at være overtagelse af virksomhed med tilknyttet kundekreds og samarbejdspartnere. I forhold til en læge betyder det, at goodwill er betaling for et ydernummer, der sikrer ret til at drive praksis med fremtidige indtjeningsmuligheder¹⁷. I perioden 1989-1995 er denne nedskrevet til kr. 0 gennem kapitalafskrivninger over egenkapitalen med 15 % pr. år, hvorfor immaterielle aktiver står til kr. 0 i regnskabet. Driftsmidlernes anskaffelsessum var kr. 115.568. Allerede fra anskaffelsen af praksis påbegyndtes saldoafskrivning, som AL fordrer. Tillige indgik den blandede ejendom i handlen. Jf. AL § 14, stk. 2, nr. 6 er ejendommen ikke afskrivningsberettiget. Anskaffelsessummen udgjorde kr. 359.700 for den erhvervsmæssige del, der dog senere blev fastgjort til kr. 471.900 pga. ændret fordeling af det erhvervsmæssige areal.

Af de skattemæssige opgørelser ses en negativ Indskudskonto på kr. – 335.277. Denne saldo opstod primo 1989 med en negativ tilførsel på kr. 322.097 i forbindelse med etableringen og i 1992 på kr. - 13.180, hvor der blev hævet mere end hvad overskud og opsparet overskud kunne rumme.

¹⁶ PLO: § 91 indbetaling af pensionsbidrag, online udgave

¹⁷ PLO: Vejledning vedrørende praksisdrift og praksishandel, side 6

5. Virksomhedsskatteordningen

5.1. Virksomhedsskatteordningens baggrund

5.1.1. Historik

Fra og med indkomståret 1987 trådte en ny model for skatteberegning i kraft. Beregningsmodellen, der var målrettet personligt drevne virksomhedsejere, opstod i forbindelse med aftalerne omkring skattereformen 1985¹⁸. Tankerne bag ordningen kan dog dateres længere tilbage i tiden, da den daværende skatteminister i november 1975 nedsatte et udvalg, der fik til opgave at komme med et bud på et forenklet skattesystem. Herunder skulle muligheden for oprettelse af en ordning for selvstændig erhvervsdrivende vurderes, således beskatning af indtægt ved virksomhedsdrift blev gjort uafhængig af, hvorvidt virksomheden blev drevet i personligt - eller selskabsregi¹⁹. Udvalget redegjorde i den afsluttende betænkning for, at en generel ordning, der søgte at gøre indkomsten uafhængig af driftsform, ikke kunne opnås, uden at anseelige grupper af indkomstmodtagere (både virksomhedsejere og lønmodtagere) ville finde reglerne stærkt utilfredsstillende. Derudover understregede udvalget, at en ordning, der skulle kunne nærme ensarte beskatningerne, ville medføre flere administrative ulemper, der absolut ikke måtte underkendes²⁰.

Efterfølgende blev endnu et udvalg nedsat til at løse problematikken omkring virksomhedsbeskatning. Med baggrund i det tidligere udvalgs arbejde, fremkom det nye udvalg i 1981 med betænkning nummer 925 om mulighederne for en ordning, der beskattede overskud fra personligt ejet virksomhed tilnærmelsesvis som selskaber. Betænkningen kom ind på flere af de punkter der er indeholdt i det lovforslag, der var udgangspunktet for vedtagelsen af loven. Eksempelvis nævnes i redegørelsen tilgangen til en hæverækkefølge, opsparring af overskud samt opdeling af virksomhedens økonomi og ejerens private økonomi²¹.

5.1.2. Virksomhedsskatteordningens intentioner

Rentefradrag

Skattereformen i 1985 opdelte skattepligtig indkomst i personlig indkomst, kapitalindkomst og ligningsmæssige fradrag. Opdelingen muliggjorde en reduktion af skatteværdien for personers

¹⁸ Lovforslag nr. 107, almindelige bemærkninger nr. 1, online udgave

¹⁹ Foreløbig redegørelse fra indkomstskatteudvalget, betænkning nummer 780, side 5, online udgave

²⁰ Afsluttende redegørelse fra indkomstskatteudvalget, betænkning nummer 824, side 18, online udgave

²¹ Redegørelse fra udvalget for virksomhedsbeskatning, betænkning nummer 925, side 10-11, online udgave

kapitalindkomst(herunder renteindtægter og renteudgifter), således gældsopdag, efter ønske fra politikere kunne begrænses²².

Når skatteværdien af kapitalindkomst nedsættes, reduceres fradragsværdien for negativ kapitalindkomst. Denne reduktion ville også ramme erhvervsmæssig kapitalindkomst, hvis ejeren drev virksomhed i personligt regi. Dette brød med princippet om, at alle virksomhedsrelevante udgifter, hvad enten det er løn til ansatte eller udgifter til fremskaffelse af kapital, skulle være fuldt fradragsberettiget. En reduktion af fradragsværdien kan tillige have negative konsekvenser for personligt drevne virksomheders investeringer. Hvis virksomhedens egen kapitalreserve ikke kan dække omfanget af investeringerne, er kapital udefra påkrævet, og såfremt fradragsværdien reduceres, fjernes en del af incitamenterne til investering i egen virksomhed. Alt i alt nødvendiggjorde disse forhold en modificering af skattelovgivningen, der gav fuldt fradrag for erhvervsmæssige renteudgifter²³. Dette skete ved hjælp af formuleringen i § 6 i VSL, og bemærkningen til denne bestemmelse i lovforslaget²⁴.

28. maj 2009 blev forårspakken 2.0's 13 lovforslag vedtaget. I denne skattepakke blev rentefradraget yderligere reduceret. Fra 2012 vil rentefradraget falde med et procentpoint årligt, hvor det i år 2019 vil nå ca. 25 %. Dette sker ved at sundhedsbidraget(8 % af den skattepligtige indkomst) overføres løbende til bundskatten(der beregnes af personlig indkomst). Nedsættelsen rammer ikke personer, hvis renteudgifter ikke overstiger kr. 50.000, hvorfor de ca. 33 %²⁵(33,7 % inkl. kirkeskat) fra 2011 forsat gælder. De 33 % udgøres af en kommuneskat på gennemsnitligt 25 % samt sundhedsbidraget på 8 %. Erhvervsmæssig gæld, kombineret med privat gæld, vil hurtigt medføre renteudgifter på kr. 50.000, hvorfor denne skattepakke, som udgangspunkt, kan give flere erhvervsdrivende et incitament til at benytte VSO²⁶. For en praktiserende læge, der i forbindelse med overtagelsen af praksis har brug for kapital udefra, vil der opstå renteudgifter når pengene lånes i et pengeinstitut. Ved beskatning efter reglerne i PSL ville renteudgifterne have en markant lavere fradragsværdi, hvorfor det øgede rentefradrag i VSO vil påvirke den praktiserende læges virksomhedsøkonomi positivt, og være en reel begrundelse for, hvorfor lægen i første omgang bør vælge ordningen. Dermed vil renteudgifterne fragå i virksomhedens regnskab efter VSL § 6 til en værdi på ca. 56 % i den personlige indkomst ved betaling af topskat. De 56 % udgøres i 2012 af en kommuneskat på 25 %, sundhedsbidrag på 7 %, bundskat på 4,64 %, topskat på 15 % samt AM-bidrag på 8 %, der dog fragår før de

²² Skatteministeriet: Tre reformer af personskatterne 1987-2002, online udgave

²³ Lovforslag nr. 107, almindelige bemærkninger nr. 3, online udgave

²⁴ Lovforslag nr. 107, bemærkninger til de enkelte bestemmelser – vedr. § 6, online udgave

²⁵ Skatteministeriet: Centrale skattesatser i skattelovgivningen 2007-2011, online udgave

²⁶ Skatteministeriet: Lovforslagene vedrørende udmøntningen af Aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om forårspakke 2.0 - samlet resumé, online udgave

andre skatter beregnes. Såfremt kommuneskat, sundhedsbidrag samt bund- og topskat overstiger 51,5 %, nedsættes topskatten forholdsmæssigt²⁷.

Opsparing af overskud

Med indførelsen af VSO, blev det muligt at opspare overskud i virksomheden til en foreløbig skat. Denne skatteprocent er pt. 25 % jf. VSL § 10, stk. 2²⁸. Muligheden for opsparing af overskud tjener to formål. For det første kan opsparing hjælpe med udjævning af svingende virksomhedsindkomster. Det danske skattesystem beskatter indkomst progressivt, hvorved højere indkomst betyder en højere marginal skatteprocent²⁹. Den progressive beskatning kommer til udtryk i opdelingen af den skat der opkræves af den personlige indkomst - bundskat og topskat. Alle i Danmark betaler bundskatten på 4,64 %, såfremt deres indkomst overstiger den enkeltes personfradrag. Indkomst der overstiger et bundfradrag på kr. 389.900 tillægges topskat på 15 % af den overstigende del³⁰. Hvis en erhvervsdrivendes indkomst svinger meget fra år til år, kan resultatet af det progressive skattesystem betyde en generelt hårdere beskatning, hvis alternativet var en lønmodtager med tilnærmelsesvis fast indkomst. Til illustration fremføres et simplificeret eksempel: En erhvervsdrivende, der over tre år tjener kr. 450.000, 250.000 og 200.000, vil i første år betale topskat, da indkomsten overskrider den fastlagte bundgrænse på kr. 389.900. Hvis en lønmodtager over 3 år tjener kr. 290.000, 300.000 og 310.000, vil ingen af årene blive beskattet med topskat. Dermed beskattes den erhvervsdrivende hårdere, på trods af, at begge skatteydere samlet set over 3 år har haft en ens indkomst på kr. 900.000. Denne uhensigtsmæssighed undgås, såfremt muligheden for opsparing af overskud benyttes. Hvis ejeren i stedet for at hæve det reelle overskud, hæver 300.000 hver eneste år til privatforbrug, og dermed opsparer kr. 150.000 i år 1, vil uhensigtsmæssigheden undgås, da opsparet overskud fragår virksomhedens overskud, inden der beregnes bundskat og topskat³¹.

For det andet giver opsparingsfunktionen mulighed for, at virksomheden kan konsolidere sig økonomisk, som det ses ved selskaber. Ved opsparing i virksomheden, udskyder ejeren beskatningen af differencen mellem virksomhedsskatten på 25 % og indkomstskatten på 56 %, for den del af overskuddet som ikke hæves ud af virksomheden til privatforbrug. Hermed opnås bedre muligheder for at foretage investeringer i virksomheden, uden at rejse kapital udefra, og dermed påtage sig renteomkostninger³².

²⁷ Skatteministeriet: Skatteberegning - hovedtrækkene i personbeskatningen 2012, online udgave

²⁸ Da ordningen blev indført var virksomhedsskatten 50 %.

²⁹ Med marginal skatteprocent menes skattetrykket af den sidst optjente krone.

³⁰ Skatteministeriet: Skatteberegning - hovedtrækkene i personbeskatningen 2012, online udgave

³¹ Inge Nilsson, Lars Nyhegn-Eriksen: Virksomhedsbeskatning, 1. udgave, side 146.

³² Redegørelse fra udvalget for virksomhedsbeskatning, betænkning nummer 925, side 157, online udgave

I resultatopgørelsen i bilag 1 fremgår den praktiserende læges overskud for 2010 og 2011. Overenskomsten med det offentlige taget i betragtning, er en praktiserende læges indkomst ikke udsat for mærkbare udsving. Dermed har det ikke nævneværdig betydning for beskatningen, hvorvidt dette sker i 2012 eller senere, medmindre skatten på arbejde ændres mærkbart³³. Derfor spiller intentionen om indkomst-udjævning ikke nogen væsentlig rolle hos den praktiserende læge. Derimod vil opsparingen af overskud give den praktiserende læge frihed til at kunne investere i sin klinik, eller alternativt nedbringe den gæld, der eventuelt i forbindelse med overtagelsen af klinikken blev optaget til finansiering af goodwill mm., således renteudgifterne minimeres.

Afkast af investering i egen virksomhed

Indtil gennemførelsen af VSL, var der tydelig forskel på, hvad man investerede i. Ved valg af aktier eller obligationer, var det muligt at opnå forrentning af sin investering gennem renter, udbytte eller kursgevinster. Hvis man i stedet investerede i egen personligt dreven virksomhed, var eneste forrentningsmulighed at modtage overskud, til beskatning som personlig indkomst til en højere skatteprocent. I ordningen var intentionen derfor, at det skulle være muligt at sidestille investering i egen virksomhed med investering i andre alternativer³⁴. Med reglerne om beregning af kapitalafkast, tilgodeser loven, at en del af virksomhedens overskud beskattes som kapitalindkomst frem for personlig indkomst. Kapitalafkast og kapitalafkastsats er et af elementerne i VSO, og der henvises til en selvstændig behandling i afsnit 5.3.5.

5.1.3. Negative følgevirkninger

Ordningen består ikke udelukkende af fordele for de erhvervsdrivende, der vælger beskatning efter denne. Af negative følgevirkninger kan nævnes, at loven fremstår kompliceret. Desuden kræver loven, at virksomhedens økonomi samt den erhvervsdrivendes privatøkonomi holdes skarpt adskilt³⁵.

De komplicerede regler gør det svært for erhvervsdrivende at overskue skattemæssige konsekvenser af foretagne handlinger i virksomheden. Denne bekymring blev allerede nævnt på et tidligt stadie³⁶. Helt konkret udtrykkes der i sidste betænkning, inden lovens vedtagelse, at manualer og vejledninger, der forbereder erhvervsdrivende og skattemyndigheder på ordningen bør være udarbejdet, inden en eventuel

³³ Med fjernelsen af mellemskatten i 2009 blev erhvervsdrivende med opsparet overskud tilgodeset, da en senere beskatning af opsparet overskud vil ske uden beregning af 6 % mellemskat.

³⁴ Lovforslag nr. 107, almindelige bemærkninger nr. 3, online udgave

³⁵ Dette behandles nærmere i afsnit 5.2.4.

³⁶ Det kommer bl.a. til udtryk i: Afsluttende redegørelse fra indkomstskatteudvalget, betænkning nummer 824, side 18, online udgave

lov træder i kraft³⁷. I forbindelse med udarbejdelsen af loven blev forholdet om komplicerede regler også søgt imødekommet, hvilket kommer til udtryk i VSL § 2, stk.2. Efter denne bestemmelse kan erhvervsdrivende omgøre beslutningen om valg af beskatning efter VSO indtil halvandet år efter indkomstårets udløb. Dermed kan den erhvervsdrivende se hvilke konsekvenser ordningen vil medføre for de foretagne dispositioner, inden valget af ordningen endeligt står ved magt. Men selvom der på tidspunktet for oprettelsen af ordningen var opmærksomhed på problemerne, blev de ikke løst tilfredsstillende nok, hvorfor cheføkonomen for Håndværksrådet udtalte, at yderligere forenklinger var kærkomne, ligesom en mulighed for blot at beregne kapitalafkast ville være fordelagtigt (som også skete med dannelses af kapitalafkastordningen samme år)³⁸.

5.2. Virksomhedsskatteordningens krav

Betingelserne for at kunne benytte VSO er nedfældet i §§ 1 og 2 i VSL. Disse betingelser værner mod at reglerne ikke omgås, samt at reglerne blot benyttes af den persongruppe, reglerne oprindeligt var tiltænkt. Disse krav og betingelser behandles i nedenstående.

5.2.1. Selvstændigt erhvervsdrivende

For at kunne benytte VSO, skal skattesubjektet jf. VSL § 1, stk. 1 være fuldt eller begrænset skattepligtig til Danmark. Tillige skal personen udøve selvstændig erhvervsvirksomhed. Hverken i VSL eller andre love defineres begrebet selvstændigt erhvervsdrivende, men jf. praksis fortolkes begrebet ens i alle sammenhæng inden for skatteretten³⁹. Dette fremgår også af lovforslaget, hvor der henvises til skattelovgivningens almindelige praksis⁴⁰. Og netop denne praksis blev der brug for, da ordningen blev indført. Flere skatteydere stillede spørgsmål til ligningsrådet, hvorvidt deres type indkomst kunne henregnes til kategorien indkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed. Således blev en professionel bokser anset som værende selvstændigerhvervsdrivende. Bokseren afholdte selv udgifter til PR, rejser og løn til sparringspartnere, hvorfor ligningsrådet anså betingelserne for selvstændig erhvervsvirksomhed som opfyldt⁴¹. Derudover fik en folkemusikgruppe tillige lov til at benytte VSO, da en samlet bedømmelse fra ligningsrådet faldt ud til, at gruppen måtte anses som værende selvstændigt erhvervsdrivende⁴². Dermed kan begrebet selvstændig erhvervsvirksomhed spænde bredt, hvorfor det er nødvendigt at belyse, hvilke

³⁷ Redegørelse fra udvalget for virksomhedsbeskatning, betænkning nummer 925, side 157, online udgave

³⁸ TfS1992,163

³⁹ Da praksis er ens i alle sammenhænge, gælder dette også i relation til skattefri virksomhedsomdannelse

⁴⁰ Lovforslag nr. 107, bemærkninger til de enkelte bestemmelser – vedr. § 1, online udgave

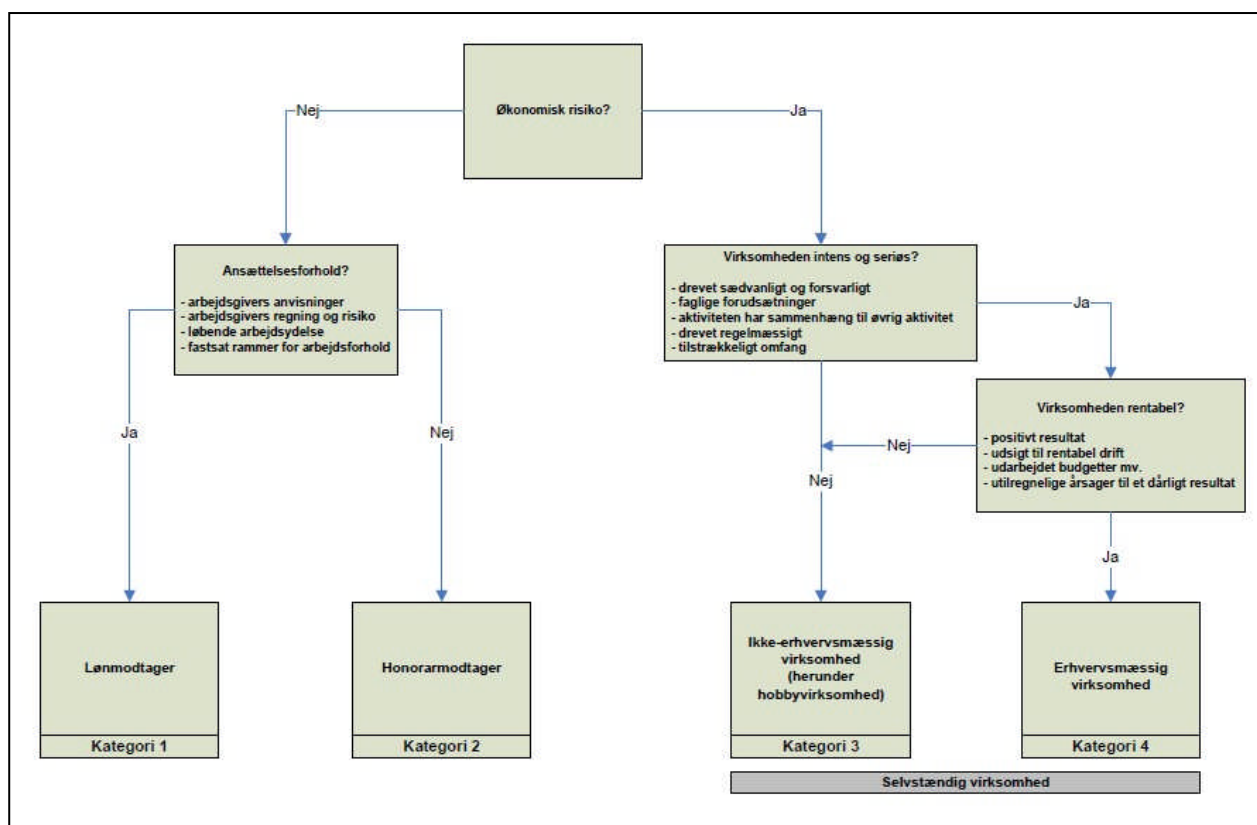
⁴¹ TfS1988,234 LR

⁴² TfS1988,222 LR

præmisser der er gældende, når i alt 4 indkomsttyper afgrænses overfor hinanden. Disse 4 typer indkomst er følgende:

- Indkomst optjent som lønmodtager
- Indkomst optjent som honorarmodtager
- Indkomst fra ikke-erhvervmæssig virksomhed(hobbyvirksomhed)
- Indkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed

Som det er nævnt, er begrebet ikke defineret i lovgivningen, hvorfor afgrænsningen vil lægge sig op ad praksis fra afgørelser og domme. Eksempelvis nedenstående figur 2, der benyttes i en vejledning, udgivet af SKAT:

Figur 2 - kategorisering af indkomsttyper⁴³

Den interessante kategori for VSO i ovenstående figur 2 er her nr. 4. For at nå denne, skal der svares bekræftende på 3 spørgsmål. Indkomstmodtageren skal for det første tage stilling til, hvorvidt der er økonomisk risiko forbundet med indkomsterhvervelsen. Hvis indkomstmodtageren, selvom virksomhedens

⁴³ SKAT: Selvstændigt erhvervsdrivende - også i skattemæssig forstand, online udgave

omsætning falder, stadig må afholde udgifter til opretholdelse af f.eks. produktionsapparat og ansatte, vil der være tale om en økonomisk risiko. Ydermere er dette forbundet med risikoen for at blive pådraget et erstatningsansvar⁴⁴. Dette kan være i relation til udgifter forbundet med håndtering af eventuelle returvarer eller erstatningspligt ved fejlagtig rådgivning, vejledning eller behandling. Derudover kan afgrænsningen bero på, hvordan vederlaget for arbejdet udbetales samt hvordan arbejdstiden er fastlagt⁴⁵. Her kan en struktureret aflønningsform og/eller arbejdstid indikere, men ikke i sig selv medføre, at en indkomstmodtager anses som værende løn - eller honorarmodtager i stedet for at være selvstændig. Det er derfor ikke et isoleret kriterium der afgør, hvilken kategori en indkomst skal henregnes til. Derimod er det en samlet vurdering der afgør, hvorvidt indkomst skal henregnes til en bestemt kategori.

Specialets persongruppe, praktiserende læger, falder ind under begrebet liberale erhverv, der karakteriseres ved at udføre tjenesteydelser. I betænkning nr. 824 kan det læses, at visse liberale erhverv, efter et skatteudvalgs fortolkning, nærmer sig karakter af lønmodtagerforhold, hvad virkemåde og kapitalkrav angår⁴⁶. Dette kan til dels også gælde praktiserende læger. Overenskomsten med sygesikringen sikrer, som før nævnt, lægen et fast honorar hver måned, hvorefter resten afhænger af udførte ydelser. Honoraret på ydelserne kan ikke påvirkes af den enkelte læge. Derudover fastsætter regionen et loft for, hvor mange patienter der maksimalt kan tilknyttes hver enkelt praksis. Disse faktorer kan tale for, at lægen reelt ikke kan anses for at være selvstændigt erhvervsdrivende, når lægen på flere områder skal arbejde efter anvisning fra andre. Dog skal lægen selv sikre sig mod erstatningsansvar gennem en ansvarsforsikring, afholde udgifter uafhængigt af omsætningen til ansatte mm. samt foretage investeringer i goodwill, driftsmidler og lokaler, hvorfor det samlet set må vurderes, at lægen kan karakteriseres som selvstændig erhvervsdrivende. Dette understøttes af to forhold. Dels at lægevagtskørsel jf. Tfs1987,327 DEP kan karakteriseres som selvstændig erhvervsvirksomhed, selvom der af indkomstmodtageren i den henseende ikke kræves investering i goodwill, lokaler og personale, men blot at arbejdskraft stilles til rådighed. Præmissen i departementets svar udgjorde, at erstatningsansvar og risiko for tab på tilgodehavender påhviler lægen, hvorfor det også må anses som værende et korrekt svar fra departementet. Lige så nævnes der i lovforslaget til VSL at indtægter fra liberale erhverv: "*... i almindelighed må anses for indtægt ved erhvervsvirksomhed*"⁴⁷. Modsatrettet trækker afgørelsen i SKM2011.854.SR (samt senere SKM2011.859.SR og SKM2012.199.SR), der tager stilling til, hvorvidt en speciallæges konsulentarbejde på et privathospital

⁴⁴ SKAT: Selvstændigt erhvervsdrivende - også i skattemæssig forstand, online udgave

⁴⁵ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 2012-1, E.A.4.1

⁴⁶ Afsluttende redegørelse fra indkomstskatteudvalget, betænkning nummer 824, side 18, online udgave

⁴⁷ Lovforslag nr. 107, bemærkninger til de enkelte bestemmelser – vedr. § 1, online udgave

kan anses som selvstændigt erhvervsdrivende. Med henvisning til tidligere afgørelser og domme⁴⁸ lægges der i afgørelsen vægt på flere forskellige forhold. Eksempelvis skal lægen tilrettelægge sit arbejde efter hospitalets anvisninger. Derudover er den eneste risiko der løbes, at hospitalet i fremtiden ikke kan garantere en vis mængde beskæftigelse, samt lægen kun modtager honorar for udført arbejde en gang månedligt. Selvom afgørelsen kommer ind på, at månedlig udbetaling kan være en faktor der taler mod selvstændig erhvervsvirksomhed, ophører ligheden mellem praktiserende læger og læger ansat hos privathospitaler her. Der påhviler praktiserende læger, som før nævnt, en større økonomisk risiko, hvorfor der alt i alt kan svares bekræftende på, hvorvidt der er en økonomisk risiko forbundet med indtjeningen. Dermed er indkomsten afgrænset fra lønmodtagerforhold samt honorarmodtagere. Disse to indkomsttyper behandles ikke yderligere.

Herefter skal der blot afgrænses yderligere en indkomsttype. Nu er det afklaret at der drives selvstændig virksomhed, men hvorvidt det er erhvervsmæssigt, afhænger af flere faktorer. Her adskiller figur 2 erhvervsmæssig virksomhed fra ikke-erhvervsmæssig virksomhed med kravet om at virksomheden skal drives intensivt og seriøst. Intensiteten vurderes eksempelvis på, hvorledes virksomheden har tilrettelagt sine åbningstider. Hvis der er tale om butik som blot holder åbent et par timer dagligt, vil virksomheden ikke blive anset som værende drevet intensivt, og dermed ikke være erhvervsmæssig⁴⁹. LV omtaler yderligere, at intensitet bør ses i forhold til virksomhedens omsætning, der bør have en minimumsstørrelse før, at virksomheden kan karakteriseres som værende drevet intenst⁵⁰. Begrebet seriøsitet dækker over det faglige og forsvarlige grundlag for virksomhedens drift. Der skal sikres en professionel drift af virksomheden, således virksomheden lever fagligt op til det arbejde, virksomheden udfører. Den selvstændiges faglige evner skal samtidig kunne stå mål med virksomhedens virke.

Hvis virksomheden drives intenst og seriøst, karakteriseres virksomheden som erhvervsmæssig. Det modsatte er ikke-erhvervsmæssig virksomhed, hvor hobbyvirksomhed hører under. Kendetegnet ved denne type virksomhed er, at motivet bag virksomheden er en personlig interesse for den pågældende aktivitet, hvor virksomhedsoverskud ikke tillægges stor værdi. Gallerier, landbrug og opdræt af dyr er typer af virksomheder, hvor mange afgørelser vurderer på, hvorvidt det netop er ejerens interesse for aktiviteten, der driver virksomheden i stedet for rentabiliteten⁵¹.

⁴⁸ Tre domme bruges som grundlag til begrundelsen: TfS1997,922, SKM2008.836.BR, SKM2011.718.LSR – alle vedrører speciallægers ansættelser på privathospitaler, og alle anses som værende lønmodtagere.

⁴⁹ SKAT: Er du selvstændigt erhvervsdrivende?, online udgave

⁵⁰ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 2012-1, E.A.1.2.2

⁵¹ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 2012-1, E.A.1.2.3.1, E.A.1.2.3.2 og E.A.1.2.3.5

Hvis virksomheden karakteriseres som værende drevet intenst og seriøst, skal indkomstmodtageren, for at være selvstændig erhvervsdrivende i sidste spørgsmål i figur 2 bekræfte, at virksomheden drives rentabelt. Hermed skal rentabilitet forstås således, at virksomheden nu, eller på et senere tidspunkt skal kunne give overskud af den primære drift. Dette indebærer, at ejeren skal sikres en rimelig løn efter det omfang, denne inddrages i driften. Yderligere bør den kapital, ejeren har investeret i virksomheden give et positivt afkast. Til vurdering af, hvorvidt der sikres et positivt afkast, bør dette holdes op mod investeringer, ejeren kunne foretage i andre virksomheder med samme risiko⁵². Hvis forholdene omkring rentabilitet kan bekræftes, kan virksomheden karakteriseres som selvstændig erhvervsvirksomhed. Hvis ikke, må virksomheden karakteriseres som værende ikke-erhvervsmæssig efter kategori 3.

Ved afgræsning overfor ikke-erhvervsmæssig virksomhed, kan alle faktorer som udgangspunkt opfyldes af en praktiserende læge. Lægefaget er et beskyttet erhverv, der kræver autorisation. Derudover kan lægen få inddraget sit ydernummer og autorisation, såfremt denne ikke driver virksomheden professionelt og efter de normer som kan forventes, herunder at være tilgængelig, således de, til praksis, tilknyttede patienter kan behandles inden for rimelig tid. Desuden sikrer overenskomsten med den offentlige sygesikring, at der ikke burde være forhold vedrørende omsætningen, der påvirker at virksomhedens rentabilitet negativt.

Som opsamling på dette afsnit, kan selvstændig erhvervsvirksomhed sammendrages som erhvervelse af indkomst, forbundet med økonomisk risiko, hvor virksomheden drives intenst, seriøst og rentabelt. Denne sammendragning stemmer overens med udlægningen i LV af selvstændig erhvervsvirksomhed, hvor selvstændig erhvervsdrivende defineres som: "*... at virksomheden drives for egen regning og risiko med det formål at opnå et overskud*"⁵³. Hvis disse kriterier opfyldes, er kravet i VSL § 1, stk. 1 opfyldt, og indkomstmodtageren kan anvende VSO.

5.2.2. Indkomst fra virksomhed

Ud over krav til skattesubjektet, stiller VSL § 1, stk.1 krav om, hvilke typer indkomst der kan indgå i VSO. Kun indkomst optjent fra virksomhedsdrift kan beskattes efter reglerne i VSL jf. bestemmelsen. Men selvom indkomst er optjent som led i virksomhedsdrift, kan indkomst, der karakteriseres som kapitalindkomst efter reglerne i PSL § 4, stk. 1, nr. 10 eller 12 ikke indgå i VSO. Disse bestemmelser betegnes som anpartsbestemmelserne. PSL § 4 stk. 1, nr. 10 omhandler virksomhedsdrift med flere end 10 ejere, hvor den skattepligtige ikke i væsentlig omfang deltager i driften. Ligeledes refererer PSL § 4 stk. 1, nr. 10 til LL § 8 K,

⁵² Inge Nilsson, Lars Nyhegn-Eriksen: Virksomhedsbeskatning, 1. udgave side 64-65.

⁵³ Den juridiske vejledning 2012-1, C.C.8.2

stk. 2, hvor indkomst fra visse type skovbrug med en ejerkreds større end 2, og hvor ejeren ikke deltager væsentligt i driften, også karakteriseres som kapitalindkomst. Bestemmelsens nr. 12 omhandler udlejning af driftsmidler og skibe, hvor ejeren heller ikke deltager i virksomhedens drift i væsentlig omfang.

”Væsentlig deltagelse i driften” defineres i LV, hvor væsentlig omfang af arbejdsindsats vurderes til 50 timer månedligt⁵⁴.

Indkomst fra dødsboer og konkursboer skal, på samme måde som ovenstående, holdes ude af ordningen. Dødsboer kan ikke anvende reglerne, da reglerne kun kan anvendes af fysiske personer, hvilket betyder, at sidste år ordningen kan benyttes, er året inden dødsfaldet, således beskatning af mellemprioroden og bobeskatningsperioden foregår uden for ordningens regler⁵⁵. Hvad angår konkursboer, fastslår VSL § 1, stk. 1, at reglerne om VSO ikke kan anvendes på konkursboer.

5.2.3. Aktiver og passiver i VSO

Når det er blevet afklaret hvem der kan benytte ordningen, samt hvilken indkomst der kan indgå, er det yderligere relevant at definere, hvilke aktiver og passiver der kan indgå. Dette findes i VSL § 1, stk. 2 og 3.

Erhvervsmæssige aktiver og passiver

Når en erhvervsdrivende vælger at benytte VSO, skal reglerne benyttes på hele virksomheden jf. VSL § 2, stk. 2. Med få undtagelser skal alle erhvervsmæssige aktiver og passiver derfor indgå i VSO. Såfremt en erhvervsdrivende vælger at inddrage private aktiver og passiver, findes der korrigerende regler i VSO, der gør medtagningen forholdsvis neutral.

På trods af disse regler, skal der ved indtræden ske en opdeling af, hvorvidt de inddragne poster enten er private eller erhvervsmæssige. Denne sondring vil SKAT kunne efterprøve rigtigheden af⁵⁶. Købes der senere hen aktiver, der viser sig ikke at kunne indgå efter reglerne, anses et beløb, svarende til det anskaffede aktivs værdi, for hævet ud af virksomheden⁵⁷. Denne disposition kan få store økonomiske konsekvenser, der dels kan betyde hævning af opsparet overskud og/eller hævning på indskudskontoen.

⁵⁴ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.3.1.5

⁵⁵ Juridisk Vejledning 2012-1, C.E.12.1.1.1

⁵⁶ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.2.4

⁵⁷ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.2.5

Finansielle aktiver

Medmindre den erhvervsdrivende driver næring med finansielle aktiver, fastslår VSL § 1, stk. 2, at aktier omfattet af ABL, uforrentede obligationer, præmieobligationer samt deres udbytter ikke kan indgå i VSO. Før lovændringen, der søgte at harmonisere beskatningen af fordringer, var der et generelt forbud mod også at lade indeksobligationer indgå i VSO. Jf. lov nr. 724 af 25. juni 2010 blev dette ændret, således forrentede indeksobligationer, der er erhvervet efter 27. januar 2010, kan indgå. Endvidere kan der jf. VSL § 1, stk. 2 indgå andele i foreninger omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3 og 4, aktier og investeringsbeviser udstedt af et investeringsselskab i henhold til ABL § 19 samt konvertible obligationer omfattet af ABL. Såfremt konvertible obligationer konverteres til aktier⁵⁸, udtrækkes disse dog af virksomheden efter ordningens hæverækkefølge⁵⁹.

Blandet benyttelse

Der er særskilte regler for, hvorledes aktiver og passiver med blandet benyttelse kan indgå. Som udgangspunkt skal aktiver og passiver, når disse benyttes både erhvervsmæssigt og privat, holdes udenfor virksomheden efter VSL § 1, stk. 3. Det er dog et krav, at ejendomme med blandet benyttelse skal medtages i regnskabet, med den andel, den erhvervsmæssige del udgør. Hvis der ikke er foretaget en fordeling, kan ejendommen som udgangspunkt ikke indgå, hvilket bl.a. kommer til udtryk i SKM2009.471.BR. I denne dom kunne en ejendom, der ved ejendomsvurderingen var vurderet som udelukkende erhvervsmæssig, ikke indgå i VSO, da denne efterfølgende også blev anvendt privat, og der i den forbindelse hermed ikke var foretaget fordeling. Reglen om manglende fordeling kan omgås, såfremt denne blot udarbejdes inden indkomstårets udgang⁶⁰. For at indregning kan ske, skal ejendommens erhvervsmæssige areal minimum udgøre 25 % af det samlede areal.

I VSL § 1, stk. 3 er der mulighed for, at erhvervsdrivende kan lade biler, og nu også multimedier med blandet benyttelse indgå i ordningen. Ved disse ordninger udgiftsføres alle relevante omkostninger i virksomheden. Til gengæld indtægtsføres et fastsat beløb, der skal modsvare den private brug. For biler udgør grundlaget, jf. LL § 16, stk. 4, 25 % af bilens værdi op til kr. 300.000 samt 20 % af værdien derudover. Hertil lægges et miljøbidrag, der består af årets betalte ejerafgift. Grundlaget for beregningen skal minimum være kr. 160.000 ekskl. miljøtillægget. Ved multimedier tillægges indkomsten kr. 2.500 årligt jf. LV § 16, stk. 14.

⁵⁸ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.2.5

⁵⁹ Hæverækkefølgen behandles i 5.3.4.

⁶⁰ TfS1989,103 SKD

5.2.4. Regnskabskrav

Krav til regnskab og oplysninger

Til at sikre korrekt brug af VSO, stiller loven krav om, at den erhvervsdrivende udarbejder et regnskab for virksomheden. Regnskabet skal opfylde kravene i bogføringsloven jf. VSL § 2, stk. 1. Dette betyder, at bogføringen skal afspejle virksomhedens forretning samt formueforhold, således kravet om adskillelse af virksomhedsøkonomi og privatøkonomi effektueres⁶¹. Yderligere skal kravene i mindstekravs-bekendtgørelser for større og mindre virksomheder af 12. juni 2006 iagttages. Mindstekravs-bekendtgørelsen for mindre virksomheden vil hovedsageligt være den mest relevante for selvstændigt erhvervsdrivende, hvor bekendtgørelsens kapitel 7 er tilegnet erhvervsdrivende der benytter VSO. Heri fastsættes, at indskud og hævningsføres særskilt⁶². Ved indtræden i VSO indgives tillige særskilte oplysninger omkring indestående på indskudskonto samt kapitalafkastgrundlaget.

En opdeling af virksomhedens økonomi og den erhvervsdrivendes privatøkonomi er en forudsætning for at flere af elementerne i VSO kan virke efter hensigten. Uden den opdeling, kan den erhvervsdrivende eksempelvis ikke vurdere hvor meget overskud der eventuelt kan opspares. Når dette umuliggøres, vil skatteberegningen minde om en normal beskatning efter reglerne i PSL⁶³. Konsekvensen af en manglende opdeling vil også betyde, at eventuelt opsparet overskud tilbageføres, og dermed beskattes endeligt.

På trods af mangelfuld bogføring, samt mangelfuld opdeling af de to økonomier, vil dette ikke automatisk udelukke brugen af VSO, førend det vurderes, at regnskabet direkte giver et misvisende billede af virksomhedens forhold, herunder den regnskabsmæssige opdeling ikke er tilstrækkelig⁶⁴. Dette ses bl.a. i SKM2011.44.BR, der tog stilling til, at et køb af obligationer for opsparede midler, der blev lagt i et privat obligationsdepot, ikke var i strid med VSL § 2. Dermed blev dette ikke anset som en privat hævning, når identifikation af de enkelte obligationer blot var mulig, således virksomhedens andel kunne opgøres. Tilgangen, der fremføres af SKAT på baggrund af domme og afgørelser, må bedømmes som værende mere lempelig, og på kanten af en konflikt med selve forståelsen af loven. Tilløbet til en mere lempelig tilgang kan dog tænkes som værende en formildende omstændighed, der gør op med det faktum, at ordningen fremstår kompliceret. Dette kan legitimere en lempeligere praksis i hensynet til den erhvervsdrivende, selvom det dog stadigvæk må anses som kritisk, at praksis fraviger loven.

⁶¹ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.3.2

⁶² Hvilket også fremgår af VSL § 2, stk.4

⁶³ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.3.2

⁶⁴ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.3.2 på baggrund af bl.a. TfS1998,719 LSR

Sammenfattende skal den erhvervsdrivende, til overholdelse af bogføringsloven samt opfyldelse af mindstekravsbekendtgørelsen, jf. juridisk vejledning, oplyse om følgende:

- Summen af årets renteindtægter og renteudgifter
- Reguleringer af indskudskonto og konto for opsparet overskud samt indestående på disse ved udløb af regnskabsåret
- Beløb, hensat til senere hævnning ultimo regnskabsåret
- Summen af samtlige indskud og hævnninger opdelt på hver kategori
- Art og værdiansættelse af indskud og hævnninger, der ikke sker i likvide midler
- Kapitalafkastgrundlaget primo og ultimo
- Beregningen og størrelsen af kapitalafkast
- Beregningen og størrelsen af eventuelle rentekorrektioner⁶⁵

Behandling af flere virksomheder i VSO

Hvis den selvstændigt erhvervsdrivende driver flere personligt ejede virksomheder, skal disse ses samlet i VSO jf. VSL § 2, stk. 3. Dette umuliggør, at en erhvervsdrivende anvender reglerne om VSO på en virksomhed, mens reglerne i PSL anvendes på en anden. Hvis der ejes flere virksomheder, og der samtidig anvendes VSO, skal de skattemæssige opgørelser sammensmeltes til en samlet opgørelse. På trods af, at den erhvervsdrivende ejer flere virksomheder, opgøres der således kun et kapitalafkastgrundlag for gruppen af virksomheder. Ligeledes skal et underskud i en virksomhed også modregnes i overskud fra andre virksomheder, førend det kan modregnes i indtægter uden for ordningen. Bogføringsmæssigt skal virksomhederne dog stadig behandles særskilt, så overskueligheden over forretningsområder bevares.⁶⁶

Tidspunkt for udtagning af aktiver samt indskud og hævnninger

Alt efter hvilke aktiver der er tale om, er der forskellige regler for, på hvilket tidspunkt aktivet anses for trukket ud af virksomheden. Udgangspunktet findes i VSL § 2, stk. 4. Jf. denne bestemmelse anses overførslen at ske med virkning fra det tidspunkt, hvor overførslen faktisk sker. Blandede biler samt finansielle aktiver og passiver undtages dog fra udgangspunktet jf. VSL § 2, stk. 5. Blandede biler anses for overført med virkning fra indkomstårets start, mens overførsel af finansielle aktiver og passiver sker med virkning i slutningen af indkomståret. Tillige fastslår VSL § 2, stk. 5 at indskud samt overførsler, ført over

⁶⁵ Omformuleret opstilling af punkter fra: Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.3.2

⁶⁶ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.3.2

hæverækkefølgen, anses som overført ultimo i indkomståret, såfremt disse beløb er overført inden fristen for indsendelse af selvangivelsen er udløbet. I JV fremgår det, at overførsler skal føres løbende, hvilket ikke er et krav for overførsler af ikke-kontant karakter⁶⁷. Heri nævnes værdi af fri bil og multimedier, som derfor kan føres ultimo i regnskabsåret.

5.3. Elementer i virksomhedsskatteordningen

5.3.1. Indskudskonto

Indskudskontoens virke

Ved indtræden i VSO, skal den erhvervsdrivende opføre en indskudskonto jf. VSL § 3, stk. 2. Denne konto viser hvilke aktiver og passiver der indskydes i ordningen ved opstarten. Beløbet på kontoen udtrykker det indskud, den erhvervsdrivende, med respekt for hæverækkefølgen, skattefrit kan overføre til privatøkonomien, da indskuddet formodes at komme fra allerede beskattede midler⁶⁸.

Jf. VSL § 3, stk.1 defineres indskud som alle overførsler af værdi fra den erhvervsdrivende. Beløb, der føres på den eventuelle mellemregningskonto er undtaget fra denne regel. Når alle overførsler til virksomheden anses som værende indskud undgås tilfælde, hvor erhvervsdrivende foretager sporadiske overførsler, der kort tid efter hæves skattefrit igen, da dette kan rette tvivl om hvorvidt virksomhedsøkonomi og privatøkonomi reelt er adskilt. Yderligere fjerner denne bestemmelse også spekulationer i kortsigtet placering af virksomhedens likvider i privatøkonomien, således rentefordelen af opsparede midler tilfalder privatøkonomien til en markant lavere beskatning. Ønsker den erhvervsdrivende at indfri gæld for virksomheden med private midler, er dette at betragte som et indskud⁶⁹.

Opgørelse og værdiansættelse af indskudskontoen

På baggrund af VSL § 3, stk. 3, opgøres indskudskontoen som aktiver, fratrullet gæld, indskud på investeringsfondskonto samt overførte beløb fra kapitalafkastordningens konjunkturudligningskonto. Ved indskud på investeringsfondskonto, tænkes på kontoens udvisende saldo, reguleret for de renter, der er tilskrevet⁷⁰. Hvis den erhvervsdrivende senest har anvendt kapitalafkastordningen, og derigennem benyttet denne ordnings metode for indkomstudjævning – konjunkturudligningskontoen, kan den erhvervsdrivende

⁶⁷ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.3.2

⁶⁸ Ole Aagesen m.fl.: Skatteret, 31. udgave, side 233

⁶⁹ Jakob Mosegaard Larsen: Virksomhedsskatteoven – med kommentarer, 1. udgave, side 137

⁷⁰ Adgangen til at henlægge til investeringsfond udløb med indkomståret 1998

vælge at lade indestående på denne konto indgå på konto for opsparet overskud i VSO, jf. VSL § 22 b, stk. 8. Hvis dette vælges, fratrækkes det beløb, der overføres til konto for opsparet overskud, i opgørelsen af indskudskontoen.

Selve opgørelsen af indskudskontoen sker, som nævnt ovenfor, ved indtræden i VSO. I bilag 2 er der på skematisk vis redegjort for værdiansættelsesmetoderne for indskudskontoens elementer efter VSL § 3, stk. 4⁷¹ 72 73. Af hensyn til vigtigheden af goodwill for praktiserende læger, er der i skemaet medtaget flere alternativer for værdiansættelse af goodwill, hvor tidspunktet for erhvervelsen har betydning for, hvorledes værdiansættelsen skal ske. For at illustrere hvorledes opgørelsen finder sted, vises den i kapitel 4 beskrevne læges indskudskonto ved indtræden i VSO:

<u>Opgørelse af indskudskonto.</u>			
<u>AKTIVER:</u>			
Driftsmidler (skattemæssig saldo-værdi)			10.000,00
Good-will			526.500,00
Ejendom (erhvervsmæssig andel)			359.700,00
Omkostninger ved køb af lægepraksis			<u>38.166,52</u>
			934.366,52
<u>GÆLD:</u>			
Lån (kontantværdi)	900.000,00		
Prioritetsgæld (erhvervsmæssig andel), (kontantværdi)	<u>356.463,16</u>		<u>-1.256.463,16</u>
INDSKUDSKONTO PR. 1. APRIL 1989			<u>-322.096,64</u>
INDSKUDSKONTO PR. 31. DECEMBER 1989			<u>-322.096,64</u>

Figur 3 - opgørelse af indskudskontoen ved indtræden i VSO.

Som tidligere nævnt, indtrådte lægen i VSO i forbindelse med sit køb af klinikken, hvorfor der ikke på dette tidspunkt var afskrevet på goodwill eller driftsmidler. Derfor medtages disse aktiver til anskaffelsessummen, som udgør den afskrivningsberettigede saldo for driftsmidler, og den kontante anskaffelsessum for goodwill. Ejendommen, der er en blandet benyttet ejendom, medtages med den erhvervsmæssige andel af anskaffelsessummen. Den erhvervsmæssige andel udgjorde ved opstarten 32,7 % af anskaffelsessummen på kr. 1.100.000. Senere hen er det blevet fastlagt, at den reelle andel udgjorde 42,9

⁷¹ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.5.2

⁷² Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 1998, E.G.2.4.4.

⁷³ Henrik Dam m.fl.: Skatteret – speciel del, 8. udgave, side 391-392.

%, men denne ændring har ikke været indregnet over indskudskontoen. Ændringen skyldtes en omvurdering, der præciserede hvor stor en andel, det erhvervsmæssige areal udgjorde. Til indskudskontoen blev der også henregnet etableringsudgifter⁷⁴. Hvorvidt denne post er korrekt opført, kan der rejses tvivl om. Her skal det blot skal nævnes, at eksempelvis tinglysningsudgifter kan tillægges anskaffelsessummen på ejendommen, mens udgifter til egentlig etablering ikke er fradragsberettiget. Omkostningerne blev i regnskabet fradraget som en kapitalomkostning, og dermed ikke fratrukket i virksomhedsresultatet, eller tillagt anskaffelsessummerne på aktiverne⁷⁵. Gælden er værdiansat til kontantværdien, hvilket stemmer overens med, at gæld værdiansættes til kursværdien, da kontantværdi fastsættes som et låns kursværdi inkl. udbetaling.

Hvis indskudskontoen ved opgørelsen udviser et negativt beløb, kan denne nulstilles efter VSL § 3, stk. 5. Dette er muligt, såfremt det kan dokumenteres, at alle virksomhedsrelaterede aktiver og gældsposter er medtaget i opgørelsen. Dette er specielt relevant i situationer, hvor en erhvervsdrivende har drevet virksomhed forud for anvendelse af VSO. Dette kan illustreres ved følgende problemstilling: Hvis den erhvervsdrivende har optaget gæld til finansiering af et afskrivningsberettiget aktiv, er det sandsynligt, at aktivets nedskrevne værdi er lavere end gælden, hvilket vil belaste kontoen negativt. Dette er uhensigtsmæssigt, da dette er opstået som led i almindelig drift. En negativ indskudskonto kan være en indikation på, at personlig gæld er blevet medtaget i virksomheden, hvorfor nulstillingen kræver dokumentation for, at gælden kun har tilknytning til den erhvervsmæssige drift. Såfremt den erhvervsdrivende ikke kan løfte bevisbyrden, kan kontoen ikke nulstilles, hvorved konsekvensen bliver beregning af rentekorrektion. Pga. tvivl med opgørelsen af arealfordelingen i lægens blandede ejendom, blev indskudskontoen ikke nulstillet. Uden at dette kan bekræftes, kan det være begrundet i TfS1989,103 SKD, da det kan læses af overvågningsgruppens svar, at prioritetsgæld vedrørende en erhvervsmæssig del af en blandet ejendom anses som privatgæld, såfremt ejendommens erhvervsmæssige andel ikke udgør 25 % eller derover, og dermed ikke kan indgå i VSO.

Efter indtræden fryses værdierne på kontoen fast, og jf. VSL § 3, stk. 6 påvirkes kontoen udelukkende, hvis den erhvervsdrivende foretager indskud i, eller hæver mere ud af virksomheden, end der kan rummes i overskud og tidligere opsparet overskud. Dette blev eksempelvis aktuelt for lægen i 1992. Her hævede han kr. 13.180 mere ud af virksomheden, end overskuddet kunne rumme, hvorfor indskudskontoen blev negativ med samlet kr. 335.277, der stadig er saldoen. Når kontoens værdi fryses fast, vil aktivers og

⁷⁴ Disse udgifter har det ikke været mulig at udspecificere.

⁷⁵ Jf. Statsskattelovens § 6 er der ikke fradrag for udgifter til etablering af indkomst, men derimod til sikring og vedligeholdelse af indkomst.

passivers opgjorte værdi heller ikke ændre sig, selvom eventuelle kursreguleringer, afskrivninger og ejendomsvurderinger kunne begrunde dette. For at forhindre ind- og udtræden i forsøget på at kunne indregne værdireguleringer på indskudskontoen, bestemmer VSL § 3. stk. 7, at ejendomme skal medregnes til nøjagtig samme værdi på indskudskontoen, som da reglerne senest blev anvendt, såfremt den erhvervsdrivende inden for en periode på de efterfølgende fem indkomstår (regnet fra ophørsdatoen) igen indtræder i ordningen.

5.3.2. Rentekorrektion

Rentekorrektionens betydning

En negativ indskudskonto anses i almindelighed som et privat lån i virksomheden. Rentekorrektion er, jf. lovforslaget til VSL, et værktøj, der sammen med kapitalafkastberegningen, skal udligne fordelene ved privat lån i VSO⁷⁶. Disse værktøjer skal gøre det skattemæssigt neutralt at medtage privat gæld, med den konsekvens, at erhvervsdrivende opnår en højere fradragsværdi for sine private renteudgifter.

Reglerne om rentekorrektionen findes i VSL § 11. Jf. bestemmelsens stk. 3 fratrækkes et beregnet beløb i den erhvervsdrivendes kapitalindkomst, hvorimod fradraget indtægtsføres i den personlige indkomst, og dermed beskattes med en markant højere skatteværdi (såfremt den erhvervsdrivende har nettorenteudgifter). Beløbet indgår tillige i beregningen af AM-bidraget jf. AMBL § 5, stk. 1, hvorved det vil være uden indflydelse, hvorvidt private renteudgifter er fratrasket i virksomhedens regnskab eller ej. Dette er essensen af rentekorrektionen.

Beregning af rentekorrektion

Når rentekorrektion beregnes, vil det primært være forårsaget af en negativ indskudskonto. Således kan en negativ indskudskonto ved indkomstårets begyndelse (eller for tidspunktet for opstart af virksomhed), eller ved indkomstårets udløb medføre rentekorrektion.

Jf. VSL § 11, stk. 1, beregnes rentekorrektion med en sats, der svarer til kapitalafkastsatsen i VSL § 9⁷⁷. Denne sats ganges med den mest negative saldo af indskudskontoen i året (primo vs. ultimo). Det beregnede beløb kan dog ikke overstige det mest negative beløb af kapitalafkastgrundlaget primo eller ultimo, ganget med afkastsatsen. Derfor bremses rentekorrektion også helt, såfremt kapitalafkast-

⁷⁶ Lovforslag nr. 107, Almindelige bemærkninger nr. 7, online udgave

⁷⁷ For 2011 er kapitalafkastsatsen 2 %

grundlaget i året ikke er negativt hverken primo eller ultimo. Yderligere begrænses rentekorrektion, da beløbet ikke kan overstige virksomhedens nettorenteudgifter, inklusiv eventuelle kurstab og modregning af kursgevinster. Som det ses i figur 3, var der ingen påvirkning af indskudskontoen fra primo til ultimo. Kapitalafkastgrundlaget vil, som det vil blive behandlet senere, blive påvirket af værdireguleringer, hvorfor denne udviser to forskellige beløb (primo kr. - 360.263,16 og ultimo kr. - 47.308,13). Med reglen i VSL § 11, stk.1 ville rentekorrektionen med nuværende regler derfor blive beregnet af saldoen kr. 322.096,64.

Hvis der i samme indkomstår både indskydes og hæves på indskudskontoen, udløses også rentekorrektion. Bestemmelsen værner mod spekulationer, hvor erhvervsdrivende hæver virksomhedens likvider ud i privatøkonomien, for efterfølgende at tilbageføre disse ved årets udgang. Dermed modtager den erhvervsdrivende rentefordelen af virksomhedens likvider uden om virksomheden til lavere beskatning. Denne rentefordel udjævnes ved at beregne rentekorrektion af et beløb, svarende til kapitalafkastsatsen efter VSL § 9 ganget med beløbet, der er overført fra indskudskontoen, samt beløbet der er hævet, ud over indestående på indskudskontoen (privat lån). Det beregnede beløb må dog ikke overstige kapitalafkastsatsen ganget med det foretagne indskud.

5.3.3. Mellemregningskonto

I 1992 blev reglerne om mellemregningskontoen indsat i VSL. Kontoen er et alternativ til indskudskontoen, hvor overførsler af kontante beløb fra privatøkonomien til virksomhedsøkonomien kan posteres. Jf. § 4 a kan mellemregningskontoens indestående hæves skattefrit, uden om hæverækkefølgen i VSL § 5. Hermed undgås, at indskudte, kontante beløb først kan hæves, når alt overskud i virksomheden er beskattet, som reglerne i hæverækkefølgen og indskudskontoen ellers foranlediger. Alle overførsler, der ikke er af kontant karakter, vil forsat blive anset som et indskud på indskudskontoen efter VSL § 3. Jf. ordlyden af VSL § 4 a, stk.3 gælder denne begrænsning i midlertidig ikke ved overførsler fra virksomheden, hvor såvel værdier som kontante beløb kan føres over mellemregningskontoen til privatøkonomien.

Ved indtræden i VSO er det udelukket, at kontante midler kan føres på mellemregningskontoen jf. VSL § 4 a, stk. 2. Såfremt overførsler fra virksomheden til den erhvervsdrivendes privatøkonomi trækker mellemregningskontoen i negativ, skal der jf. VSL § 4 a, stk. 3 straks foretages en hævning efter hæverækkefølgen. Dette værner mod, at kontoen kan benyttes til at foretage private lån i virksomheden. Et indestående på mellemregningskontoen skal fragå i kapitalafkastgrundlaget, og således mindske det beregnede kapitalafkast, og dermed ejerens afkast af investeringen i virksomheden.

Omkostninger, den erhvervsdrivende har udlagt for virksomheden, kan tilbageføres til den erhvervsdrivende via mellemregningskontoen jf. VSL 4 a, stk. 4. Sker refusionen af omkostningerne ikke over mellemregningskontoen, kan den erhvervsdrivende i stedet fradrage udgiften ved opgørelsen af indkomsten for den private del af økonomien. Udover driftsomkostninger, kan den erhvervsdrivende, overføre en andel af overskuddet til en evt. ægtefælle over mellemregningskontoen jf. VSL § 4 a, stk. 5. Overførsel til medarbejdende ægtefælle sker med hjemmel i KSL § 25 a, stk. 3 og kan maksimalt udgøre 50 % af overskuddet, dog beløbsmæssigt maksimalt kr. 215.500. Af praktiske årsager kan private andele af multimedier, fri bil og lignende bogføres på mellemregningskontoen⁷⁸.

5.3.4. Hæverækkefølgen

Indledende om hæverækkefølgen

Overskud i VSO opdeles og beskattes forskelligt, alt efter hvilken type overskud det er. Eksempelvis beskattes kapitalafkast som kapitalindkomst, hævet overskud beskattes som personlig indkomst mens opsparet overskud blot beskattes foreløbigt. Alt dette nødvendiggør en rækkefølge, der prioriterer overførslerne til privatøkonomien, således spekulation undgås.

Den almindelige hæverækkefølge samt udvidede hæverækkefølge

Af VSL § 5, stk. 1 fremgår hæverækkefølgen, den erhvervsdrivende skal respektere, når foretagne hævninger skal fordeles ud på overskudsdele og indskudskonto. Som supplement, er der udarbejdet en udvidet hæverækkefølge, der fremgår af JV samt anden skatteretlig litteratur⁷⁹. Den udvidede hæverækkefølge indeholder og prioriterer alle overførsler mellem den erhvervsdrivendes privatøkonomi og virksomhed ud fra følgende (den almindelige hæverækkefølge henvisninger i loven er medtaget i parentes):

⁷⁸ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.6

⁷⁹ Eksempelvis i: Henrik Dam m.fl.: Skatteret – speciel del 2008, 8. udgave, side 426

1. Refusion af driftsomkostninger, den erhvervsdrivende har lagt ud for virksomheden.
2. Beløb overført til beskatning hos medarbejdende ægtefælle.
3. Beløb der overføres til betaling af virksomhedsskatten.
4. Hensatte beløb (VSL § 5, stk. 1 nr. 1 og 2)
 - Kapitalafkast efter VSL § 7
 - Beløb hensat til senere hævning jf. VSL 10, stk. 1
5. Årets overskud (VSL § 5, stk. 1 nr. 3)
 - Kapitalafkast for pågældende indkomstår efter VSL § 7
 - Resterende overskud efter VSL § 10 for pågældende indkomstår
6. Opsparet overskud (VSL § 5, stk. 1 nr. 4)
7. Indestående på indskudskontoen (VSL § 5, stk. 1 nr. 5)
8. Beløb ud over indestående på indskudskontoen⁸⁰

Såfremt driftsomkostninger ikke er refunderet på en eventuel mellemregningskonto, kan disse refunderes forud for den almindelige hæverækkefølge. Det samme gælder et beløb overført til beskatning hos medarbejdende ægtefælle. Ydermere kan et beløb til dækning af virksomhedsskatten overføres forud for den ordinære hæverækkefølge jf. VSL § 5, stk. 3. Efter dette, er der overensstemmelse mellem den almindelige - og udvidede hæverækkefølge med den undtagelse, at den udvidede hæverækkefølges punkt 8 håndterer situationen hvor alle værdier er hævet ud, og privat lån i virksomheden foretages.

Beløb, hensat til senere hævning, er værdier, den erhvervsdrivende allerede har ladet beskatte. Derfor kan disse beløb hæves skattefrit. Herefter hæves overskuddet for det pågældende indkomstår, der opdeles i kapitalafkast og almindelig overskud. Ved hævning af opsparat overskud efter punkt 6, godskrives den foreløbige virksomhedsskat, der blev indbetalt på tidspunktet for opsparingen. Dette efterlader en skattebetaling, der udgør differencen mellem årets marginale skatteprocent og den foreløbige virksomhedsskat. De sidste to punkter behandler hævninger på indskudskontoen. Hvis årets hævninger overgår indskudskontoens indestående, kan konsekvensen være, at reglerne om rentekorrektion træder i kraft. Bilag 1, side 100 viser et eksempel fra årsregnskabet 2011. Her ses det, at lægens hævninger for 2011 deles op i kapitalafkast, virksomhedsskat og personlig indkomst.

⁸⁰ Henrik Dam m.fl.: Skatteret – speciel del 2008, 8. udgave, side 424-425 – modificeret opstilling af den udvidede hæverækkefølge på baggrund af Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.7.3

Typer af overførsler

Når hævnings opgøres i VSO, skelnes der mellem tre forskellige typer. Den første type, er en faktisk overførsel til privatøkonomien. Disse kan spores ved gennemgang af kontoudtog og kassebøger. Derudover kan hævnings omfatte en bil, der er overført til privatøkonomien.

En anden type overførsel, er beløb der anses for hævet ud af virksomheden. Denne type hævnings vedrører private andele ved brug af virksomhedens materiel. Hævnings posteres som en indtægt i virksomheden, hvorefter samme beløb opføres som en hævnings – altså ingen likviditetsvirkning. Hvis virksomheden afholder udgifter som reelt hører privatøkonomien til, anses et beløb af samme værdi som hævet⁸¹. Dette gælder eksempelvis den praktiserende læges indbetaling til den overenskomstbestemte pensionsordning.

Den sidste type overførsel, er beløb der hensættes til senere hævnings. Hensættelse til senere hævnings er overskud der beskattes fuldt ud i ét år, mens beløbet først hæves ud efterfølgende. Herved opstår der en skyldig post i virksomhedsregnskabet, der først udlignes når hævnings sker. Alternativt kan denne hensættelse overføres til indskudskontoen. Denne transaktion anses som en hævnings i hæverækkefølgen efter VSL § 5, og efterfølgende som et indskud efter VSL § 3⁸².

5.3.5. Kapitalafkast, kapitalafkastgrundlag og kapitalafkastberegning

Kapitalafkast

Kapitalafkastet er "forrentning" af investering i egen virksomhed⁸³. I stedet for at investere i egen virksomhed, har den erhvervsdrivende mulighed for at investere i eksempelvis obligationer, hvor afkastet typisk beskattes som kapitalindkomst. Når overskud fra virksomhed beskattes som personlig indkomst, vil dette betyde en hårdere beskatning. Reglerne om kapitalafkast skal derfor hjælpe med til at reducere forskellen mellem investering i egen virksomhed og alternative investeringer i værdipapirer og lignende.

Beregnet kapitalafkast beskattes efter reglerne i PSL § 4, stk. 1 nr. 3. Jf. AML § 5, stk. 1 spares AM-bidraget af værdien af kapitalafkastet. Såfremt den erhvervsdrivende har en negativ kapitalindkomst, udgør beskatningen kun ca. 33 %, imod ca. 56 % i den personlige indkomst, såfremt der skal betales topskat⁸⁴.

⁸¹ Jakob Mosegaard Larsen: Virksomhedsskattebogen – med kommentarer, 1. udgave, side 182

⁸² Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.7

⁸³ Lovforslag nr. 107, Almindelige bemærkninger nr. 3, online udgave

⁸⁴ Skatteministeriet: Marginalskatteprocenter 1993 og 1998-2012, online udgave

Kapitalafkastberegning og kapitalafkast af finansielle aktiver

Efter VSL § 7, stk. 1 sker kapitalafkastberegningen på baggrund af kapitalafkastgrundlaget ved årets start, ganget med kapitalafkastsatsen, der fastlægges efter VSL § 9. Satsen for 2011er fastsat til 2 %⁸⁵.

Kapitalafkastet kan maksimalt udgøre virksomhedens overskud efter fradrag af eventuelt beløb overført til medarbejdende ægtefælle jf. VSL § 12. Såfremt kapitalafkastet beregnes som en negativ værdi, sættes kapitalafkastet til kr. 0.

VSL § 4 er en indsat værnsregel, der skal afholde erhvervsdrivende fra indskud af store finansielle aktiver med det formål at slippe med den foreløbige beskatning på 25 %, for at kunne skabe yderligere afkast af den sparede skat⁸⁶. Derfor er det et krav, at kapitalafkastet fra disse altid skal hæves, og såfremt dette ikke sker, anses denne del af kapitalafkastet som overført til virksomhedens indskudskonto. Fordringer, den erhvervsdrivende har modtaget i forbindelse med salg af varer og tjenesteydelser, anses ikke som finansielle aktiver, hvor kapitalafkastet skal hæves. Men da dette ikke var tilfældet i SKM2007.208.LSR, hvor en obligationsbeholdning ikke vedrørte virksomhedens debitorer, skulle kapitalafkastet fra denne beholdning tvangshæves.

Kapitalafkastgrundlaget

Jf. VSL § 8 skal virksomhedens kapitalafkastgrundlag opgøres ved hvert regnskabsårs begyndelse.

Grundlaget beregnes på baggrund af virksomhedens aktiver med fradrag af gæld samt korrektion af 4 poster, der reelt hænger sammen med den private økonomi. Dette drejer sig om beløb, der er hensat til senere hævning(kapitalafkast der skal tvangshæves efter VSL § 4 samt hensatte beløb vedrørende virksomhedens overskud efter VSL § 10, stk. 1), indeståendet på en eventuel mellemregningskonto samt beløb der er overført fra virksomheden til privatøkonomien primo i regnskabsåret.

Værdiansættelse af aktiver og passiver sker jf. § 8, stk. 2 i overensstemmelse med reglerne som er gennemgået for værdiansættelse af indskudskontoen. Derfor henvises til bilag 2 samt beskrivelsen i afsnit 5.3.1. omkring indskudskontoen. Kapitalafkastgrundlaget opgøres som før nævnt hvert år, og lægens opgørelse for 2011 er vist i bilag 1, side 101. Goodwill er kapitalafskrevet over egenkapitalen, driftsmidlerne indgår med deres afskrivningsberettigede saldo, og eneste reelle ændring der derudover bør nævnes siden lægen startede virksomhed, er ejendommens værdi, der ændrede sig fra 1991 til 1992. Der blev denne opskrevet med kr. 112.200, hvilket skyldes at ejendomsvurdering klarlagde, at det erhvervsmæssige areal

⁸⁵ SKM.2011.473.SKAT

⁸⁶ Henrik Dam m.fl.: Skatteret – speciel del 2008, 8. udgave, side 411

udgjorde 42,9 % i stedet for 32,7 %. For ejendomme anskaffet før 1987 kan den erhvervsdrivende vælge at benytte den 18. almindelige vurdering⁸⁷ til opgørelsen af kapitalafkastgrundlaget. Til denne tillægges eventuelle ikke-medregnede summer for ombygninger og forbedringer af ejendommen. Denne undtagelse er af hensyn til erhvervsdrivende, der har erhvervet ejendomme inden VSO blev indført, hvorfor anskaffelsessummen for ejendommen kan markant lavere end værdien ved indtræden i ordningen. En lav anskaffelsessum betyder et lavere kapitalafkastgrundlag med det til følge, at det beregnede kapitalafkast ikke vil modsvare den erhvervsdrivendes reelle værdimæssige investering i virksomheden.

Selvregulerende effekter

Som det har været beskrevet tidligere, er kapitalafkastberegningen også et værktøj, der kan korrigere for den skattemæssige effekt ved at inddrage privat gæld i virksomheden. Privat gæld formindsker kapitalafkastgrundlaget med den konsekvens, at det beregnede kapitalafkast formindskes, hvormed fordelene ved at medtage privat gæld nedbringes. Såfremt kapitalafkastgrundlaget bliver negativt, vil det beregnede kapitalafkast være 0, og dermed kan kapitalafkastets regulerende effekt ikke benyttes yderligere. Ved dette punkt overtages funktionen i stedet af reglerne om rentekorrektion.

Kapitalafkast som personlig indkomst

Det er ikke altid en fordel at lade kapitalafkastet blive beskattet som kapitalindkomst. Derfor kan kapitalafkastet i to situationer beskattes som personlig indkomst, på trods af det ellers fordelagtige udgangspunkt, beskatning som kapitalindkomst giver. I første situation kan kapitalafkast beskattes som personlig indkomst, når en erhvervsdrivende ønsker at opspare kapitalafkast til foreløbig beskatning. Dette gælder dog ikke kapitalafkast der skal tvangshæves efter VSL § 4. Denne mulighed uddybes kort i nedenstående afsnit 5.3.6. En anden situation der beskatter kapitalafkast som personlig indkomst er nævnt i VSL § 23 a. Heri bestemmes, at erhvervsdrivende kan vælge at medregne en del af kapitalafkastet som personlig indkomst. I 2012 kan der maksimalt medregnes kr. 46.000 fra kapitalindkomst til personlig indkomst. Bestemmelsen tilgodeser situationen hvor opdeling af overskud i personlig indkomst og kapitalafkast begrænser den erhvervsdrivendes mulighed for indskud på en kapitalpension⁸⁸, da indskud skal kunne rummes i personlig indkomst jf. pensionsbeskatningslovens § 18, stk. 2.

⁸⁷ Denne blev foretaget pr. 1. januar 1986

⁸⁸ Lovforslag nr. 47 af 1993/94, almindelige bemærkninger, online udgave

5.3.6. Indkomstopgørelsen samt håndtering af overskud og underskud

Indkomstopgørelsen

Virksomhedens indkomst opgøres med udgangspunkt i VSL § 6, stk. 1. Dette betyder, med undtagelse af reglerne i VSL § 6, stk. 2 og 3, at opgørelsen sker efter skattelovgivningens almindelige regler. Der skelnes ikke mellem hvilke former for indtægter og udgifter der er tale om, men derimod hvorvidt disse er relevante for virksomheden. Eksempelvis er det fastslået, at sygedagpenge jf. SKM2003.416.ØLR ikke kan indgå i virksomheden, da de anses for at være udbetalt til en socialt sikret borger. Ligeledes kan en læges faglige kontingenter ikke anses som en driftsomkostning jf. SKM2005.300.LSR, hvorfor reglerne om almindeligt ligningsmæssigt fradrag gælder, uanset om lægen benytter VSO eller ej.

Behandling af renter er første undtagelse til udgangspunktet i VSL § 6, stk. 1. Bestemmelsens stk. 2 fastslår, at renteindtægter og renteudgifter kun kan indgå, i den indkomstperiode de kan henføres til. Dette nødvendiggør renteperiodisering. Rentetilskrivning ultimo hvert kvartal på en bankkonto/lån giver typisk ikke problemer, mens ophør med VSO midt i et år nødvendiggør periodisering. Reglen korrigerer LL § 5 stk. 5, således erhvervsdrivende, der beskattes efter VSO ikke frit kan vælge, om der ønskes renteperiodisering. Reglen om periodisering af virksomhedens renter medfører ikke, at private renter skal undergå sammen periodisering.

Yderligere en undtagelse ses i VSL § 6, stk. 3 omkring leasingbiler. Bestemmelsen værner mod udnyttelse af reglerne om at lade blandede biler indgå under VSO. I regnskabet skal der opføres en indtægt i det sidste år, bilen står inde i virksomheden, der svarer til forskellen mellem de betalte leasingydelser, og forskellen mellem bilens handelsværdi ved leasingkontraktens indgåelse, og handelsværdien på dagen for udtagningen af bilen. Før reglens ikrafttrædelse var det muligt ultimo i anskaffelsesåret at betale en stor ydelse, som langt fra modsvarede det reelle værditab. Ved at trække bilen ud i næstkommende indkomstår, blev der givet fradrag for en del af værditabet i virksomhedens indkomst, som reelt ville være vedrørende privatøkonomien. Bestemmelsen værner derfor imod, at der gives fradrag udover det reelle værditab i den periode, bilen har været anvendt som en blandet bil. Jf. VSL § 6, stk. 3 anses bilen for overført ved primo indkomståret, hvilket er i overensstemmelse med VSL § 2, stk. 5.

Overskud

I forbindelse med overførsel til den erhvervsdrivendes skattepligtige indkomst, opdeles virksomhedens overskud i forskellige elementer. VSL § 10 stk. 1 angiver, at overskud, efter fradrag af kapitalafkast,

beskattes som personlig indkomst, når det er overført til den erhvervsdrivende i indkomståret, eller efter udløbet af dette, blot inden selvangivelsen indgives jf. VSL § 10, stk. 1.

Overskud, der ikke hæves ud af virksomheden kan opspares jf. VSL § 10, stk. 2 til foreløbig beskatning i virksomheden. Dette gælder både almindeligt overskud og kapitalafkast, såfremt det ikke vedrører finansielle aktiver. Det kan ses i bilag 1, side 100, at lægen har benyttet denne mulighed, og ved udgangen af 2011 var der opsparet kr. 1.918.377 ekskl. virksomhedsskat. Når det er fastlagt hvor meget overskud der kan spares op, føres beløbet, med fradrag af virksomhedsskat, ned på en fiktiv konto for opsparet overskud, indtil den erhvervsdrivende vælger at hæve det. Senest ved ophør med virksomhedsdrift i VSO skal opsparet overskud dog tilbageføres. Hvor beløbet der tillægges konto for opsparet overskud er med fradrag af virksomhedsskat, tillægges virksomhedsskatten det opsparede beløb der fragår den personlige indkomst. Selve betalingen af virksomhedsskatten sker sammen med den erhvervsdrivendes samlede skat. Sammenfattende kan de samlede påvirkninger illustreres sådan:

Personlig indkomst:

- + overført virksomhedsoverskud
- beregnet kapitalafkast
- opsparet overskud inkl. virksomhedsskat

Kapitalindkomst:

- + beregnet kapitalafkast

Figur 4 - opgørelse af indkomsten hos den erhvervsdrivende ved brug af VSO⁸⁹

Jf. AML § 5, stk. 1, beregnes der kun AM-bidrag af den del af overskuddet, der overføres til den erhvervsdrivende. Opsparing af overskud indgår dermed ikke i grundlaget for beregning af AM-bidrag. På trods af kapitalafkastets normale kategorisering som kapitalindkomst, vil opsparet kapitalafkast ved tilbageførsel skulle tillægges den personlige indkomst, og dermed vil det opsparede kapitalafkast tillige indgå i grundlaget for beregning af AM-bidrag.

Igennem årene er virksomhedsskatten blevet ændret. Således er niveauet på 50 % i 1987 nedsat til 25 % i 2007, hvilket stadig er gældende. Forskellige skattesatser nødvendiggør at holde de enkelte opsparede

⁸⁹ Skematisk opstilling fra: Inge Nilsson, Lars Nyhegn-Eriksen: Virksomhedsbeskatning, 1. udgave, side 146.

overskud opdelt, alt efter hvilken procentsatser de er beskattet med, når der ved hævning af overskud sker en godskrivning af den allerede betalte virksomhedsskat. Når opsparet overskud tilbageføres, bliver den erhvervsdrivendes personlige indkomst tillagt et beløb svarende til det opsparede overskud med tillæg af den tidligere betalte virksomhedsskat jf. VSL § 10, stk. 3. Ved hævning anses tidligst opsparet overskud som værende hævet først jf. VSL § 10, stk. 5.

Underskud

Giver virksomheden underskud, modregnes dette i en bestemt rækkefølge. Reglerne findes i VSL § 13, der også trækker spor over til PSL, hvori de almindelige regler for behandling af underskud findes.

Efter VSL § 13, stk. 1 søges underskud først modregnet inden for virksomhedens økonomi. Derfor modregnes underskud først i eventuelt opsparet overskud. Underskuddets beløbsmæssige størrelse hæves fra kontoen, og der tillægges den virksomhedsskat, der blev indbetalt i forbindelse med opsparingen. Dette betyder, at kontoen for opsparet skal reduceres med 75 % af underskuddet, såfremt underskud modregnes i opsparet overskud fra 2008 og frem⁹⁰. Ved fremførsel af opsparet overskud hæves tidligst opsparet overskud først jf. VSL § 10, stk. 5. Tilbageført virksomhedsskat godskrives i den erhvervsdrivendes slusksat, og kan, såfremt den ikke kan rummes i slusksatten, udbetales jf. VSL § 10, stk. 3.

Hvid der stadig resterer underskud efter dækning i opsparet overskud, skal dette modregnes i positiv kapitalindkomst jf. VSL § 13, stk. 2. Er den erhvervsdrivende gift og samlevende med ægtefællen, skal underskuddet dækkes i ægtefællernes samlede positive kapitalindkomst. Ved denne modregning, føres et beløb svarende til den samlede positive kapitalindkomst ind som et fradrag hos den erhvervsdrivende, ligegyldigt om denne disposition gør den erhvervsdrivendes kapitalindkomst negativ. På grund af sambeskatningsreglerne for ægtefæller lader dette sig gøre, da den negative kapitalindkomst modregnes i eventuelle positive kapitalindkomst inden beregning af bundskat efter PSL § 6 stk. 3.

Er underskuddet efter modregning i positiv kapitalindkomst stadig ikke dækket, skal der efter VSL § 13, stk. 3 ske modregning i den personlige indkomst. Modregning skal ske selvom den personlige indkomst bliver negativ. Herefter afklarer PSL § 13 hvordan fremførslen af den negative personlige indkomst skal ske. Påtænker den erhvervsdrivende i et år, hvor der også ske modregning af underskud, at foretage indbetaling

⁹⁰ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.12

på en kapitalpension, skal underskuddet efter VSL § 13, stk. 2 modregnes først, før der er mulighed for at opnå fradrag for indskuddet⁹¹.

5.4. Ophør med brug af virksomhedsskatteordningen

Indledning

Ud over ønsket om at omdanne sin virksomhed til et selskab, som senere behandles indgående, er der flere forskellige måder hvorpå VSO frivilligt kan bringes til ophør. Dette kan begrundes i et ønske fra den erhvervsdrivende, som ikke længere ønsker at benytte reglerne. Derudover kan et salg af virksomheden begrunde ophøret, ligesom en frivillig nedlæggelse af virksomheden betyder ophør med beskatning efter VSO, fordi kravet i VSL § 1, stk. 1 om selvstændig erhvervsvirksomhed ikke længere kan anses som opfyldt.

Beskatning af opsparet overskud

Ved ophør med brug af VSO, og ligegyldigt hvilken af ovenstående ophørssituationer dette begrundes med, vil den skattemæssige konsekvens være, at opsparet overskud tilbageføres og beskattes endeligt i den erhvervsdrivendes personlige indkomst jf. VSL § 15, stk. 1. I den beregnede skat godskrives virksomhedsskatten der i forbindelse med opsparingen blev indbetalt, og lægen indbetaler dermed blot differencen mellem den marginale skatteprocent, ca. 56 %, og virksomhedsskatten. For opsparede beløb i 2011 betyder dette, at differencen udgør 31 % (56 % - 25 %). Som det tidligere er nævnt, har lægen opsparet overskud til en værdi af kr. 1.918.377 ekskl. virksomhedsskat, hvilket samlet set vil kræver en likvid betaling på ca. kr. 674.900.

Hvis ophøret sker i forbindelse med afståelse eller ophør med selvstændig erhvervsvirksomhed, anses tidspunktet for tilbageførslen af det opsparede overskud i udgangspunktet at ske i det indkomstår, hvori ophøret finder sted. Jf. VSL § 15, stk. 1 er der dog mulighed for, at lade det opsparet overskud beskattes i indkomståret efter ophøret, såfremt den erhvervsdrivende i hele ophørsåret holder privat- og virksomhedsøkonomi adskilt som VSL § 2, stk. 1 foreskriver. Dette giver den erhvervsdrivende mulighed for at kunne spare virksomhedens overskud op, samt beregne kapitalafkast i ophørsåret. Konsekvensen ved dette er, at en evt. salgssum indgår i VSO, og dermed beskattes i ordningen. I lægens tilfælde kan dette blive en ulempe, da en evt. ejendomsavance ved salg af hans blandede ejendom ved anvendelse af VSO på beskatningstidspunktet bliver personlig indkomst, i stedet for kapitalindkomst, og dermed uden AM-bidrag,

⁹¹ TfS1990,459 LSR

jf. PSL § 4, stk. 1 nr. 15, såfremt salgssummerne var holdt uden for VSO. I forbindelse med harmonisering af reglerne for kursgevinster blev det i L112 vedtaget, at der skal ske en nedsættelse af beskatningen på positiv kapitalindkomst således denne i 2010 gik fra 51,5 % for til slut at lande på 42 % i 2014. Såfremt der realiseres en avance, giver dette yderligere incitament til at holde salgssummen ude af VSO.

Hvis den erhvervsdrivende ophører eller afstår sin virksomhed i et år, for i næste indkomstår at anskaffe eller opstarte en ny virksomhed, giver VSL § 15, stk. 2 mulighed for, at opsparet overskud ikke tilbageføres. Igen skal den erhvervsdrivende blot sikre sig, at privat- og virksomhedsøkonomi holdes adskilt indtil anskaffelsen af den nye virksomhed – og også i tiden efter dette, hvis ønsket om forsat at anvende VSO skal være muligt. Den nye virksomhed succederer dermed i den gamle virksomheds opsparing, indskudskonto mm⁹².

Erhvervsdrivende, der ikke ønsker at anvende VSO mere, skal lade deres opsparede overskud beskatte i indkomståret efter det indkomstår, hvor VSO senest blev anvendt jf. VSL § 15 b., stk. 1.

Da tilbageførsel af opsparet overskud for nogle erhvervsdrivendes vedkommende kan betyde et stort likviditetstræk, ønsker mange at holde liv i ordningen, selvom deres oprindelige virksomhed ophører eller afhændes. Derfor ses det i bredt omfang, at disse vælger at investere i eksempelvis fast ejendom, som opfylder kravet om at der drives selvstændig erhvervsvirksomhed, hvormed tilbageførsel af opsparet overskud kan undgås. Helt ned til udlejning af garage til 6.000 kr. årligt blev i en utrykt afgørelse fra landsskatteretten anset som værende selvstændig erhvervsvirksomhed.

Ophørspension

Ved ophør med drift af virksomhed, har den erhvervsdrivende jf. PBL § 15 a, stk.1 mulighed for at indbetale den skattepligtige fortjeneste på en pensionsopsparing, og dermed skubbe beskatningen af fortjenesten frem til tidspunktet for udbetalingen af pensionen. Ordningen giver den erhvervsdrivende jf. PBL § 15 a, stk. 6 mulighed for at indbetale op til kr. 2.507.900, men dog ikke mere end den opgjorte skattepligtige fortjeneste. Det er ikke tilladt at oprette ophørspensionen som en kapitalpension jf. PBL § 15 a, stk. 5.

Netop muligheden for oprettelse af ophørspension kunne tænkes at komme til at spille en væsentlig større rolle i fremtiden. I forbindelse med forårspakke 2.0 blev der fremsat lovforslag(L200) med et loft over fradrag for indbetalinger på pensioner med ophørende udbetaling. Loftet blev vedtaget, og fradragsgrænsen

⁹² Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.5.2.13.1 jf. SKM.2004.171.DEP

blev sat til kr. 100.000 jf. PBL § 16, stk. 2. Dette loft er sidenhen nedsat til kr. 50.000, gældende fra 2012. Reglerne om indbetaling af 30 % af en virksomheds overskud på pension jf. PBL § 15, stk. 5, rammes af loftet i 2014, og gør ophørspensionen til den erhvervsdrivendes bedste mulighed for at indbetale et stort fradragsberettiget beløb til pension fra år 2015, medmindre indbetaling sker på en ordning med livsvarig udbetaling.

For at være berettiget til at oprette en ophørspension, skal den erhvervsdrivende jf. PBL § 15 a, stk. 2 have drevet selvstændig erhvervsvirksomhed i mindst ti, af de seneste femten år. Tillige skal personen være fyldt 55 år inden salgsåret jf. PBL § 15 a, stk. 1. Driften må ikke i overvejende grad vedrøre udlejning af fast ejendom samt besiddelse af finansielle aktiver jf. PBL § 15 a, stk. 3. Hvis 50 %⁹³ af virksomhedens indtjening erhverves i forbindelse med ovennævnte aktiviteter, anses betingelsen ikke for at være opfyldt jf. PBL § 15 a, stk. 4.

6. Virksomhedsomdannelse

6.1. Indledning

En virksomhedsomdannelse omfatter det scenarie, hvor en virksomhed, der hidtil har været drevet i personligt regi, overdrages til et selskab, der ejes af samme person⁹⁴. Når en erhvervsdrivende ønsker at omdanne sin personligt ejede virksomhed, skal der tages stilling til, hvornår han ønsker at blive beskattet af overdragelsen til selskabet. Vælger han den skattepligtige omdannelse, sker afståelsesbeskatning med det samme, mens muligheden for den skattefri virksomhedsomdannelse udskyder beskatningen til det tidspunkt, hvor aktierne i det omdannede selskab afstås. Begge muligheder belyses i dette kapitel, hvor motiver der kan lægge bag en omdannelse behandles først.

6.2. Motiver for at omdanne til et selskab

Indledning

Der er mange faktorer der kan påvirke valget, hvorvidt virksomhed bør drives i personligt regi eller i et selskab. Eksempelvis kan det være en fordel at starte sin virksomhed op i personligt regi, såfremt driften i den første tid vil genere underskud. Har den erhvervsdrivende indkomst ved siden af virksomheden, kan

⁹³ Satsen er med baggrund i lov nr. 1380 af 28. december 2011 nedsat til 50 %, hvor den tidligere var 75 %.

⁹⁴ Inge Nilsson, Lars Nyhegn-Eriksen: Virksomhedsbeskatning, 1. udgave, side 199.

underskuddet modregnes deri, og fradraget dermed kan udnyttes straks. Modsatrettet kan den erhvervsdrivende have et ønske om at indkapsle risikoen for kreditorforfølgning og erstatningsansvar i virksomheden, ligesom et ønske om at investere i eksempelvis aktier taler for, at virksomhed drives i et selskab. Dette afsnit vil forsøge at klarlægge hvilke incitamenter der kan ligge bag en omdannelse.

Begrænsning af hæftelsen

Nogle virksomheder, eksempelvis indenfor byggebranchen, kan være eksponeret for store risici hvad angår erstatningsansvar, konjunkturudsving mm. Disse virksomheder kan have stor nytte af, at driften sker i et selskab, hvor ejeren kun hæfter med sin indskudte kapital. Modsat dette, hæfter en erhvervsdrivende i en personligt ejet virksomhed med alt han ejer, og er derfor hårdere eksponeret over erstatningsansvar mm. For mange, specielt nystartede, virksomheder der endnu ikke har opbygget større værdier, vil forestillingen om at indkapsle hæftelsen i et selskab dog ofte være illusorisk, da banker og andre samarbejdspartnere typisk vil forlange yderligere sikkerheder, før de ønsker at lave forretninger med virksomheden.

Når virksomheden bevæger sig væk fra opstartsfasen og har konsolideret sig, kan en omdannelse til et selskab være et hensigtsmæssigt skridt at tage. Her vil muligheden for at indkapsle hæftelsesrisikoen være mere reel end ved opstarten. I forlængelse heraf kan det ydermere være fordelagtigt at oprette en holdingkonstruktion, hvor holdingselskabet bliver ejer af den omdannede driftsvirksomheds aktier. Dette kan ske skattefrit ved at foretage en skattefri aktieombytning jf. ABL § 36, således den erhvervsdrivendes aktier i driftsselskabet ombyttes med aktier i holdingselskabet. Med denne konstruktion vil det være muligt at kanalisere frie midler op i holdingselskabet som skattefrit udbytte jf. SEL § 13, stk. 1 nr. 2, således midlerne kan komme udenfor kreditorers rækkevidde i driftsselskabet⁹⁵.

For en læges vedkommende, vurderes motivet om hæftelsesbegrænsning ikke at have væsentlig betydning. Lægen er gennem sin overenskomst sikret stabil indtjening, og gennem tegning af ansvarsforsikring⁹⁶, sikrer lægen sig mod udredning af erstatninger i forbindelse med fejlbehandlinger mm. Derfor vil den kapital, lægen har haft mulighed for at bygge op i sin virksomhed, ikke være eksponeret for massiv kreditorforfølgning og erstatningsansvar, hvorfor ønsket om hæftelsesbegrænsning ikke vil være en nævneværdig årsag til at foretage en omdannelse.

⁹⁵ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 10- 11.

⁹⁶ Der er ikke krav om at en læge skal have en ansvarsforsikring, men det er sjældent set, at læger ikke har sørget for at tegne en sådan.

Nemmere salgsproces, generationsskifte og udskiftning i ejerkreds

Som nævnt i indledning samt problemformuleringen, kunne et motiv for en omdannelse være begrundet i et ønske om at smidiggøre salgsprocessen, og dermed gøre sin klinik mere attraktiv for et salg.

Når en personligt drevet klinik overdrages, omfatter handlen alle de elementer, der udgør virksomheden. Derfor sker der en særskilt handel med goodwill, driftsmidler og samt eventuel ejendom. For at undgå dette, kunne virksomheden, inden salget, foretage en omdannelse til et selskab. Således vil handlen blot omfatte selskabets aktier. Når aktierne er overdraget, har køberen kontrollen med selskabet og dets rettigheder og forpligtelser. Dette vil bringe potentielle omkostninger til udarbejdelse af skøder, tinglysning af ejerskifte og lån ned, hvilket kan gøre det fordelagtigt for en køber.

Er der efter omdannelsen overskydende likvider i selskabet, kan det, som også før nævnt, være muligt at etablere en holdingkonstruktion, og ad denne vej slanke driftsselskabet gennem udlodning af skattefrit udbytte. Dette bringer prisen på aktierne ned, således en køber blot skal betale for de essentielle dele i selskabet, såsom goodwill, driftsmidler mm.

Har den praktiserende læge etableret en holdingkonstruktion, kan holdingselskabet ligeledes undgå beskatning af afståelsen af aktierne i driftsselskabet efter reglerne om kapitalandele i datterselskaber jf. ABL § 8. Selvom aktiviteten frasælges, når aktierne i driftsselskabet afstås, kan lægen stadig undgå ophørsbeskatning, da der i et selskab ikke er samme regler for ophør, som der blev gennemgået i afsnit 5.4. for VSO. Derfor kan likvidationen af holdingselskabet udskydes på ubestemt tid, og dermed har lægen mulighed for at udbetale udbytte til sig selv i det omfang der er likvider til dette.

Uden at behandle reglerne nærmere, kan en omdannelse, ligesom ved salgsprocessen smidiggøre generationsskifter samt optagelse af flere ejere i en virksomhed. Såfremt et I/S, med to deltagere, ønsker at optage endnu en interessent, beskattes de nuværende interessenter efter reglerne om en delafståelse. Ved optagelsen overdrager hver interessent 1/3-del af deres ideelle andel på 1/2-del af virksomheden til den nye interessent, så hver interessent herefter ejer 1/3-del. Skete optagelsen gennem et selskab, kunne dette være sket ved en kapitaludvidelse, uden skattemæssig påvirkning for de oprindelige interessenter.

6.3. Skattepligtig virksomhedsomdannelse

Reglerne for en skattepligtig omdannelse er ikke reguleret særskilt, som det senere ses ved skattefri virksomhedsomdannelse. Dermed foregår den skattepligtige virksomhedsomdannelse efter skattelovgivningens almindelige regler, hvilket betyder at omdannelsen skal ske efter afståelsesprincippet⁹⁷.

En omdannelse efter afståelsesprincippet sidestiller omdannelsen med et salg af virksomheden til selskabet. Derfor skal aktiver og passiver overdrages til det modtagende selskab på baggrund af handelsværdier. Værdiansættelsen er ens, uanset om omdannelsen sker skattefrit eller skattepligtigt, hvorfor der henvises til senere behandling under afsnit 6.4.3.1. Handelsværdierne udgør selskabets anskaffelsessum samt fremtidige afskrivningsgrundlag. For selskabet håndteres de omdannede aktiver og passiver som apportindskud.

I forbindelse med omdannelsen, skal LL § 2 iagttages. Heri bestemmes, at priser og vilkår i forbindelse med omdannelsen skal fastsættes som om aftalen var opnået mellem uafhængige parter. Hvis ikke dette iagttages, har SKAT korrektionsadgang⁹⁸.

Hos den erhvervsdrivende kontantomregnes⁹⁹ afståelsessummerne, og de skattepligtige avancer opgøres samt beskattes i det indkomstår, hvor beslutningen om omdannelsen er taget¹⁰⁰. Netop tidspunktet for beskatningen udgør den store forskel på, hvorvidt omdannelsen foretages skattefrit eller skattepligtigt. For den erhvervsdrivende der benytter VSO vil der i forbindelse med en skattepligtig omdannelse også ske beskatning af det opsparede overskud efter VSL § 15, stk.1 der tidligere blev behandlet i afsnit 5.4.

Det er ikke et krav, at omdannelsen skal ske til et nystiftet selskab. Dette giver mulighed for at benytte sig af skuffeselskaber, hvor stiftelsen allerede har fundet sted. Såfremt en erhvervsdrivende ønsker at benytte muligheden for at omdanne med tilbagevirkende kraft jf. SEL § 4, stk. 4, udelukkes dog brugen af skuffeselskaber. Hvis omdannelsen sker med tilbagevirkende kraft, kræves det, at den erhvervsdrivende skal eje samtlige aktier i det nystiftede selskab. Den virksomhed, der omdannes, skal tillige være personligt ejet,

⁹⁷ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 2012-2, E.H

⁹⁸ Denne bestemmelse bliver anvendelig pga. overdragelsen sker mellem nærtstående, da overdrageren er identisk med det modtagende selskabs hovedaktionær.

⁹⁹ Dette følger af krav i AL § 45, stk. 1 for alle aktiver omfattet af denne lov samt EBL § 4, stk. 4 om ejendomme

¹⁰⁰ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.6.1

hvorfor selskabers omdannelse udelukkes¹⁰¹. Omdannelsen må maksimalt ske med 6 måneders tilbagevirkende kraft fra en fastsat skæringsdato, og handelsværdierne for de overdragne elementer skal i så fald fastsættes med baggrund i denne dato. Slutteligt afhænger en omdannelse med tilbagevirkende kraft af, at den erhvervsdrivende senest 1 måned efter stiftelsen indsender kopier af anmeldelsesblanket hos Erhvervs og Selskabsstyrelsen sammen med de dokumenter, selskabslovgivningen kræver. Her tænkes eksempelvis på stiftelsesdokument jf. selskabslovens § 25 og vedtægter jf. samme lovs § 28. Retsvirkningen af den tilbagevirkende kraft betyder, at indtægter mellem skæringsdatoen og stiftelsesdatoen tilfalder selskabet.

I forbindelse med en skattepligtig virksomhedsomdannelse er der, modsat en skattefri omdannelse, mulighed for at afsætte et stiftertilgodehavende i åbningsbalancen. Da omdannelsen typisk indeholder elementer, der ikke giver likviditet til selskabet, der efterfølgende kan hæves ud til udligning af tilgodehavendet, kan dette ofte vise sig problematisk. Før harmoniseringen af KGL ved L112¹⁰², kunne en person modtage en skattefri kursgevinst ved at ansætte disse tilgodehavender til kurs 80 efter sondringen om blå – og sortstemplede fordringer. Denne sondring er ikke relevant mere, og en eventuel kursgevinst herved vil være skattepligtig.

En erhvervsdrivende, der ejer en virksomhed hvori der ikke er opsparet overskud, og hvor overdragelsen ikke forventes at udløse nævneværdige avancer, bør overveje, om ikke reglerne for en skattepligtig virksomhedsomdannelse vil være mest anvendelige. Gør det modsatte sig gældende, kan en skattefri virksomhedsomdannelse være mest ideel for den erhvervsdrivende, således virksomhedens konsolidering ikke tager skade, og de likvider der ville gå til skattebetaling, forsat kan styrke virksomheden. Reglerne omkring ophørspension, der blev behandlet i afsnit 5.4., kan kombineres sammen med en skattepligtig virksomhedsomdannelse, og dermed betyde at beskatningen af realiserede avancer kan udskydes.

¹⁰¹ Disse har i stedet mulighed for at benytte reglerne i fusionsskatteloven

¹⁰² Dette blev behandlet i afsnit 5.4. på side 44

6.4. Skattefri virksomhedsomdannelse

6.4.1. Indledning

Generelt om skattefri virksomhedsomdannelse

Ved en virksomhedsomdannelse vælger den erhvervsdrivende, om omdannelsen skal ske efter skatterettens almindelige regler for afståelsesbeskatning eller virksomhedsomdannelsesloven(VOL) – altså skattefri virksomhedsomdannelse.

VOL, der både kan anvendes af fysiske personer og dødsboer, trådte i kraft den 1. juli 1983 ved lov nr. 264 af 8. juni samme år. Efter seneste opdatering¹⁰³ indeholder loven 9 paragraffer. Dette relativt beskedne omfang skal ses i den sammenhæng, at regelsættet kun regulerer selve overgangen til et selskab, mens der findes regelsæt for beskatning før overgangen til et selskab (PSL og VSL) samt efter overgangen til et selskab(SEL).

På trods af VOL's beskedne omfang, giver loven alligevel et værdifuldt værktøj for erhvervsdrivende, der ellers ville være henvist til afståelsesbeskatning, som redegjort for i afsnit 6.3. VOL bygger på tre principper:

- Omdannelsen kan foretages, uden at der sker beskatning af den erhvervsdrivende i forbindelse med omdannelsen
- Selskabet succederer i den erhvervsdrivendes skattemæssige stilling med hensyn til anskaffelsestidspunkt, anskaffelseshensigt(eksempelvis næring) og anskaffelsessum/nedskreven værdi
- Den erhvervsdrivendes skattemæssige anskaffelsessum for de modtagne aktier nedsættes med den avance, der udskydes ved at beskatningen ikke sker ved omdannelsen¹⁰⁴

Successionsprincippet

En stor del af fundamentet i en skattefri virksomhedsomdannelse bygger på successionsprincippet. Succession i de overdragne elementer betyder, at udskudte avancer beskattes på to tidspunkter. Dette kan være tidspunktet for den erhvervsdrivendes afståelse af de, i forbindelse med omdannelsen, modtagne

¹⁰³ Lovbekendtgørelse nr. 963 af 19. september 2011 om skattefri virksomhedsomdannelse

¹⁰⁴ Aage Michelsen m.fl.: Lærebog om indkomstskat, 14. udgave, side 805

aktier. Beskatningen kan også indtræffe, hvis selskabet eventuelt sælger indskudte aktiver. På grund af successionsprincippet anses aktiver mm. som om disse var anskaffet af selskabet, på samme tidspunkt og til samme anskaffelsessum som den oprindelige ejer, hvorfor selskabet bliver skattepligtigt af avancen¹⁰⁵. Successionsprincippet omfatter dog ikke i den tidligere ejers underskud jf. VOL § 8, stk. 1. Dette kan selskabet ikke succedere i, hvorfor uudnyttede underskud forsat kan modregnes hos den erhvervsdrivendes efter PSL § 13. Ligeså gælder det, at tab, konstateret efter ABL, EBL og kursgevinstloven ikke kan fremføres af selskabet jf. VOL § 8, stk. 2.

6.4.2. Betingelser for skattefri virksomhedsomdannelse

Fordelen i at kunne udskyde beskatningen af avancer ved omdannelsen kan kun opnås, såfremt betingelserne i loven opfyldes. Samtlige betingelser i loven skal opfyldes, før reglerne kan anvendes.

Krav til det omdannede selskab

Omdannelsen af virksomheden kan ske til et nystiftet selskab eller et allerede registreret selskab jf. VOL § 1, stk. 2. Dette kan være danske aktieselskaber eller anpartsselskaber. Yderligere blev det i 2011 muligt, at omdanne virksomheder til udenlandske selskaber, der opfylder definitionen på et selskab i en medlemsstat efter artikel 3 i direktiv 2009/133/EF¹⁰⁶. Selskabets skal dog have sæde i Danmark hvad angår ledelsen jf. SEL § 1, stk. 6 eller blot et fast driftssted i Danmark jf. SEL § 2, stk. 1, litra a. Begge situationer tilgodeser at skattepligten til Danmark bevares, da et selskab med ledelsens sæde i Danmark vil være fuldt skattepligtigt hertil, mens et selskab med fast driftssted vil være begrænset skattepligtigt.

Som nævnt ovenfor, kan omdannelse tillige ske til et allerede registreret selskab jf. VOL § 1, stk. 2. Disse kaldes også skuffeselskaber, og karakteriseres generelt ved ikke tidligere at have drevet erhvervsmæssig virksomhed, mens indskudskapitalen har stået uberørt og ubehæftet i et pengeinstitut¹⁰⁷. Disse karakteristika skal også være opfyldt efter VOL § 1, stk. 2, samtidig med at der er krav om at selskabet skal være stiftet senest på omdannelsesdatoen. Omdannelsesdatoen er jf. VOL § 3, stk. 1 den dag, der følger efter statusdagen for sidste årsregnskab i den erhvervsdrivendes personlige virksomhed. Dette betyder typisk, at dette skal være sket året inden omdannelsen, hvis omdannelsen sker med tilbagevirkende kraft¹⁰⁸.

¹⁰⁵ Karen Fogh m.fl.: Selskabsbeskatning, 26. udgave, side 325

¹⁰⁶ Dette skete med vedtagelsen af lov nr. 254 af 30. marts 2011,

¹⁰⁷ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 2012-1, E.H.2

¹⁰⁸ Inge Nilsson, Lars Nyhegn-Eriksen: Virksomhedsbeskatning, 1. udgave, side 205

Personligt ejet virksomhed

VOL § 1, stk. 1 giver kun tilladelse til skattefri omdannelser af personligt ejede virksomheder. Begrebet "personligt ejet virksomhed" er ikke genstand for en nærmere uddybning i bestemmelsen, hvorfor dette må fortolkes ud fra almindelig praksis.

Fortolkningen af begrebet "personligt ejet virksomhed" skal sidestilles med fortolkningen af begrebet selvstændig erhvervsvirksomhed. Som tidligere nævnt, findes kun en definition af selvstændig erhvervsdrivende indenfor skatteretten, hvorfor behandlingen under afsnit 5.2.1. også gælder ved skattefri virksomhedsomdannelse. Af dette afsnit fremgik det, at erhvervsmæssig virksomhed kunne beskrives således: *"erhvervelse af indkomst, forbundet med økonomisk risiko, hvor virksomheden drives intenst, seriøst samt rentabel"*¹⁰⁹. Søges der, ud fra dette, en uddybende perspektivering på en skattefri virksomhedsomdannelse, lægges vægten på, om der sker omdannelse af en hel virksomhed og hvorvidt virksomheden er igangværende(eller med andre ord: bestående)¹¹⁰.

Den virksomhed der ønskes omdannet, bør, jf. ovenstående, altså have en vis størrelse, førend reglerne kan anvendes. Derfor skal indskudte aktiver og passiver udgøre en hel virksomhed. Det er muligt for en virksomhed at udskille enkelte dele fra den oprindelige virksomhed. Disse skal blot opfylde kravet om at udgøre en hel virksomhed. Derudover kan flere virksomheder problemfrit indskydes i et og samme selskab. Reglen i VOL § 1, stk. 1 forstås derfor således, at det kræver et hvis omfang, før reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse kan anvendes. Til illustration heraf kan det nævnes, at bindende svar (TfS1985,371) ikke tillod til en skattefri virksomhedsomdannelse. Spørgeren, en praktiserende læge, ønskede at omdanne en båd, anskaffet for at kunne transportere sig rundt til patienter på flere forskellige øer, samt tilhørende gæld og henlæggelse til investeringsfond til et selskab. Båden, gælden samt henlæggelsen blev anset som værende en del af en virksomhed, og ikke i sig selv en hel virksomhed. Udlejning af fast ejendom anses til gengæld som værende en hel virksomhed, blot ejeren er afskåret fra at benytte ejendommen privat¹¹¹. En omdannelse af en hel lægepraksis vil af ovenstående derfor ikke give anledning til problemer, hvorfor der vil være tale om en hel virksomhed, og kriteriet vil være opfyldt.

Virksomheder med flere års drift bag sig, vil ikke give anledning til tvivl, hvorvidt virksomheden kan anses som igangværende, hvorfor dette heller ikke vil have praktisk betydning i forhold til den praktiserende læge, der har drevet virksomhed siden 1989. Derimod bør virksomheder, der befinder sig i en slags

¹⁰⁹ Sammendrag af de væsentligste kriterier for erhvervsmæssig virksomhed fra afsnit 5.2.1.

¹¹⁰ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 20

¹¹¹ Dette ses bl.a. i dommen SKM2011.312.BR, hvor en ejer af en hotellejlighed ikke kunne omdanne denne skattefrit, da han ikke effektivt havde afskåret sig råderetten over lejligheden

opstartsfasen, være genstand for en nærmere vurdering. Eksempelvis tager afgørelsen TfS2000,958 stilling til, at en omdannelse af en virksomhed med blot én entreprisekontrakt, hvori byggeriet endnu ikke var påbegyndt, hverken vil være en hel- eller igangværende virksomhed. Derimod blev en forskergruppes forsknings- og udviklingsaktiviteter i TfS2003,452 anset som værende en igangværende virksomhed. I afgørelsen blev TfS2002,468 inddraget, hvor en medicinalvirksomhed fik tilladelse til at omdanne skattefrit. I begge afgørelser understreges den tidsmæssige dimension der er, i forbindelse med forskning og udvikling. Her kan man ikke med rimelighed forvente, at overskud kan generes med samme hurtighed som i andre brancher, hvorfor seriøsiteten af virksomhedsdriften i dette tilfælde må vægtes højere end det rentable perspektiv. Derfor kan det antages, at virksomheder inden for området forskning og udvikling vil være etableret hurtigere, og dermed blive klassificeret som en bestående virksomhed tidligere¹¹². Dog må der for hver enkelt sag foretages en konkret vurdering af de enkelte omstændigheder.

Den tidsmæssige dimension ved en omdannelse skal også vurderes i andre facetter. Dette ses i SKM2011.516.BR. Heri ønskede en person at foretage omdannelse af en landbrugsvirksomhed. Dette skulle ske med tilbagevirkende kraft, men på tidspunktet for omdannelsen var der indgået bindende aftale om et salg af landbrugsejendommen, der udgjorde det langt største aktiv i virksomheden. Derfor fastslog byretten, at omdannelsen ikke kunne tillades, da omdanneren på omdannelsestidspunktet ikke havde adkomst til virksomheden.

Når lovens ord i VOL § 1, stk. 1 specifikt nævner personligt ejede virksomheder som målgruppen for, hvem der kan omdanne, udelukkes virksomheder, ejet af selskaber. Disse har alligevel muligheder for at foretage omstruktureringer, uden skattemæssige konsekvenser. Disse regler findes i fusionsskatteoven omkring tilførsel af aktiver. Derudover specificerer VOL § 1, stk. 3, at reglerne i loven ikke kan anvendes på omdannelser af virksomheder, der omfattes af anpartsreglerne i PSL § 4, stk. 1 nr. 10 og 12. Disse anses ikke som selskaber, men er, som før nævnt, karakteriseret ved at den erhvervsdrivende ikke i væsentligt omfang deltager i driften.

Fuld skattepligt

For at kunne foretage en omdannelse, skal den erhvervsdrivende være fuldt skattepligtig til Danmark efter kildeskattelovens § 1 (eller dødsboskatteovens § 1, stk. 2 jf. VOL § 2, stk. 1 for dødsboer der ønsker at omdanne en personligt ejet virksomhed til et selskab). Reglen sikrer, at udskudte beskatninger på avancer ikke føres ud af Danmark, til beskatning i andre lande, således den danske statskasse går glip af det

¹¹² Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 21

udskudte provenu. For lægens vedkommende vil der ikke være nogen tvivl om hvorvidt denne er fuldt skattepligtig til Danmark. Han har haft bopæl i Danmark i hele sit liv, hvorfor kildeskattelovens § 1, stk. 1 nr. 1 er opfyldt.

Til belysning af et grænseområde for hvornår der kan statueres fuld skattepligt, henvises til SKM2008.179.SR. Heri tillod et bindende svar skattefri omdannelse. Spørgeren ville omdanne en virksomhed skattefrit, såfremt der blev givet tilladelse til, at spørgeren kunne overtage virksomheden ved succession. I perioden op til overtagelsen havde han haft mindre lønindtægter fra Litauen, hvor han var i gang med at renovere en gård, han ejede halvpert i, gennem et lokalt selskab (men pga. visse forhold var der ikke egentlig virksomhedsdrift på denne gård endnu). I perioden havde han ikke haft lønindtægt i Danmark. Ud fra den konkrete sag vurderede skatterådet, at spørgeren kunne anvende reglerne i VOL.

Såfremt en person skulle være fuldt skattepligtig til to lande, herunder Danmark, kræves det, at Danmark er domicillandet for personen, før at reglerne i VOL kan anvendes¹¹³

Alle aktiver og passiver skal overdrages

I forbindelse med opdateringen af VOL i 1999, blev der i VOL § 2, stk. 1, nr. 2 indsat en skærpelse om, at alle virksomhedens aktiver og passiver skulle indgå i omdannelsen. Inden regelopdateringen, var det muligt at holde visse aktiver og passiver ude, blot de elementer der undergik en omdannelse, kunne anses som værende en bestående virksomhed¹¹⁴. Tidligere har det været forsøgt at omdanne virksomheder, hvor likvide beholdninger blev holdt udenfor. Dette lykkedes i SKM2001.196.LR. Ligningsrådet tog stilling til, at en likvid- samt obligationsbeholdning ikke vedrørte det I/S, spørgeren var en del af, og som ønskede at blive omdannet skattefrit. Derimod kunne disse beholdninger henledes til personens egen virksomhed, som derudover indeholdte en udlejningsejendom samt en privatbolig, der også blev anvendt erhvervsmæssigt. Modsat denne afgørelse er højesteretsdommen SKM2007.664.HR, der stadfæster Vestre Landsrets dom i SKM2006.384.LSR. Heri stadfæstedes, at en likvid- og obligationsbeholdning i forbindelse med en omdannelse af et I/S, der drev tandlægevirksomhed, ikke umiddelbart kunne anses som havende mindre tilknytning til tandlæge-delen (der skulle omdannes) end til en udlejningsejendom, man ønskede at holde udenfor omdannelsen. Dette var ellers påstået af omdanneren, på trods af at ejendommen havde givet underskud, mens det modsatte gjorde sig gældende for tandlægevirksomheden. Derfor var betingelsen om, at alle aktiver og passiver skulle indgå, ikke opfyldt.

¹¹³ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 25

¹¹⁴ Inge Nilsson, Lars Nyhegn-Eriksen: Virksomhedsbeskatning, 1. udgave, side 209

For at afklare, hvilke elementer der bør medtages i omdannelsen, bør regnskabsmateriale for foregående år, hvis dette altså eksisterer, lægges til grund. Har VSO været benyttet op til omdannelsen, kan det som udgangspunkt antages, at omdannelsen bør omfatte de aktiver og passiver, inddraget herunder¹¹⁵.

Yderligere bør det undersøges, hvorvidt der er yderligere elementer, der reelt hører under virksomheden, der blot ikke har indgået virksomheden under VSO. Efter VSL § 1, stk. 2 må aktier eksempelvis ikke indgå i VSO, men findes sådanne, af ikke-tilladte VSO aktiver, at have en relation til virksomheden, er disse omfattet af kravet i VOL § 2, stk. 1, nr. 2. Dette blev slået fast i afgørelsen SKM2001.633.LSR, hvor en erhvervet aktiepost var at henlede til virksomheden i forbindelse med omdannelsen. De pågældende aktier vedrørte et selskab, den erhvervsdrivende deltog i et samarbejde med.

Der findes to undtagelser til ovenstående. Disse fremgår tillige af VOL § 2, stk. 1, nr. 2. Den første undtagelse giver den erhvervsdrivende mulighed for at holde visse elementer fra VSO udenfor omdannelsen. Dette drejer sig om et evt. indestående på en mellemregningskonto samt hensættelser til senere hævning. Disse beløb betragtes ikke som en del af virksomhedens økonomi, men tilhørende privatøkonomien¹¹⁶. Muligheden for at holde beløbene ude er ikke en enten/eller-mulighed, da ejeren frit kan vælge kun at medtage en del af beløbene. Hvis beløbene indgår i omdannelsen, anses dette som overført til egenkapitalen. Dette forøger også anskaffelssummen for aktierne. Ulempen ved at medtage disse, er at beløbene skal undergå udbyttebeskatning, når disse senere hæves fra selskabet. Hvis beløbene holdes ude af omdannelsen, kan disse, af praktiske hensyn, medtages i åbningsbalancen for selskabet. Beløbene skal dog være udbetalt til ejeren inden omdannelsen finder sted. Såfremt der foretages en delvis, og dermed ikke en fuld virksomhedsomdannelse, kan begge beløb forsat blive i VSO, uden fare for at blive konverteret til egenkapital i selskabet¹¹⁷. Det ses af de skattemæssige opgørelser i bilag 1, at lægen hverken har et indestående på en mellemregningskonto eller hensættelser til senere hævning..

Som en anden undtagelse, har den erhvervsdrivende mulighed for at holde ejendomme ude af omdannelsen. Det er i den relation uden betydning, hvorvidt ejendommen er helt eller delvis/blandet erhvervsmæssig benyttet. Ingen andre blandet benyttede aktiver, der udelukkende benyttes i en omdannet virksomhed, kan holdes ude. Ejendommens særstilling skal dog ses i lyset af, at disse i skatteretlig forstand anses som en virksomhed i sig selv, og derfor kan stå alene¹¹⁸. Hvis en virksomhed har flere ejendomme i

¹¹⁵ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende2012-1, E.H.2.1.2 jf. CIR nr. 207 af 23. december 1999

¹¹⁶ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende2012-1, E.H.2.1.2

¹¹⁷ Jakob Mosegaard Larsen: Virksomhedsskatteoven – med kommentarer, 1. udgave, side 333

¹¹⁸ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 26

en ejendomsportefølje, anses hver ejendom som en særskilt selvstændig erhvervsvirksomhed, der kan omdannes eller ej jf. SKM2001.287.LR. Gæld, der er knyttet op på en ejendom, eksempelvis prioritetsgæld, følger valget, der træffes vedrørende ejendommen. Holdes ejendommen derfor uden for en omdannelse, skal gælden ligeså ikke indgå¹¹⁹. Som det senere vil fremgå, kan muligheden for at holde en ejendom ude af omdannelsen blive annulleret, såfremt der opgøres en negativ anskaffelsessum for aktierne.

Af afsnit 4.1. fremgik det, at lægen ønskede at blive boende i ejendommen efter sin pensionering. Dette betyder, at undtagelsen ovenfor kan blive aktuel. Ellers ville det, for den praktiserende læge, betyde yderligere omkostninger pga. ejerskifte, når ejendommen skulle sælges ud af selskabet igen, når et eventuelt fremtidigt salg af selskabet sker. I stedet for at inddrage ejendommen til et selskab, kan lægen derfor blot opkræve husleje af selskabet til dækning af påløbne udgifter i forbindelse med selskabets brug af lokalerne. Gælden, knyttet til ejendommen, følger denne jf. ovenstående, hvilket betyder, at, ud over disse to elementer, inddrages resten af virksomhedens aktiver og passiver i omdannelsen, hvilket vil være nok til at opfylde betingelsen i VOL § 2, stk. 1 nr. 2.

Såfremt en person, der ønsker at foretage en skattefri virksomhedsomdannelse, ejer flere virksomheder, kan sontringen om at alle aktiver og passiver skal overdrages, blive problematisk. Den førnævnte afgørelse SKM2001.196.LR kan ses i dette perspektiv. En del af afgørelsens problematik gik på, hvordan man skulle håndtere relationen mellem VOL § 2, stk. 1 nr. 2 og VSL § 2, stk. 3. Jf. VSL § 2, stk. 3 ses flere virksomheder under ét i VSO, mens dette ikke gælder i relation til reglerne i VOL¹²⁰. Derfor er der mulighed for at en virksomhed ud af flere omdannes, ligesom alle kan omdannes – både til et, men også flere selskaber¹²¹. Såfremt VSO har været anvendt, og ikke alle virksomheder omdannes, kan VSO forsat anvendes for de resterende, ikke-omdannede virksomheder. Hvis dette bliver aktuelt, skal indeståendet på konto for opsparet opdeles på omdannede og ikke-omdannede virksomheder. Fordelingsnøglen til opdelingen af det opsparede overskud opgøres jf. VSL § 16 a, stk. 3 således:

$$\frac{\text{Kapitalafkastgrundlaget for den omdannede del}}{\text{Samlet kapitalafkastgrundlag}} * \text{Konto for opsparet overskud}$$

¹¹⁹ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 27

¹²⁰ Karen Fogh m.fl.: Selskabsbeskatning, 26. udgave, side 335

¹²¹ Inge Nilsson, Lars Nyhegn-Eriksen: Virksomhedsbeskatning, 1. udgave, side 211

I relation til fordeling af aktiver og passiver, der benyttes både i virksomheder der omdannes, samt virksomheder der ikke omdannes, antages det at ejerens ønske om fordeling må lægges til grund. For disse elementer vil ejeren derfor opnå en valgmulighed¹²².

Vederlaget for overdragelsen

Indtil lovændringen i 1999¹²³ var det muligt at afsætte et stiftertilgodehavende på op til 25 % af den overdragne virksomheds handelsværdi. Således skulle der minimum vederlægges aktier for 75 % af værdien. Jf. VOL § 2, stk. 1 nr. 3, må vederlaget nu kun ske i form af aktier i det modtagende selskab, og intet andet. Ændringen vurderes at give god mening, da konsekvensen af den tidligere regel ville være, at der pga. successionsprincippet var mulighed for at hæve op til 25 % af vederlaget skattefrit, fordi der ikke samtidig ville ske avancebeskatning. På trods af forbuddet mod stiftertilgodehavender, tillod SKM.2009.481.VLR et stiftertilgodehavende opført regnskabet. Dommen korrigerede afgørelsen SKM2008.332.LSR. Klageren i afgørelsen havde indskudt den private del af en blandet ejendom i forbindelse med en skattefri omdannelse. Denne skulle dække en negativ indskudskonto, der ikke er tilladt i forbindelse med omdannelsen jf. VOL § 2, stk.1 nr. 5. Differencen mellem indskuddet og den negative indskudskonto blev opført som et tilgodehavende til stifteren, hvilket i udgangspunktet ikke er tilladt. Dommen fastlagde dog at den valgte handling var mulig, da den private del af ejendommen ikke havde tilhørsforhold til virksomheden, og det kun var virksomhedens elementer der var omfattet af forbud mod stiftertilgodehavende. Derfor blev dette accepteret, hvilket også SKAT har taget til efterretning, og indrettet praksis efter jf. styresignalet SKM2009.513.SKAT.

Der er i bestemmelsen ikke opsat hindringer for, at selskabskapitalen kan tegnes til overkurs¹²⁴. Jf. selskabslovens § 4, stk.2 skal et aktieselskab have en aktiekapital på kr. 500.000, mens et anpartsselskab skal have en anpartskapital på kr. 80.000, og disse skal blot respekteres¹²⁵. Derfor kan lægen jf. bilag 4 vælge at henføre hele den opgjorte egenkapital på kr. 2.394.864 til aktiekapitalen, at mindstekravet på kr. 500.000 opfyldes i aktiekapital og de resterende 1.894.864 er overkurs, eller en mulighed herimellem. Sker overdragelsen til et skuffeselskab, stilles der heller ikke krav til, at der skal tegnes nye aktier i forbindelse

¹²² Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 26

¹²³ Lov nr. 252 af 28. april 1999

¹²⁴ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende2012-1, E.H.2.1.3

¹²⁵ Jf. selskabslovens § 33, stk.1 skal der i et kapitalselskab minimum indbetales 25 % af selskabets kapital – dog minimum kr. 80.000. For aktieselskaber betyder, at kravet er opfyldt ved kr. 125.000. Virksomhedsomdannelser sker efter reglerne for apportindskud, og ved dette skal hele selskabskapitalen indbetales, uagtet ovenstående.

med overdragelsen af virksomheden. Dette begrundes i, at aktierne i det allerede registrerede selskab som følge af overdragelsen vil stige i værdi, og dette dermed udgør vederlaget¹²⁶.

Tegning af kapitalen i selskabet

De aktier, ejeren modtager i selskabet som vederlag for omdannelsen, skal udgøre hele aktiekapitalen i selskabet. Dette betyder, at der i forbindelse med omdannelsen ikke må tegnes kapital i selskabet af andre end ejeren jf. VOL § 2, stk. 1 nr. 4. Efter omdannelsen fjernes restriktionen, hvorfor ejerkredsen i selskabet kan udvides efter ønsker om eksempelvis at medtage kompagnoner under iagttagelse af de almindelige regler i selskabslovgivningen.

Forbud mod negativ anskaffelsessum og indskudskonto

Opgøres anskaffelsessummen for aktierne i forbindelse med en omdannelse til et negativt beløb, betyder dette, at virksomhedens gæld og skatteforpligtelser er større end handelsværdien af aktiverne¹²⁷. For at begrænse omdannelser med sådanne karakteristika, blev der i VOL § 2, stk. 1 nr. 5 indsat en bestemmelse, der forbyder skattefrie virksomhedsomdannelser, såfremt anskaffelsessummen bliver negativ. Dette gælder dog ikke, hvis den virksomhed, der skal omdannes, i perioden op til omdannelsen, har benyttet VSO. I relation til VSO blev det tidligere nævnt, at en ejer, der har flere virksomheder under ordningen, kan vælge blot at omdanne en virksomhed, og derefter videreføre de resterende under VSO. For at kunne acceptere en negativ anskaffelsessum ved en omdannelse, er det et krav, at ejeren omdanner samtlige virksomheder. Således må ingen holdes ude, når der er opgjort en negativ anskaffelsessum. Dette antages også at gælde ejendomme, hvorfor undtagelsen i VOL § 2, stk. 1, nr. 2, ophæves ved en negativ anskaffelsessum¹²⁸. Til gengæld kræves det ikke at omdannelsen skal ske til et og samme selskab - blot at alle virksomheder omdannes, hvorfor dette for så vidt kan ske til hver sit selskab for hver sin virksomhed¹²⁹. Uden brug af VSO er VOL § 2, stk. 1 nr. 5 en stopklods for en eventuel omdannelse.

Ved flere lejligheder er der et tæt samspil mellem reglerne i VOL og VSL. Dette gælder dog ikke, når reglen i VOL § 2, stk. 1 nr. 5 skal vurderes. Her er det kun reglerne i VOL § 4, stk. 2 og 3 der skal iagttages, når det opgøres, om anskaffelsessummen bliver negativ. Opsparet overskud, der fradrages i anskaffelsessummen jf. VSL § 16 a, stk. 3 skal ikke medregnes, hvorfor en anskaffelsessum, der blot bliver negativ på grund af opsparet overskud, ikke vil være i strid med kravet i VOL § 2, stk. 1 nr. 5.

¹²⁶ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 2012-1, E.H.2.1.3

¹²⁷ Inge Nilsson, Lars Nyhegn-Eriksen: Virksomhedsbeskatning, 1. udgave, side 215

¹²⁸ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 31

¹²⁹ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 31

Bestemmelsen i VOL indeholder også krav om, at en eventuel negativ indskudskonto skal udlignes inden omdannelsen. Kravet gengives tillige i VSL §§ 16, stk. 2 og 16 a, stk. 4. Indskudskontoen blev behandlet indgående i afsnit 5.3.1., hvoraf det fremgik, at indskudskontoen udtrykker det indskud, den erhvervsdrivende har foretaget i sin virksomhed. Er indskudskontoen negativ, antages det et være et privat lån. Dette er netop også årsagen til, at denne skal udlignes inden en omdannelse, da reglerne om rentekorrektion ikke kan videreføres i selskabet¹³⁰. Sker der en delvis omdannelse af en, blandt flere virksomheder, skal den samlede negative indskudskonto udlignes, og ikke blot en del heraf jf. VSL § 16 a, stk. 4¹³¹. Selvom udligningen indbetales efter udløbet af sidste indkomstår, men inden omdannelsen, anses tidspunktet for udligningen at være sket med virkning fra udløbet af året før omdannelsen jf. VSL § 16 a, stk. 4. Omdanneren har flere muligheder for at dække den negative indskudskonto. Udover at indbetale beløbet kontant til virksomheden, kan udligning ske ved at inddrage den private del af en blandet ejendom jf. SKM.2009.481.VLR, ligesom en privat ejet bil blev indskudt i SKM2006.280.SR. Selvom indskuddet anses som foretaget ved udløbet af året før omdannelsen, skal det være handelsværdien af aktivet på udlignings-tidspunktet der skal lægges til grund for værdiansættelsen, da aktiver der ikke er en del af virksomheds-omdannelsen, ikke falder ind under successionsprincippet. Dette fremgår ligeledes af SKM2006.280.SR vedrørende indskuddet af den privat ejede bil.

En negativ anskaffelsessum samt en eventuel negativ indskudskonto kan udlignes ved indbetaling til selskabet, således en skattefri omdannelse alligevel kan blive mulig jf. VOL § 4, stk. 5. Beløbet er skattefrit for selskabet, mens ejerens anskaffelsessum øges med det indbetalte ved en udligning af negativ anskaffelsessum. Ved en udligning af negativ indskudskonto er retsvirkningen blot, at denne neutraliseres. En udligning af den negative værdi skal ske inden en måned efter SKAT har meddelt omdanneren om, at betingelsen ikke er opfyldt. Denne frist kan der gives dispensation fra jf. VOL § 2, stk. 4 ud fra en samlet bedømmelse af overskridelsens karakter. Hvis der eksempelvis spekuleres i, om myndighederne opdager de foretagne dispositioner, kan der ikke gives dispensation¹³². Der skal derfor foreligge undskyldelige omstændigheder til grund for en dispensation, hvilket eksempelvis kan forekomme i en situation, hvor en omdanner ved en fejl opgør anskaffelsessummen for et selskab som positiv, mens SKAT ved gennemgangen påser en fejl, hvorfor anskaffelsessummen reelt burde være negativ. Dette formodes at kunne berettige til dispensation.

¹³⁰ CIR nr. 207 af 23. december 1999, 3.5

¹³¹ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 30

¹³² Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende2012-1, E.H.2.1.5

Aktiernes anskaffelsessum før fradrag af opsparet overskud, kan i lægens tilfælde jf. bilag 4 opgøres til kr. 1.634.963¹³³ i positiv favør. Dermed kan han forsat holde sin ejendom ude, da han ikke rammes af kravet om at skulle omdanne alle elementer i VSO. Til gengæld skal den negative indskudskonto på kr. 335.277 udlignes inden en eventuel omdannelse. Som fastslået ovenfor, er det ikke blot en del af indskudskontoen der skal udlignes, men hele den negative konto. Lægen kan, som det blev gjort i SKM.2009.481.VLR, vælge at medtage hele ejendommen i selskabet, hvor den privat del kunne udligne indskudskontoen, og den resterende del opføres som et tilgodehavende til lægen. Da lægen har planer om at blive boende i ejendommen efter sin pensionering, mens selskabet ønskes afstået til tredjemand, vurderes dette alternativ ikke at være ønskværdigt. Dels skal ejendommen sælges tilbage til lægen i forbindelse med den samlede overdragelse af selskabet, hvilket kræver yderligere tinglysningsomkostninger, mens reglerne om værdi af fri bolig i LL § 16, stk. 9 også skal iagttages. Lægen kan i stedet vælge at henføre et beløb til indskudskontoen fra konto for opsparet overskud. Af de skattemæssige opgørelser i bilag 1 fremgår det, at der på konto for opsparet overskud indestår kr. 1.918.377 før en eventuel del af denne indgår i omdannelsen. Når der hæves opsparet overskud, anses først opsparet overskud som hævet først. Derfor skal kr. 335.277 overføres fra opsparet overskud, der blev beskattet med 34 %. En hævning heraf betyder, at lægens personlige indkomst tillægges kr. 507.995. Dette vil netto, ved en marginalskatteprocent på ca. 56 %, betyde en skattebetaling på kr. 111.759, da den tidligere betalte virksomhedsskat modregnes i slutskatten¹³⁴. For at spare mest muligt i skat, kan lægen, som har tilstrækkelige likvider i sin privatøkonomi, indskyde kontanter til dækning af den negative konto, hvilket vurderes at være det bedste alternativ.

Indsendelse af dokumenter

Senest en måned efter omdannelsen er foretaget¹³⁵, skal der indsendes kopier af flere dokumenter til SKAT, før at omdannelsen kan få retsvirkning. Tidligere var fristen for indsendelse af de i VOL § 2, stk. 1 nr. 7 nævnte oplysninger tidspunktet for indgivelse af selvangivelsen for det omdannede selskabs første regnskabsår¹³⁶. Denne er nu væsentligt forkortet, og fristen regnes fra den dag, hvor omdannelsen faktisk finder sted.

¹³³ Anskaffelsessummen på kr. 508.684 tillagt kr. 1.126.279

¹³⁴ $335.277 / (1,0 - 0,34) = 507.995$, heraf skal differencen på skatten betales: $(0,56 - 0,34) * 507.995 = 111.759$

¹³⁵ Hvornår denne anses for foretaget, beskrives i næstkommende afsnit om tidshorisonten for omdannelsen

¹³⁶ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 2012-1, E.H.2.1.6

De dokumenter som SKAT skal modtage er følgende:

- Opgørelse af anskaffelsessummen for aktierne(denne opgørelse kan ses i bilag 4)
- Hvis omdannelsen sker til et nystiftet selskab - dokumentation for at selskabet er anmeldt til registrering hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen(kopi af stiftelsesbrev eller referat fra stiftende generalforsamling samt kopi af udfyldt skema til styrelsen)
- Hvis omdannelsen sker til et skuffeselskab – dokumentation for køb af selskabet, evt. referat fra generalforsamlingen, hvor eks. navn og formål ændres, samt udskrift fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsens database omkring det allerede registrerede selskab¹³⁷
- De, af selskabslovens, påkrævede dokumenter(eksempelvis stiftelsesdokument, vedtægter samt vurderingsberetning for apportindskud). Der henvises til selskabslovens kapitel 3 om stiftelsen af selskabet, hvorefter dette ikke behandles yderligere
- Hvis der sker omdannelse af en virksomhed ejet af flere personer, skal opgørelsen, nævnt i VOL § 2, stk. 3 indsendes.

Der kan gives dispensation for fristen nævnt i VOL § 2, stk. 1, nr. 7 jf. VOL § 2, stk. 5. Dispensationsadgangen skal dog ikke kunne benyttes, således en omdanner igen kan få op mod halvandet års frist, som tidligere var muligt, inden den nye en-månedes frist blev indført. Dispensation må derfor kun gives, når der er tale om undskyldelige forhold. Et eksempel herpå er SKM2006.47.DEP. Heri blev der givet dispensation for en overskridelse på over et år, da en rådgiver, ved en fejl, ikke havde indsendt dokumenter til SKAT, og der ikke forelå omstændigheder der gav anledning til at tro, at der var nogen spekulationshensigt ved overskridelsen.

Tidshorisont på omdannelsen

Kravet til den tidsmæssige dimension for omdannelsen findes i VOL § 2, stk. 1 nr. 6. Denne bestemmelse betyder, i samspil med VOL § 3, stk. 1, at omdannelsen maksimalt må ske 6 måneder fra dagen, der følger efter dagen for sidste status. Jf. VOL § 3, stk. 1 kaldes denne dag for omdannelsesdatoen(et andet ord der benyttes i den skatteretlige litteratur er skæringsdagen¹³⁸). Denne dato er også udgangspunktet for opgørelsen af selskabets åbningsbalance. En omdanner, der har kalenderårsregnskab, har seneste statusdag 31. december, hvorfor omdannelsesdatoen bliver 1. januar, hvorfor omdannelse senest skal ske 30.juni samme år. En omdannelse med tilbagevirkende kraft har den konsekvens, at indkomst optjent mellem omdannelsesdatoen og tidspunktet for omdannelsen beskattes i selskabet, uagtet indkomsten

¹³⁷ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 32

¹³⁸ Karen Fogh m.fl.: Selskabsbeskatning, 26. udgave, side 341

oprindeligt blev optjent i en personligt ejet virksomhed – og i lægens tilfælde under VSO¹³⁹. Derfor henføres indtjeningen i perioden 1. januar 2012 og indtil tidspunktet for omdannelsen til beskatning i selskabet¹⁴⁰.

Omdannelsen til et aktieselskab anses for at være sket, når den stiftende generalforsamling er blevet afholdt. For anpartsselskaber sker omdannelsen, når omdanneren har underskrevet stiftelsesdokumentet. Sker omdannelsen til et skuffeselskab, afgøres omdannelsen af tidspunktet for overdragelsen af virksomheden¹⁴¹. Skuffeselskabets aktier skal dog være ejet af omdanneren senest på omdannelses-tidspunktet, og selskabet skal være stiftet på omdannelsesdatoen.

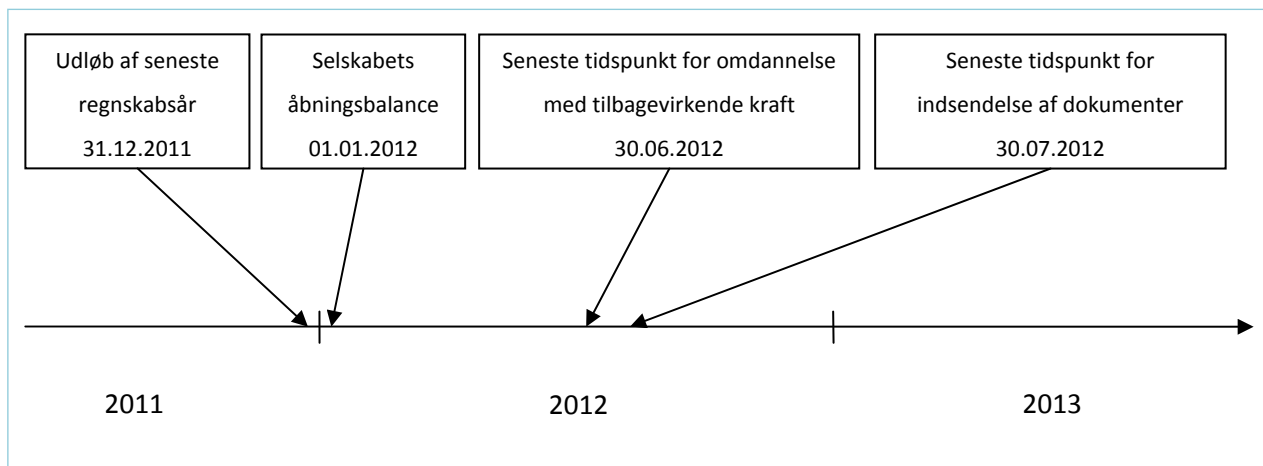
Når omdannelsen er foretaget, bestemmer VOL § 3, stk. 2 at selskabets regnskabsår løber fra omdannelsesdatoen og 12 måneder frem. Hvis omdannelsesdatoen er 1. januar, betyder dette, at et kalenderårsregnskab bliver aktuelt. En dispensationsmulighed for en anderledes periode findes i VOL § 3, stk. 3. Dispensation gives i særlige tilfælde, og kun i situationer, hvor der kan sikres kontinuitet i beskatningen af selskabet. Der foreligger ganske få afgørelser på dette område, hvilket kan indikere, at dette ikke giver anledning til større problemer i forbindelse med omdannelser.

Lægens seneste regnskabsår sluttede ved udgangen af 2011, hvilket gør omdannelsesdatoen til den 1. januar 2012. En tilbagevirkende skattefri virksomhedsomdannelse skal derfor være besluttet, og omdannelsen skal være sket inden udgangen af juni 2012. Hvis omdannelsen senest sker 30. juni 2012, kan det blive med tilbagevirkende kraft, og dokumenterne jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 7 skal indsendes senest 30. juli 2012. Derudover skal det nævnes, at første regnskabsår for selskabet vil være perioden 1. januar – 31. december 2012. For lægens vedkommende, illustreres den samlede tidslinje for omdannelsen på nedenstående side:

¹³⁹ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 40

¹⁴⁰ Hvad angår hævn timer foretaget i perioden fra omdannelsesdatoen til omdannelsen faktisk sker, henvises til afsnit 6.4.3.6.

¹⁴¹ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 2012-1, E.H.2.1.6

Figur 5 - tidslinje for omdannelsen

Udskudt skat

I forbindelse med omdannelsen, kræver VOL § 2, stk. 1, nr. 8 udskudt skat afsat i åbningsbalancen. Denne afsættes med udgangspunkt i handelsværdierne, fratrasket skattemæssige værdier, der derefter ganges med den gældende selskabsskatteprocent. Reglen er af regnskabsmæssig karakter, og skal medvirke til, at regnskabet giver et mere retvisende billede af selskabets økonomiske forhold¹⁴². Den beregnede udskudte skat medregnes ikke i anskaffelsessummen for aktierne jf. VOL § 4, stk. 2. Selve beregningen af udskudt skat for den praktiserende læge er vist i afsnit 6.4.3.3.

Omdannelse af virksomheder ejet af flere personer

Med lovændringen af VOL i 1999 blev det muligt at omdanne virksomheder med flere ejere (interessentskaber, kommanditselskaber mm.). Specialet har, jf. afgrænsningen i afsnit 3.2., fokus på enkeltmandsvirksomheder, hvorfor der i dette afsnit blot redegøres kort for, hvad der gør sig gældende ved en omdannelse af disse virksomheder.

For omdannelse af virksomheder med flere ejere, kræves det jf. VOL § 2, stk. 2 at ejerne vederlægges i aktier efter det fordelingsforhold, der hidtil har været anvendt til fordeling af virksomhedens overskud. Det er yderligere en forudsætning for omdannelsen, at samtlige ejere, uanset hvor mange det end måtte være, deltager i omdannelsen af virksomheden, og at disse har samme regnskabsperiode.

¹⁴² CIR nr. 207 af 23. december 1999, 3.7

Interessentskaber er et eksempel på et skatteretligt transparent selskab¹⁴³, hvilket betyder at overskuddet beskattes hos de enkelte interessenter. Disse har mulighed for selv at foretage afskrivninger af den flerejede virksomheds aktiver uafhængigt af de andre interessenter. Dette kan gøre de enkelte interessers avanceopgørelser forskellige. Derfor kræver VOL § 2, stk. 3 en opgørelse, der kan henhøre den udskudte skat af avancerne til de enkelte ejere. Hvis opgørelsens resultat afviger fra det fordelingsforhold, der er fastlagt tidligere ved fordelingen af virksomhedens overskud, skal udligning ske ved indbetaling til selskabet i forbindelse med stiftelsen. Denne indbetaling tillægges herefter anskaffelsessummen for aktierne.

6.4.3. Omdannelse af lægevirksomheden til et selskab

6.4.3.1. Værdiansættelse

Når selve virksomhedsomdannelsen gennemføres, skal virksomhedens elementer værdiansættes til handelsværdi, således selskabets åbningsbalance kan opgøres, og aktiernes anskaffelsessum kan beregnes. Handelsværdien udtrykker den værdi, et aktiv kan overdrages for mellem uafhængige parter. I nedenstående behandles først generelle forhold omkring værdiansættelsen, hvorefter værdiansættelsen af regnskabets elementer foretages.

Generelt om værdiansættelse

I forbindelse med omdannelsen er det vigtigt at slå fast, på hvilket tidspunkt omdannelsen foretages. Når omdannelsen sker med tilbagevirkende kraft, skal handelsværdien på omdannelsesdatoen lægges til grund jf. TfS1990.376. Dette betyder typisk, at værdien opgøres pr. 1. januar, hvilket også vil være lægens udgangspunkt. Derfor kan værdiansættelsen tage udgangspunkt i den opstillede balance pr. 31. december 2011 i bilag 1.

Ved værdiansættelsen af de aktiver og passiver der indgår i omdannelsen, opstår der en problemstilling omkring under- eller overvurdering i forhold til reelle handelsværdier. Denne er dog illusorisk, da skattefri virksomhedsomdannelse bygger på successionsprincippet, hvorfor selskabet indtræder med virkning fra tidspunktet for omdannelsen i den hidtidige ejers sted, hvad angår forhold omkring afskrivninger, anskaffelsessummer mm. Sammenholdes dette med, at skattemæssige fortjenester fradrages i omdannerens anskaffelsessum for aktierne, vil gevinsten ved at omgå handelsværdien være stærkt begrænset. Dette kan belyses ved et eksempel. Tages der udgangspunkt i en klinikejendom, er denne jf. AL

¹⁴³ Et kommanditselskab anses også som værende skatteretligt transparent. Reglerne i VOL kan dog ikke benyttes på denne type selskab, såfremt komplementaren er et selskab, og har andele ejerandele i kommanditselskabet jf. TfS1998,161. Såfremt en skattefri virksomhedsomdannelse ønskes, skal komplementaren sælge disse andele.

§ 14, stk. 2 nr. 6 ej afskrivningsberettiget. Hvis denne værdiansættes kr. 200.000 over den reelle handelsværdi på kr. 1.000.000, kan deres føres argument for, at selskabet bedrages, ved at vederlægge aktier for kr. 200.000 over den reelle værdi. Men virkningen af denne handling vil være, at selskabet alligevel beskattes af fortjenesten ud fra den skattemæssige anskaffelsessum, den oprindelige ejer kunne opføre den til, mens ejerens anskaffelsessum for aktierne er kr. 200.000 mindre, hvilket beskattes ved et senere salg af disse. Dermed vinder en omdanner intet på denne overvurdering andet end en mulig tidsmæssig forskel mellem hvornår ejendommen eventuelt afstås af selskabet, henholdsvis hvornår aktierne afstås. Derudover kan der også nævnes forholdet mellem selskabet altid betaler 25 % i skat, mens ejerens kan rammes af progressiv aktieskat op til 42 %.

Fra de enkelte skatteretlige instanser er der ikke offentliggjort væsentlige afgørelser og domme vedrørende værdiansættelser. Dette kan underbygge, og i hvert fald indikere, at det selvkontrollerende element omkring successionskriterierne som udgangspunkt virker hensigtsmæssigt til at imødegå eventuel skattespekulation i form af over- og undervurdering.

Goodwill

Skatteretligt anses goodwill for at være overtagelse af en virksomhed med bestående kundekreds og samarbejdspartnere. Projiceret over for praktiserende læger, svarer dette til likvid betaling for et ydernummer, der sikrer ret til at drive en praksis med tilmeldte patienter og dermed fremtidige indtjeningsmuligheder¹⁴⁴.

Værdiansættelsen af goodwill kan i forbindelse med handler o.l. sker ud fra branchekutymer, hvis sådanne eksisterer¹⁴⁵. Hvis ikke, kan TSS Cirkulære 2000-10 benyttes¹⁴⁶. Efter dette benyttes virksomhedens resultat før skat for de seneste tre år, korrigeret for enkelte poster, eksempelvis renteindkomst. Herefter vægtes resultatet fra de enkelte år, og en gennemsnitsindtjening pr. år findes efter regulering for eksempelvis driftsherreløn samt kapitaliseringsfaktorer¹⁴⁷. Cirkulæret anvendes ikke indenfor handler med klinikker, da PLO har fastsat en branchekutyme. I nedenstående afsnit gennemgås reglerne og forudsætningerne for beregningen af goodwill, og slutteligt værdiansættes goodwill ud fra de kriterier, markedet på nuværende tidspunkt er påvirket af. Selve beregningen af goodwill er medtaget i bilag 3.

¹⁴⁴ PLO: Vejledning vedrørende praksisdrift og praksishandel, side 6

¹⁴⁵ Juridisk Vejledning 2012-1, C.C.6.1.4.2

¹⁴⁶ I 2009 blev en ny vejledning omkring goodwill offentliggjort (Transfer Pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse). Dette tager udgangspunkt i fremtidig indtjening, og vurderes mest brugt i større virksomheder, hvorfor cirkulæret fra år 2000, med baggrund i historiske tal, forsat vil være mest anvendeligt

¹⁴⁷ For yderligere forklaringer omkring den vejledende beregning, henvises til cirkulæret TSS 2000-10, online udgave

I regelsættet fra PLO fremgår det, at goodwill beregnes som en gennemsnitlig bruttoindtægt på baggrund af de seneste tre års regnskabstal. I bilag 1 fremgår lægens bruttoindtægt for 2011 og 2010. For 2011 er det kr. 2.946.606 og for 2010 kr. 2.668.831. Derudover kan det oplyses, at lægens bruttoindtægt i 2009 udgjorde kr. 2.614.267. Til bruttoindtægten henregnes alle indtægter, personalet i praksis har kunnet genere gennem behandling og undersøgelse af patienter. Ligeså indgår indtægter, lægen modtager fra praksisudvalget under PLO for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med sygdom, samt indtjening i forbindelse med lægevagter. Da der er stor forskel på hvor mange lægevagter den enkelte læge ønsker at tage, hvis de overhovedet ønsker dette, har PLO fastlagt regler der sikrer, at vagtindtjening ikke påvirker en goodwillberegning mere end en gennemsnitlig indtjening pr. læge i den pågældende region. Overstiger vagtindtjeningen dermed den gennemsnitlige vagtindtjening, indgår der maksimalt den gennemsnitlige indtjening, beregnet af PLO¹⁴⁸. Af nedenstående skema fremgår vagtindtjeningerne:

(Gennemsnit i kr. 1.000)

Region	2007	2008	2009	2010	2011
Region Hovedstaden	142	134	137	130	133
Region Sjælland	172	181	180	181	181
Region Syddanmark	165	174	170	159	166
Region Midtjylland	165	176	177	166	170
Region Nordjylland	198	189	186	196	205

Figur 6 - Gennemsnitlige vagthonorarer fordelt efter år og region¹⁴⁹

Af beregningen i bilag 3 kan det ses, at den praktiserende læge stort set ikke kører lægevagter. I 2011 var der ingen vagtindtjening, mens 2010 gav kr. 3.178. Indtjeningen i 2009 var kr. 380, hvilket tyder på, kan være en fejlindberetning i fakturasystemerne, da blot to konsultationer på en enkelt vagt vil overskride

¹⁴⁸ PLO: Praksishandler - regler og fremgangsmåde – 7. goodwillberegning, online udgave

¹⁴⁹ PLO: Gennemsnitlig vagtindtjening ifm. udregning af goodwill, online udgave

dette beløb¹⁵⁰. Pga. lægens lave vagtindtjening, reguleres der ikke for denne i beregningen. Dette ville først blive relevant, såfremt indtjeningen var større end gennemsnittet i regionen. Hvis lægen eksempelvis i 2009 havde tjent kr. 180.000, mens gennemsnittet for Region Midtjylland var kr. 177.000, ville reglen betyde, at bruttoindtægten skulle nedjusteres med kr. 3.000. Reglen om vagtindtjeningen er kun en maksimeringsregel, hvorfor lægen ikke må opjustere en lavere vagtindtjening til gennemsnittet.

Efter at have korrigeret bruttoindtjeningen for vagtindtjening, reguleres denne med en korrektionsfaktor, der tager højde for det tidsmæssige perspektiv i anvendelsen af tal, der er realiseret op til tre år tilbage i tiden. Korrektionsfaktoren beregnes af PLO 2 gange om året – 1.april og 1. oktober. Den, ved goodwillberegningens udførelse, seneste faktortabel er fra 1.oktober 2011, og ses af nedenstående:

Korrektionsfaktorer for vikartakst- og goodwillberegning pr. 1. oktober 2011	
Indtægt 2008 (kalenderår)	4,6 %
Indtægt 2009 (kalenderår)	2,8 %
Indtægt 2010 (kalenderår)	1,3 %
Indtægt 2011 (kalenderår)	0,7 %

Figur 7 - korrektionsfaktorer til brug ved bl.a. goodwillberegninger¹⁵¹

Regulering efter korrektionsfaktor var sidste iagttagelser der skulle ske i goodwillberegningen, og af bilag 3 er goodwill ved 100 % opgjort til kr. 2.786.075. PLO har indført regler om, at goodwill maksimalt må handles til 136 %¹⁵². Denne blev indført, da goodwill blev handlet til langt større procenter end nuværende niveau. Da anså PLO det som essentielt at hjælpe nyuddannede praktiserende læger med køb af praksis til lavere priser, således disse ikke risikerede at blive afvist af banker, der skulle hjælpe med finansieringen af klinikken. Dette kunne have betydet endnu færre uddannede praktiserende læger, som i stedet havde søgt andre specialer indenfor lægefaget. I dag er situationen vendt rundt, og nu er sælgere af klinikker under pres, hvor nyuddannede lægers forhandlingssituation slår igennem, hvilket statistikkerne udarbejdet af PLO, jf. nedenstående tabel også fortæller:

¹⁵⁰ PLO: § 62 Ydelser i vagttiden, online udgave

¹⁵¹ PLO: Korrektionsfaktorer, online udgave

¹⁵² PLO: Praksishandler - regler og fremgangsmåde – 7. goodwillberegning, online udgave

Gennemsnitlig goodwillprocent, antal nulhandler og maxhandler fordelt på region fra 2009 til 2011

	Gennemsnitlig goodwillpct.			Antal nulhandler ¹			Antal maxhandler		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Region Nordjylland	41,9	32,6	40,8	13	13	13	0	0	0
Region Midtjylland	74,7	78,8	75,7	11	2	9	1	2	1
Region Syddanmark	63,0	75,8	62,8	3	5	11	0	0	0
Region Hovedstaden	70,6	70,7	67,8	5	4	9	2	1	0
Region Sjælland	55,3	59,7	56,9	7	14	10	0	0	0
I alt	66,9	68,3	65,8	39	38	52	3	3	1

Anm.: *Nulhandler er ikke indregnet i den gennemsnitlige goodwillprocent.
Nulhandel: Goodwill 0 %. Maxhandel: Goodwill 136 %.

Figur 8 – gennemsnitlige goodwillprocenter fordelt på de danske regioner¹⁵³

Tabellen viser, at den gennemsnitlige goodwillprocent i Region Midt, hvor lægens klinik ligger, faktisk er den højeste i landet. Den eneste handel der blev foretaget til 136 % kommer også derfra, mens der pga. et fluktuerende antal af nul-handler (hvor lægen afvikler sin klinik uden købere) ikke kan udledes meget af dette, udover at tallet er i niveau med resten af landet. Samlet set kunne dette foranledige til at tro at betingelserne for et salg burde være gode, men grundet Region Midt's geografiske dækkeområde bør en sådan tanke være med et vist forbehold. Før regionerne blev dannet var landet opdelt i 16 amter, hvor også statistikken for goodwill var udregnet ud fra. Således indeholder Region Midt i dag dele af de tidligere Århus Amt, Ringkøbing Amt, Viborg Amt samt Vejle Amt. Af disse var goodwillprocenten i Århus Amt markant højere end i Ringkøbing Amt, hvor efterspørgslen var, og forsat er lav. Faktisk handles goodwill i Ringkøbing Amt i det niveau, der ses i de gennemsnitlige procenter fra Region Nordjylland, når man bevæger sig udenfor større byer i det vestjyske. Derfor vurderes det, at den gennemsnitlige goodwillprocent for Region Midt, ikke giver et retvisende bud på en handelsværdi mellem uafhængige parter. Denne bør i stedet ligge i et område mellem Region Midt og Region Nordjyllands goodwillprocenter. Derudover ses det, at købere til klinikker oftest ønsker at købe sig ind i flermåndspraksis, i stedet for en solopraksis som denne, hvilket også taler for en lavere goodwillprocent. En goodwillprocent på 55 % vurderes derfor at kunne svare til en reel handelsværdi når det henses til antal patienter i klinikken og beliggenheden generelt. Dette betyder at handelsværdien for goodwill vurderes til kr. 1.532.341.

¹⁵³ PLO: Goodwillprocenter 2009-2011, online udgave

Driftsmidler

Driftsmidler er løbsøregenstande, der løbende anvendes i virksomheden. Dette omfatter eksempelvis edb-systemer, møblement og produktionsmaskiner mm. Her gælder reglen om værdiansættelse til handelsværdier naturligvis også. I relation til en lægepraksis vil en del af driftsmidlerne udgøre branchespecifikke elementer såsom undersøgelseslejer, laboratoriemaskiner mm. Til vurdering af disse, har PLO etableret aftaler med firmaer om at stille konsulenter til rådighed. Eksempelvis har virksomheden Mærsk Andersen, en leverandør af læge- sygeplejeartikler samt laboratorieudstyr, uddannet deres sælgere og konsulenter til at kunne foretage sagkyndige vurderinger af en kliniks driftsmidler¹⁵⁴.

Såfremt parterne i en praksishandel aftaler, at driftsmidlerne skal handles til over kr. 80.000, er en sagkyndig vurdering, som beskrevet ovenfor, obligatorisk¹⁵⁵. Hvis den foretagne vurdering ikke stemmer overens med den aftalte købesum, vil PLO afvise at behandle sagen, og handlen aflyses. Dermed sikrer PLO, at driftsmidlerne rent faktisk repræsenterer en retvisende værdi, med den konsekvens, at sælgere ikke kan omgå kravet om en goodwillprocent på maksimalt 136 % ved blot at løfte en del af købesummen over på driftsmidler. Værdien på de kr. 80.000 er et beløb, PLO forventer, at en gennemsnitlig lægepraksis ejer driftsmidler for. Kravet om vurdering antages også at gælde ved en virksomhedsomdannelse, og selvom værdien i den praktiserende læges tilfælde måske ikke skulle overstige kr. 80.000, vurderes det alligevel at en vurdering er mest hensigtsmæssigt, da omdannelsen foretages mellem afhængige parter. Ligeledes foregår omdannelsen, som tidligere nævnt, efter reglerne om apportindskud, hvorfor der i forbindelse med selskabslovens § 36, stk. 1 ved indsendelse af dokumenter til registrering, skal vedlægges en vurderingsberetning. Fremadrettet i specialet forudsættes det, at lægen har engageret en vurderingsmand, og at denne har fastlagt, at en retvisende handelsværdi for virksomhedens driftsmidler vil være kr. 80.000.

Ejendom

Den ejendom, hvorfra lægepraksis drives, er en blandet benyttet ejendom, hvor fordelingsnøglen er 42,9 % i erhvervsmæssig regi, mod 57,10 % i privat regi. Lægen ønsker at holde hele ejendommen udenfor omdannelsen, ligesom en senere overdragelse af klinikken også ønskes fyldestgjort, uden at den erhvervsmæssige del af ejendommen inddrages, på grund af fremtidige ønsker. Det er blevet fastslået tidligere, at ønsket om at holde ejendommen ude var muligt. Dermed bliver det heller ikke relevant at fastslå en relevant handelsværdi for ejendommen. Hvis ejendommen var en del af omdannelsen, kan den

¹⁵⁴ Mærsk Andersen A/S: Praksisvurdering, online udgave

¹⁵⁵ PLO: Praksishandler - regler og fremgangsmåde – 5. Dokumentation for fastsættelse af overdragelsespris for inventar, hvis værdien overstiger 80.000, online udgave

offentlige ejendomsvurdering normalt anses som handelsværdien¹⁵⁶. Hvis der i ejendomsvurderingen ikke er taget højde for eventuelle forbedringer, skal disse dog influere på værdiansættelsen. Ydermere har den praktiserende læge mulighed for, at få ejendommen vurderet af en sagkyndig person.

Andre aktiver og passiver

De ovenstående tre typer aktiver, udgør de langt vigtigste elementer i en praksishandel. Dette begrundes også den vægt, der er lagt i beskrivelsen og værdiansættelsen i ovenstående. Desuden er det også kun disse, der udsættes for regulering i forbindelse med lægevirksomhedens omdannelse til et selskab, da handelsværdien for de andre elementer ikke antages at være forskellig fra den skattemæssigt bogførte værdi. I det følgende vil de resterende elementer, eksempelvis tilgodehavender, forudbetalte omkostninger og gæld behandles.

Debitorer/tilgodehavender

Det er tilladt for mindre virksomheder at registrere sine indtægter efter kasseprincippet, hvis der blot ved årets afslutning reguleres for eventuelle tilgodehavender. Dette princip anvendes for lægen, hvor der i forbindelse med udarbejdelsen af årsregnskabet reguleres for indgåede indtægter i januar 2012, der reelt hørte indkomstsåret 2011 til. Dette betyder tillige, at disse er påset indbetalt til virksomheden, hvorfor der vil være overensstemmelser mellem indbetalinger og opførte beløb i regnskabet. Derfor svarer den skattemæssige værdi for debitorerne til den reelle handelsværdi, og der foretages ikke regulering¹⁵⁷. Såfremt kasseprincippet ikke anvendes, og egentlig debitorstyring finder sted, vil man i forbindelse med værdiansættelsen skulle vurdere risikoen for eventuelle tab, og vurdere risikoen på opførte debitorer. Eksempelvis kunne nogle debitorer vurderes til at være mere risikofyldte end andre, hvorfor disse ikke burde opføres til kurs 100¹⁵⁸. Lægens tilgodehavender er jf. note 15 i regnskabet specificeret således:

Tilgodehavender fra private patienter med moms.....	1.575
Tilgodehavender fra private patienter uden moms.....	0
Tilgodehavender fra den offentlige sygesikring.....	169.185

¹⁵⁶ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 48

¹⁵⁷ Betænkning om generationsskifte i erhvervslivet, betænkning nummer 1374, side 248, online udgave

¹⁵⁸ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 48

Forudbetalte omkostninger

Forudbetalte omkostninger på kr. 6.608 undergår ej heller regulering i forhold til den opførte regnskabsværdi. En forudbetalt omkostning er karakteriseret ved at være en periodisering af en omkostning, der ikke har relevans i det indkomstår, hvor betalingen har fundet sted.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger på kr. 724.390 udgøres af to bankkonti. Der sker ingen regulering af likvide beholdninger, da værdien altid er lig med pålydende.

Gældsposter

For gældsposterne anses kursværdien for at udgøre handelsværdien¹⁵⁹. For gæld med kort løbetid anses kursværdien for at udgøre det pålydende skyldige beløb, hvilket betyder en ansættelse til kurs 100¹⁶⁰. Dette vurderes at være gældende for posterne "Moms og andre afgifter" på kr. 8.631, "Skyldig skat og sociale bidrag" på kr. 27.949 samt "Andre skyldige omkostninger" på kr. 164.631. De sidste to poster er i nedenstående udspecificeret.

Skyldig skat og sociale jf. note 22:

Skyldig A-skat.....	20.350
Skyldig A.T.P.....	1.890
Skyldig arbejdsmarkedsbidrag.....	5.709

Andre skyldige omkostninger jf. note 23:

Beregnete feriepenge, funktionærer.....	93.292
Skyldig lønsumsafgift.....	51.414
Andre skyldige omkostninger.....	19.925

Gæld med længere løbetid, skal modsat ovenstående, undergå kursansættelse. Dette gælder eksempelvis prioritetsgæld. Prioritetsgældens værdi i regnskabet er opført til kr.21.904, hvilket er i overensstemmelse med lånets kursværdi. Gælden holdes dog ude af omdannelsen, da den relaterer sig til den blandet benyttede ejendom, der ej heller indgår. Havde der eksisteret lån på anfordringsvilkår¹⁶¹, ville kursen på disse være 100.

¹⁵⁹ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende2012-1, E.H.2.4

¹⁶⁰ Inge Nilsson, Lars Nyhegn-Eriksen: Virksomhedsbeskatning, 1. udgave, side 222

¹⁶¹ Lån der skal indfris på forlangende

Varebeholdninger

Varebeholdninger skal, som andre elementer, undergå en værdiansættelse til handelsværdien ved overdragelsen. Der kan både være tale om et råvarelager, indkøbt lager samt færdigvarelager. Et varelager kan jf. varelagerlovens § 1, stk. 1 opgøres til dagpris ved regnskabsårets afslutning, indkøbspris med tillæg af handelsomkostninger, eller fremstillingsprisen. Valget af metode afspejles i den skattemæssigt bogførte værdi, der kan lægges til grund som handelsværdien, såfremt beholdningerne er kontrolleret for eventuelt ukurante varer¹⁶². Varebeholdninger er ubetydelige hos en praktiserende læge. Posten er ej heller medtaget i regnskabet. Dette skal ses i lyset af, at en læges beholdning af materialer er stærkt begrænset, og i størstedelen af tilfældene uvæsentlige. Artikler som vacciner og test til brug ved diagnosticering af sygdomme har ofte en kort levetid, og ofte skal disse produkter opbevares på køl, hvorfor læger altid begrænser indkøbene af disse til små mængder. Samtidig med dette, repræsenterer andre artikler som skalpeller, forbindinger og lignende ikke en væsentlig anskaffelsesværdi, hvorfor alle materialeindkøb blot udgiftsføres.

Værdipapirer

Handelsværdien for værdipapirer, vil ikke være problematisk at fastsætte, såfremt disse er børsnoterede. På unoterede værdipapirer kan en mulig handelsværdi fastlægges efter cirkulæret 2000-9, hvor der vejledes om værdifastsættelsesprincipper. I relation til lægen, solgte han i 2010 sin sidste beholdning af obligationer, hvorfor der ikke er værdipapirer i regnskabet, der skal medtages i omdannelsen.

Igangværende arbejder

Igangværende arbejder karakteriseres ved, at tidshorisonten fra arbejdets start til slut, kan løbe over flere indkomstår. Der findes to accepterede metoder til værdiansættelse af igangværende arbejde. Faktureringsprincippet, hvor alle omkostninger udgiftsføres i forbindelse med projektets forløb, og avancen først registreres på faktureringsstidspunktet. En anden, anvendelig metode er produktionsmetoden. Her opgøres en færdiggørelsesgrad for projektet, og ud fra denne indtægtsføres en ikke-realiseret avance hvor også omkostninger løbende udgiftsføres. Alt efter hvilken metode, den pågældende virksomhed ønsker at benytte, anses den bogførte værdi at udgøre handelsværdien.

¹⁶² Betænkning om generationsskifte i erhvervslivet, betænkning nummer 1374, side 247, online udgave

6.4.3.2. Præsentation af beregningerne for den skattefrie omdannelse

I nedenstående figur fremgår beregningerne vedrørende den skattefrie virksomhedsomdannelse:

Omdannelse af den praktiserende læges virksomhed til et selskab pr. 1. januar 2012 efter VOL							
	Balance pr 31/12-11		Værdikorrektioner		Åbningsbalance i selskab		Anskaffelsessum
Goodwill.....	0		1.532.341		1.532.341		526.500
Ejendom.....	366.100			366.100	0		
Driftsmidler.....	72.639		7.361		80.000		72.639
Tilgodehavender.....	170.760				170.760		170.760
Tilgodehavende indskud.....			335.277		335.277		335.277
Forudbetalte omkostninger.....	6.608				6.608		6.608
Likvide beholdninger.....	724.390				724.390		724.390
Prioritetsgæld.....		21.904	21.904				
Moms og afgifter.....		8.631				8.631	8.631
Skyldig skat og sociale bidrag.....		27.949				27.949	27.949
Andre skyldige omkostninger.....		164.631				164.631	164.631
Egenkapital.....		1.117.382	1.117.382				
Udskudt skat.....				253.301		253.301	
Aktiekapital inkl. overkurs.....				2.394.864		2.394.864	
Konto for opsparet overskud.....							1.126.279
Anskaffelsessum.....							508.684
	<u>1.340.497</u>	<u>1.340.497</u>	<u>3.014.265</u>	<u>3.014.265</u>	<u>2.849.376</u>	<u>2.849.376</u>	<u>1.836.174</u>

Figur 9 - omdannelse af den praktiserende læges virksomhed til et selskab(vist i bilag 4 i stort format)

Ovenstående beregninger tager udgangspunkt i balancen pr. 31. december 2011 fra bilag 1, samt de opgjorte handelsværdier for goodwill og driftsmidler. Balancen i bilag 1 er opgjort efter skattemæssige principper. Disse tal udgør derfor både virksomhedens skattemæssige - og regnskabsmæssige værdier. Eneste forhold, der korrigeres for, er goodwill. Denne er ikke skattemæssigt afskrevet, men blot kapitalnedskrevet efter dagældende regler. Derfor eksisterer der stadig en skattemæssig anskaffelsessum på kr. 526.500 tilbage fra det oprindelige køb.

Tallene, ført i kolonnerne med værdikorrektioner, fungerer som transformatorer af tallene fra det oprindelige skattemæssige regnskab til selskabets åbningsbalance, der skal vise virksomhedens aktiver og passiver til handelsværdier. Eksempelvis viser værdikorrektionen, at driftsmidlernes skattemæssige værdi skal opskrives med kr. 7.361, for at korrigere den skattemæssige saldo på kr. 72.639 til handelsværdien på kr. 80.000. Korrektionen viser ligeledes at ejendommen med tilhørende gæld ikke medtages i omdannelsen, hvorfor disse poster neutraliseres. Endeligt tilbageføres egenkapitalen for den personligt ejede virksomhed, der erstattes af en egenkapital i selskabet. Udskudt skat og det tilgodehavende beløb for udligning af indskudskontoen afsættes også. De resterende kolonner behandles særskilt i de to næstkommende afsnit.

6.4.3.3. Åbningsbalance for selskabet

Beregningens tredje kolonne viser selskabets åbningsbalance. Denne er selskabets regnskabsmæssige udgangspunkt og viser de overtagne elementers handelsværdier, den udskudte skat samt den opgjorte

aktiekapital. Åbningsbalancen skal senest en måned efter omdannelsen indsendes til SKAT jf. kravet i VOL § 2, stk. 1, nr. 7.

Som tidligere nævnt, er det et krav jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 8 at udskudt skat afsættes i åbningsbalancen. Udskudt skat udgør skatteværdien af forskellen mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier. For lægens vedkommende gælder det, at eneste poster, hvor der er forskel mellem skattemæssige og regnskabsmæssige værdier, er goodwill og driftsmidler. Derfor kan den udskudte skat opgøres således:

Goodwill:		Driftsmidler:	
Regnskabsmæssig værdi.....	1.532.341	Regnskabsmæssig værdi.....	80.000
Skattemæssig værdi.....	<u>-526.500</u>	Skattemæssig værdi.....	<u>-72.639</u>
	1.005.841		7.361
Differencer, samlet.....	1.013.202		
Skatteprocent, nugældende...	25 %		
Udskudt skat, samlet.....	<u>253.301</u>		

Da lægens regnskabsmæssige værdier er større end de skattemæssige udviser tallene en urealiseret fortjeneste, hvilket betyder, at den udskudte skat er en skattegæld. Den opgjorte udskudte skat på kr. 253.301 afsættes derfor som et passiv i åbningsbalancen.

Slutteligt anses forskelsværdien i åbningsbalancen mellem aktiverne med kr. 2.849.376 og passiverne på kr. 454.512 at være selskabets egenkapital. Denne residualpost kan derfor opgøres til kr. 2.394.864, og dette beløb kan afstemmes over til kolonnerne med værdikorrektionerne. Som tidligere nævnt, er det omdanneren, der vælger hvordan denne skal fordeles mellem aktiekapital og eventuel overkurs. Blot skal kapitalkravet for den pågældende selskabsform respekteres.

6.4.3.4. Opgørelse af aktiernes anskaffelsessum

Reglerne for opgørelsen af aktiernes anskaffelsessum findes i VOL § 4, stk. 2 og 3. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at aktiernes anses for erhvervet for et beløb, der svarer til den skattemæssige værdi af, de til selskabet, overdragne aktiver og passiver. Udskudt skat skal dog ikke indgå i beregningen.

Den skattemæssige værdi defineres i den henseende som handelsværdien med fradrag af skattepligtige fortjenester. I bilag 5 er der opstillet et skema med baggrund i LV fortolkning af, hvordan de enkelte

elementer skal behandles. Fortjenesterne skal opgøres aktiv for aktiv¹⁶³, selvom dette ikke kan udledes af lovens ord. På trods af dette, gentages påstanden alligevel i cirkulæret om skattefri virksomhedsomdannelse¹⁶⁴. Bestemmelsens ordlyd kunne ellers forstås som om et nettoprincip kunne være tilladt¹⁶⁵, hvilket der også til dels kan føres argument for. Således føres driftsmidler på en samlet konto jf. AL § 5, og skal, på trods af kravet aktiv for aktiv-vurdering, blot vurderes samlet. Som sådan er der ikke noget specielt i dette, når det henses til, hvilke praktiske udfordringer dette også ville give, såfremt disse skulle ske vurdering aktiv for aktiv. Mere specielt er det, at et tab på en ejendom, opgjort efter EBL kan fratrækkes i andre ejendommers opgjorte fortjenester. Dette er fastslået i styresignalet SKM2009.174.SKAT på baggrund af afgørelsen SKM2008.875.LSR. Det tab der fratrækkes skal dog kunne rummes i fortjenesterne, således den samlede fortjeneste på ejendommene ikke bliver negativ.

I nedenstående behandling beregnes de skattemæssige værdier på goodwill og driftsmidler. Herefter beregnes blot den skattemæssige værdi for debitorer, da der efter beregningen på driftsmidlerne vil være overensstemmelse mellem den opførte handelsværdi og skattemæssige værdi. Herefter kan der henvises til de to sidste kolonner i bilag 4, hvor aktiernes anskaffelsessum opgjort.

For goodwill er handelsværdien blevet opgjort til kr. 1.532.341, mens den skattemæssige, uafskrevne, anskaffelsessum udgør kr. 526.500. Dermed vil regnestykket for beregningen af den skattemæssige værdi, jf. bilag 5 være:

$$1.532.341 - (1.532.341 - 526.500) = 526.500$$

Aktiernes anskaffelsessum tillægges altså kr. 526.500 for andelen af goodwill. Det ses at dette er den skattemæssige anskaffelsessum.

På samme måde skal driftsmidlernes skattemæssige værdi udregnes. Handelsværdien er opgjort til kr. 80.000, mens den skattemæssige saldo udgjorde kr. 72.639. Dermed vil regnestykket for beregningen af den skattemæssige værdi, jf. bilag 5 være:

$$80.000 - (80.000 - 72.639) = 72.639$$

¹⁶³ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende2012-1, E.H.2.4

¹⁶⁴ CIR nr. 207 af 23. december 1999, 5.4

¹⁶⁵ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 48

For de resterende elementer skal der ikke ske korrektion i forhold til den skattemæssigt bogførte værdi og handelsværdien, da disse udgør en og samme værdi. For debitorerne ser regnestykket derfor således ud:

$$170.760 - (170.670 - 170.670) = 170.760$$

Denne beregning, hvor sidste del af beregningen neutraliseres, vil gentage sig for resten af elementer, indtil samtlige skattemæssige værdier er beregnet.

Såfremt lægens blandede ejendom var en del af omdannelsen, skulle reglerne i EBL iagttages, og en avance beregnes på denne. Hvis den erhvervmæssige andel af ejendommen havde været anvendt til et afskrivningsberettiget formål, hvilket dog ikke er tilfældet jf. AL § 14, stk. 2, nr. 6, skulle reglerne om genvundne afskrivninger også iagttages.

Slutteligt kan lægen vælge at lade indeståendet på konto for opsparet overskud indgå i omdannelsen. Dette vil i så fald fragå i aktiernes anskaffelsessum jf. VSL § 16 (for en fuld omdannelse af virksomheden) og VSL § 16 a (for en delvis omdannelse). Hvis ikke det opsparede overskud fradrages heri, skal det beskattes i omdannelsesåret. Da lægen holder den blandede ejendom uden for omdannelsen, sker der en eventuel delomdannelse. Da den erhvervmæssige del af ejendommen stadig anses som en erhvervmæssig virksomhed, kan den del af det opsparede overskud, der kan henføres hertil, holdes inde i VSO¹⁶⁶. Dermed undgår lægen beskatning af den del af opsparet overskud, som ikke indgår i omdannelsen, da ophør ikke påkræves.

Når det skal beregnes hvor meget opsparet overskud der kan medtages i omdannelsen, skal udligningen af indskudskontoen, som den praktiserende læge har foretaget, medregnes. Dette skyldes at udligningen er anset for foretaget i året forud for omdannelsen jf. VSL 16 a, stk. 4. Det indskudte beløb henføres til den omdannede virksomheds kapitalafkast, ligesom det også indgår i samlede kapitalafkast¹⁶⁷. Til opgørelsen benyttes formlen, der fremgik under afsnittet om at alle aktiver og passiver skulle overdrages til selskabet, der var med hjemmel i VSL § 16 a, stk. 3 omkring delomdannelser. Det samlede kapital-afkastgrundlag udgør kr. 1.552.755 jf. de skattemæssige opgørelser i bilag 1. Tillagt indskuddet for negativ indskudskonto på kr. 335.277, bliver dette i alt kr. 1.888.032. Af dette kan der henføres kr. 779.569 til den blandede

¹⁶⁶ Da den udgør 25 % eller derover af det samlede ejendomsareal

¹⁶⁷ Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 2012-1, E.H.2.3.2.1

ejendom¹⁶⁸, mens de resterende kr. 1.108.463 anses som værende omdannet. Det samlede opsparede overskud udgør kr. 1.918.377 jf. bilag 1. Herefter ser beregningen således ud:

$$\frac{1.108.463}{1.888.032} * 1.918.377 = 1.126.279$$

Beregningen viser, at kr. 1.126.279 kan nedbringe aktiernes anskaffelsessum, hvis ikke det ønskes beskattet i forbindelse med omdannelsen. Kr. 792.098 af det opsparede overskud vedrører dermed ejendommen med gæld, der holdes udenfor omdannelsen. Denne del kunne, som før nævnt, videreføres i VSO.

Efter fradraget af opsparet overskud, fremkommer anskaffelsessummen for aktierne som en residual. På aktivsiden er der for kr. 1.836.174, mens der på passivsiden er kr. 1.327.490. Forskellen mellem disse er kr. 508.684, hvilket udgør aktiernes anskaffelsessum. Dette beløb skal den praktiserende læge fradrage i sin eventuelle fremtidige salgssum for aktierne i selskabet, når avancen opgøres. Hvis omdannelsen af virksomheden var sket til et skuffeselskab, vil den opgjorte anskaffelsessum blive tillagt den pris, som erhvervelsen af aktierne kostede omdanneren jf. VOL § 4, stk. 3. Tidspunktet for anskaffelsen af aktierne anses som værende sket på tidspunktet for omdannelsen.

Ovenstående beregninger har kun fokuseret på beregning af fortjenester. Dette er der en grund til. På baggrund af bestemmelsens ordlyd, kan opgjorte tab kan ikke tillægges anskaffelsessummen. Tab vil opstå, når handelsværdien er lavere værdi end den skattemæssige saldo for det pågældende aktiv. Selvom tabet ikke kan tillægges anskaffelsessummen, sikrer successionsprincippet, at fradraget alligevel ikke fortabes. Den højere skattemæssige saldo bliver selskabets fremtidige afskrivningsgrundlag, hvorfor beskatningsgrundlaget i selskabet reduceres i takt med at de højere afskrivninger fradrages i selskabet.

¹⁶⁸ Kr. 801.473 vedrørende ejendommen, fradraget kr. 21.904 vedrørende prioritetsgælden på ejendommen.

6.4.3.5. Retsvirkningen for selskabet

Efter en eventuel omdannelse, indeholder selskabet nu en lægepraksis, med de der tilhørende overdragne elementer med virkning fra omdannelsesdatoen. Al indkomst der er at henregne til virksomheden fra omdannelsesdatoen og frem, anses som optjent i selskabet. Successionsprincippet i VOL § 6 er omfattende, hvilket også bør ses i lyset af omdannerens gunstige mulighed for udskydelse af skatten ved overdragelsen. VOL § 6, stk. 1 og stk. 2 bestemmer således at de omdannede aktiver og passiver:

- Anses for overtaget på det tidspunkt, lægen oprindeligt erhvervede disse
- Anses for overtaget til den anskaffelsessum, lægen erhvervede dem for
- Anses for eventuelt afskrevet og nedskrevet efter de kriterier, og med de summer, som lægen har foretaget
- Anses for overtaget med den hensigt der lå bag lægens anskaffelse(eksempelvis næring)

Derudover findes der et snit af et successionsprincip i VOL § 6, stk. 3, der binder selskabet til at benytte lagerprincippet, såfremt omdanneren inden omdannelsen positivt har valgt dette til beskatning af fordringer og gæld.

Som det blev nævnt i indledningen til skattefri virksomhedsomdannelse, begrænser VOL § 8 successionen i underskud og tab, hvorfor disse kan videreføres af omdanneren. Dels er der andre, enkelte huller i successionsprincippet. Eksempelvis udelukkes der i lovforarbejderne ikke indregning af omkostninger i forbindelse med en omdannelse til advokater, vurderinger og stempelpåsætninger jf. TfS1992,155 Ø. Dermed kan en forholdsmæssig andel af disse summer tillægges anskaffelsessummerne. Kan enkelte omkostninger henføres direkte til et aktiv, medtages disse i deres anskaffelsessum/afskrivningsgrundlag¹⁶⁹. Andre omkostninger, der tjener den samlede omdannelse, fordeles forholdsmæssigt på aktiverne. Dermed adskiller reglerne for indregning af omkostninger i en skattefri omdannelse sig ikke fra handler mellem uafhængige parter. Siden dommen blev afsagt, er LL § 8 j lavet om, således omkostninger til advokater og revisorer ikke længere kan fradrages. Derudover kan selskabet ikke overtage blandede aktiver med succession jf. VOL § 6, stk.4 hvad angår den private andel¹⁷⁰. Også fordringer og gæld, hvis fortjeneste og tab ikke vil være skattepligtige for omdanneren, overtages ikke med succession jf. VOL § 6, stk. 1. Disse anses i stedet for overtaget til kursværdien på omdannelsesdatoen. Derved værnes der for, at eksempelvis

¹⁶⁹ Hvis der eksempelvis var overdraget en afskrivningsberettiget ejendom, ville udgiften til skøde og tinglysning vedrørende denne, kunne tilgå dette afskrivningsgrundlag fuldt ud.

¹⁷⁰ Ved vurderingen af, hvor stor, den erhvervsmæssige andel er, beregnes på baggrund af faktiske fratrukne afskrivninger ud fra samlede afskrivninger, som kunne være foretaget ved fuld erhvervsmæssig benyttelse.

kurstab på et lån forud for omdannelsen, der ellers ikke ville være fradrag for, bliver fradragsberettiget i selskabet. Slutteligt blev der i 2010 indsat en yderligere bestemmelse i stk. 1 omkring aktiver og passiver, der tidligere blev beskattes efter realisationsprincippet¹⁷¹ hos omdanneren. Ved overdragelse til selskabet, der beskattes efter lagerprincippet, anses overdragne aktiver og passiver som anskaffet på omdannelsesdatoen, mens ejerens oprindelige anskaffelsessum dog lægges til grund. Fra den seneste revidering af kursgevinstloven blev skattefriheden for eksempelvis obligationer, der ellers var gældende for fysiske personer, ophævet. Dette kan betyde, at flere fordringer og gældsposter skal behandles efter denne nye bestemmelse, end den tidligere netop beskrevne bestemmelse i stk. 1.

6.4.3.6. Retsvirkningen for omdanneren

Når lægen eventuelt har delomdannet sin virksomhed til et selskab, ejer han nu aktierne i selskabet, opgjort til kr.508.684, der anses som anskaffet på omdannelsestidspunktet (og ikke på omdannelsesdatoen jf. TfS1986,607 LSR). Som det har været nævnt ved flere lejligheder, beskattes lægen ikke i forbindelse med selve omdannelsen jf. VOL § 4, stk. 1, hvor de skattepligtige fortjenester i stedet nedbringer anskaffelsessummen på aktierne.

Ved et fremtidigt salg af aktierne i selskabet kan kr.508.684 dermed fradrages i salgssummen. Hvis anskaffelsessummen var negativ, ville den i stedet være blevet tillagt salgssummen jf. VOL § 4, stk. 4, således at aktieindkomsten ville blive forhøjet med den negative anskaffelsessum. Sker afståelsen aktierne tilbage til udstedende selskab efter LL § 16 b, finder ABL ikke anvendelse. I så fald bestemmer § 4, stk. 4, at en eventuel negativ anskaffelsessum, med tillæg af en modtaget afståelsessum medregnes som aktieindkomst. Tilbagekøbes kun en del af aktierne, fremføres den forholdsmæssige del af den negative afståelsessum til beskatning. Sker der en nedsættelse af aktiekapitalen efter LL § 16 a, vil det være samme proces som ovenstående omkring afståelse til udstedende selskab.

Når aktiviteten er overdraget til selskabet, har lægen to kasketter på over for selskabet. Ligeså har han to muligheder for at få udbetalt selskabets overskud. Lægen bliver i forbindelse med omdannelsen lønmodtager i selskabet, såfremt han skal udføre arbejde for dette, hvilket vil være tilfældet. Tillige er lægen blevet aktionær, og kan derfor også modtage en del af selskabets indtjening som aktieudbytte. Lønnen beskattes som almindelig indkomstskat med op til 56 %, mens udbytte beskattes sammen med

¹⁷¹ Beskatningen finder først sted ved realisationen modsat lagerprincippet, der beskatter urealiserede fortjenester og tab løbende ud fra kursudsvingene i indkomståret.

avancer. Fra 2012 gælder en skatteprocent på 27 % på aktieindkomst op til 48.300, og alt derover 42 %. For ægtefæller fordobles beløbsgrænsen til 96.600.

En skattefri virksomhedsomdannelse med tilbagevirkende kraft vil medføre en problematik omkring hævnings, foretaget i tidsrummet mellem omdannelsesdatoen og omdannelsestidspunktet. Hævninger kan enten anses som skattefrie udligninger af beløb, hensat til senere hævning eller indeståender på en mellemregningskonto, der skulle være udlignet inden omdannelsestidspunktet. Dette har lægen dog ikke noget af. Derfor vil alternativ nummer 2 være relevant. Dette alternativ anser hævningerne som skattepligtig løn. Hvorvidt der er tale om løn, hvor selskabet skal indeholde kildeskat, er ikke afklaret. Den mest praktiske løsning vil være at betegne hævningen som B-indkomst, og dermed ikke indeholdelsespligtigt¹⁷².

Da lægens virksomhed ikke undergår en fuld omdannelse, skal VSL § 16 a anvendes. VSL § 16 a, stk. 1 fastslår, at vederlaget for virksomheden indgår i virksomheden, men da aktier ikke må indgå i VSO, anses vederlaget i stedet for overført til privatøkonomien primo i omdannelsesåret. Modsvarende dette, hæves der jf. VSL § 16 a, stk. 2 et beløb fra indskudskontoen til mellemregningskontoen, uden om hæverækkefølgen i VSL § 5. Beløbet der overføres, skal svare til den kontantomregnede værdi af den overtagne virksomhed. Dette svarer til handelsværdien af aktiver og passiver, reduceret med udskudt skat¹⁷³. Dette svarer til den opgjorte egenkapital i åbningsbalancen, svarende til kr. 2.394.864. Herefter anses aktierne som overført fra mellemregningskontoen til privatøkonomien. At overførslen sker direkte fra indskudskontoen til mellemregningskontoen betyder, at konto for opsparet overskud ikke påvirkes af disse konteringer. De forskellige posteringer betyder ligeså, at den nyligt udlignede negative indskudskonto igen bliver negativ. Dette påvirker dog ikke, at betingelsen i VOL § 2, stk. 1, nr. 5 ikke er opfyldt, da indskudskontoen først bliver negativ i omdannelsesåret, hvorimod VOL § 2, stk. 1, nr. 5 regulerer året inden omdannelsen¹⁷⁴.

I lægens situation, indskydes en del af det tidligere opsparede overskud i selskabet efter VSL § 16 a, stk. 3, og den foreløbige skat der blev betalt ved opsparingen jf. VSL § 10, stk. 2 anses som endelig. Denne beregning blev foretaget i afsnit 6.4.3.4. Jf. SKM2009.197.SKAT¹⁷⁵ kan lægen selv vælge, hvilken rækkefølge,

¹⁷² Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 41-42

¹⁷³ Jan Nygaard, Lars Wøldike: Skattefri Virksomhedsomdannelse, 2. udgave, side 65-66

¹⁷⁴ Karen Fogh m.fl.: Selskabsbeskatning, 26. udgave, side 358

¹⁷⁵ Denne fortolkning opstod efter SKM2009.82.LSR, som vedrørte en praktiserende læges delvise omdannelse. Her ønskede lægen at omdanne sin praksis, der var en ud af tre virksomheder.

opsparat overskud skal medtages efter. Her gælder ikke, ligesom ved almindelig hævnning af opsparat overskud i VSO, at tidligst opsparat overskud først skal hæves. Lægen bør derfor vælge at indskyde det senest opsparede overskud i omdannelsen, således ældst opsparat overskud står tilbage, da differencen mellem den virksomhedsskat, der blev betalt, og den nugældende marginale skattesats her vil være mindst. Hvis en erhvervsdrivende i forbindelse med omdannelsen, modsat lægen, ikke kunne videreføre de resterende elementer, der ikke indgik i omdannelsen, som en selvstændig erhvervsvirksomhed, betragtes disse som overført til privatøkonomien med virkning fra udløbet af året før omdannelsen jf. VSL § 16 b. Dette får som konsekvens, at ikke medtaget opsparat overskud i omdannelsen falder til beskatning i året før omdannelsen¹⁷⁶.

Hvis der i forbindelse med en omdannelse indskydes privat gæld i en omdannelse, anses et beløb svarende til gældens størrelse at være hævet i virksomheden over til privatøkonomien ved udløbet af året før omdannelsen jf. VSL § 16 c. Dette blev blandt andet set i SKM2003.454.LSR hvor en blandet ejendom blev indskudt i selskabet sammen med tilhørende gæld, hvilket blev netto privat gæld. Her blev et beløb svarende til nettogælden anset for overført fra virksomheden til privat året før omdannelsen. Dette bliver ikke aktuelt for lægen at iagttage, da ingen privat benyttede aktiver eller gæld indgår i omdannelsen.

6.4.4. Opsamling på omdannelsen

Konsekvenserne af en skattefri virksomhedsomdannelse er nu behandlet, og heraf ses det, at en delvis skattefri virksomhedsomdannelse for lægen ville være alternativet, såfremt der overhovedet skal ske en omdannelse. For er der overhovedet grund til at foretage omdannelsen efter at konsekvenserne er blevet klarlagt? På et generelt teoretisk plan vil det altid være svært at sige, hvorvidt det vil være en klar fordel – eller ulempe, hvorfor det konkrete forhold i hver sag altid skal gennemgås. Dette sker for lægens udgangspunkt i nedenstående.

En stor fordel ved en overdragelse af et selskab er, som det tidligere har været nævnt, at det er selskabet, og ikke en fysisk person, der ejer virksomhedens elementer. Derfor omhandler salget blot aktierne i selskabet, hvorfor der eksempelvis ved en ejendom ikke skal ske tinglysning af ejerskifte. Når lægen vælger at ejendommen ikke indgår i omdannelsen, vil omkostninger til skøde og tinglysning under alle omstændigheder ikke blive relevant i en senere handel mellem lægen og en køber. Hermed forsvinder en af de store fordele ved omdannelsen.

¹⁷⁶ Inge Nilsson, Lars Nyhegn-Eriksen: Virksomhedsbeskatning, 1. udgave, side 228

Hvis lægen påtænker at opnå skattefordele ved omdannelsen, kan det fastslås, at beskatning af genereret overskud ikke vil adskille sig mærkbart fra hinanden, med undtagelse af beskatning af virksomhedens afkast, når det henses til, at lægen benytter VSO. Overskud der konsoliderer virksomheden beskattes med 25 % uanset om det er i selskabsform eller i VSO. Løn der hæves ud af virksomheden beskattes med op til 56 % hos lægen i begge situationer, hvor lønnen i selskabet dog fragår som en driftsomkostning. Afkast af virksomheden kan modtages som aktieudbytte i selskabet, og kapitalafkast i VSO. Udbyttet beskattes med en skatteprocent på 27 % på aktieindkomst op til 48.300, og derover 42 % skat. For ægtefæller fordobles beløbsgrænsen til 96.600. Først betales dog 25 % i selskabsskat af overskuddet, inden udbyttet kan udloddes. Kapitalafkast fragår i personlig indkomst og tillægges personlig indkomst. Såfremt lægen har negativ kapitalindkomst vil skatteværdien af kapitalafkastet være ca. 33 %, og helt ned til 25 % når forårspakken 2.0 er fuldt implementeret, mens kapitalafkastets skatteværdi som positiv kapitalindkomst gradvist sættes ned jf. L112, for til slut at lande på 42 %. Lægens kapitalindkomst i 2011 var kr. – 98.012 før det beregnede kapitalafkast på kr. 27.916. Dette betyder at kapitalafkastet på sigt beskattes med ned til 25 %. Selvom dette er den laveste skatteprocent af ovenstående, vil muligheden for friere fordeling mellem udbytte og løn i et selskab dog give en større fordel i forhold til VSO, hvor kapitalafkastet er bundet af en beregning på baggrund af kapitalafkastgrundlaget.

En specifik problemstilling, ejeren skal være opmærksom på er, at Indskudskontoen skal nulstilles, førend reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse kan benyttes. Pengene skal således fremskaffes i privatøkonomien eller i virksomheden. Begge dele vil kræve træk på lægens samlede likviditet, da en hævning i virksomheden vil betyde beskatning af overskud, enten i form af årets overskud eller opsparet overskud. Set i dette perspektiv, sammenholdt med at den negative indskudskonto i nuværende situation ikke giver lægen nogle ulemper¹⁷⁷, anses det ikke som hensigtsmæssigt at skulle udligne denne konto.

Af ovenstående grunde, vurderes det, at uanset om salget sker gennem et selskab eller fra en personligt ejet virksomhed, vil omkostningerne i forbindelse med overdragelsen ikke adskille sig væsentlige fra hinanden, når ejendommen ej indgår. Derfor vil hypotesen om en smidigere salgsproces være udvandet. Dertil skal der betales kr. 335.277 for at udligne indskudskontoen, hvilket samlet set gør, at den eneste umiddelbare fordel omkring udbyttebeskatning ikke kan opveje de problemstillinger, som afstedkommer fra en omdannelse. Dermed vurderes det ikke som værende fordelagtigt for lægen, at foretage en omdannelse.

¹⁷⁷ Da både kapitalafkastgrundlaget primo og ultimo hos lægen er positive, hvorfor der ikke skal beregnes rentekorrektion

Hvis den praktiserende læge vælger, på trods af ovenstående anbefaling, at omdanne til et selskab, kunne det være en tanke værd, om yderligere omstruktureringsmodeller ville være ideelle. Ved regnskabsafslutningen 31. december 2011 var der indeståender i pengeinstitutter på kr. 724.390. Såfremt denne likvide beholdning udbygges, eksempelvis efter udligningen af indskudskontoen med indskudte private midler, kan lægen overveje en konstruktion, hvor aktierne i driftsselskabet ombyttes med aktierne i et oprettet holdingselskab. Efter reglen i SEL § 13 kan udbytte skattefrit udloddes til selskaber der ejer over 10 % af aktiekapitalen i et selskab¹⁷⁸. En køber ville ikke have interesse i at overtage sådan en post, da dette vil gøre aktierne i selskabet dyrere, hvorfor muligheden om skattefrit udbytte således kan slanke selskabet, og gøre det billigere. En sådan mulig omstrukturering kan ske ved at benytte reglerne for skattefrit aktieombytning i ABL.

7. Konklusion

7.1. Indledning

Fokus i dette speciale har været rettet mod reglerne omkring VSO, VOL, samt disses indvirkning på en praktiserende læges skattemæssige forhold. Der redegøres for, at lægen vil gå en svær salgsproces i møde, da flere læger pensioneres end uddannes. Dette skaber kamp om potentielle købere. Derfor bør en læge overveje, hvilke initiativer denne selv kan foretage, for at gøre sin klinik attraktiv for salg. Eksempelvis kunne salget af klinikken ske, når denne var organiseret i selskabsform, således overdragelsen blot omfattede aktierne i selskabet. Dette kunne potentielt spare en køber for flere udgifter til eksempelvis tinglysning af en overtaget ejendom. Hvis dette vurderes som værende mest attraktivt, vil en typisk praktiserende læge stå over for en omdannelse af sin virksomhed, beskattet under VSO. For at belyse dette, er der opstillet undersøgelses-spørgsmål i afsnittet 3.1.3., som konklusionens behandling fremadrettet vil tage udgangspunkt i.

7.2. Virksomhedsskatteordningen

7.2.1. Ordningens baggrund

Siden indkomståret 1987, har selvstændigt erhvervsdrivende haft muligheden for at anvende VSO til at beskatte indkomst, optjent i virksomheden. Med en reduktion i skatteværdien af rentefradraget, var en ny ordning påkrævet, og dette blev VSO. Heri sikrede man fradragsværdien for erhvervsmæssige renter.

¹⁷⁸ Hvis et selskab efter SEL ejer 10 % eller derover af et selskab, bliver det ejede selskab anset som et datterselskab

Derudover gav ordningen mulighed for, ligesom ved selskaber, at opspare overskud i virksomheden til en foreløbig skat, der dels kan sikre konsolidering af virksomheden, samt fungere som en indkomstudjævner for den erhvervsdrivende. Dertil kan den erhvervsdrivende se frem til, at en del af virksomhedens indkomst kan beskattes mere lempeligt. Dette tilgodeser den investering, den erhvervsdrivende har foretaget i virksomheden. For at have muligheden for at benytte reglerne, skal erhvervsdrivende dog iagttagende et kompliceret regelsæt med flere krav, hvilket dog må ses som et nødvendigt onde, for at værne mod misbrug af de gunstige muligheder i ordningen.

7.2.2. Ordningens krav

Selvstændigt erhvervsdrivende er den eneste gruppe, der kan benytte reglerne. Disse karakteriseres ved, at erhvervsdrivende af indkomst er forbundet med en økonomisk risiko, hvor virksomheden drives intenst, seriøst samt er rentabel. Dette afgrænser løn - og honorarmodtagere samt ikke-erhvervsmæssige virksomheder som eksempelvis hobbyvirksomheder fra at benytte reglerne. Dertil skal lægges, at ikke alle typer indkomst kan indgå i virksomheden, hvor eksempelvis indkomst optjent som led i virksomhedsdrift, hvori den erhvervsdrivende ikke deltager i væsentlig omfang, ikke kan indgå. Det bestemmes også, at alle erhvervsmæssige aktiver og passiver skal indgå i VSO. Blandede, samt private aktiver og passiver kan i udgangspunktet ikke indgå. Dog findes der visse undtagelser om blandede ejendomme, biler og multimedier. Visse finansielle aktiver, eksempelvis aktier, kan ikke indgå, medmindre den erhvervsdrivende driver næring med disse. For at binde hele ordningen sammen, præsenteres den erhvervsdrivende for krav om at føre regnskab, der opdeler virksomhed og privatøkonomi. Hvis den erhvervsdrivende ejer flere virksomheder, skal bogføringen tilrettelægges, så virksomhederne holdes adskilt, mens elementer som indskudskonto, kapitalafkastgrundlag og opsparet overskud blot sammensmeltes for alle virksomhederne.

7.2.3. Ordningens elementer

Med ordningen følger flere elementer, der skal sikre korrekt brug af reglerne. Ved opstart opgøres en eksempelvis en indskudskonto, der viser hvilke aktiver og passiver der skydes ind i ordningen. Efter opgørelsen fastfryses kontoen, der kun reguleres med foretagne indskud og hævnninger. Værdireguleringer på allerede indskudte aktiver og passiver påvirker dermed ikke saldoen. Hvis saldoen er negativ, anses dette som et privat lån i virksomheden, og reglerne for rentekorrektion træder i kraft. Dette betyder, at et beløb hæves i kapitalindkomst og tillægges personlig indkomst, således private renteudgifters fradrag i personlig indkomst neutraliseres.

Alle overførsler fra privatøkonomien anses som indskud på indskudskontoen, medmindre disse føres på en eventuel mellemregningskonto. Denne konto er et alternativ til indskudskontoen, hvorpå kontante indskud fra privatøkonomien kan føres, ligesom driftsomkostninger, den erhvervsdrivende har udlagt for virksomheden, kan tilbageføres herover.

Til at fordele hævningerne over til privatøkonomien, benyttes hæverækkefølgen, der er ordningens fordelingsnøgle. Denne rækkefølge prioriterer eksempelvis, at årets overskud hæves ud først, før eventuelt opsparet overskud tilbageføres.

Som det var intentionen med VSO, kan der hvert år beregnes kapitalafkast. Til beregning af dette, opgøres kapitalafkastgrundlaget som aktiver fratrullet gæld. Dette korrigeres yderligere for bl.a. beløb hensat til senere hævning. På baggrund af kapitalafkastgrundlaget beregnes kapitalafkastet med en sats, der reguleres årligt (2 % i 2011). Kapitalafkastet kan ligesom rentekorrektion være et værn mod medtagning af privat gæld i virksomheden. Således vil privat gæld formindske grundlaget, hvilket betyder et mindre beregnet kapitalafkast. Når kapitalafkastgrundlaget er negativt, overtager rentekorrektionen.

Med undtagelse af renteperiodisering samt korrektion for leasingbiler, opgøres indkomsten med efter skattelovgivningens almindelige regler. Virksomhedens overskud opdeles i tre dele – opsparet overskud, kapitalafkast samt resterende overskud, der beskattes som personlig indkomst. Såfremt virksomheden ikke giver overskud, men derimod underskud, modregnes først i opsparet overskud, hvorefter der søges yderligere modregnet i ejerens skattepligtige indkomst.

7.2.4. Ordningens ophør

Hvis den erhvervsdrivende, uden at omdanne til et selskab, blot ønsker at ophøre med at drive virksomhed, ophører forudsætningerne for at anvende VSO også. Dette betyder, at tidligere opsparet overskud skal tilbageføres og endeligt beskattes. Alt efter hvilken situation der begrunder ophøret, kan der være en tidsmæssig forskel for, i hvilket indkomstår, tilbageførslen sker.

I forbindelse med ophør, kan den erhvervsdrivende benytte sig af en mulighed, for at udskyde beskatningen af fortjenesten ved ophøret. Ved at indbetale op til kr. 2.507.900 (dog maksimalt den opgjorte fortjeneste ved salget) på en pensionsordning, kan skatten udskydes indtil tidspunktet for udbetalingen af pensionen. Dog skal den erhvervsdrivende opfylde visse betingelser. Eksempelvis skal denne være fyldt 55 år, før muligheden kan benyttes.

7.3. Virksomhedsomdannelse

En virksomhedsomdannelse omfatter det scenarie, hvor en virksomhed, der hidtil har været drevet i personligt regi, overdrages til et selskab, der ejes af samme person. Personen skal i forbindelse med omdannelsen tage stilling til, om omdannelsen skal ske skattefrit eller skattepligtigt. Vil den forestående omdannelse eksempelvis udløse store skattepligtige avancer, taler dette for en skattefri omdannelse.

7.3.1. Motiver for en virksomhedsomdannelse

Der er mange forskellige faktorer der kan påvirke valget, hvorvidt en virksomhed bør drives i personligt regi eller i et selskab. Eksempelvis kan en erhvervsdrivende vægte muligheden højt for at kunne modregne eventuelle underskud fra virksomhedens opstartsfasen i anden indkomst uden for virksomheden. Dette vil ikke være muligt, såfremt virksomheden drives i selskabsregi. Der ville en af fordelene, i teorien, til gengæld være, at risikoen for eksempelvis erstatningsansvar er indkapslet i selskabet, og dermed ikke eksponerer privatøkonomien for risici herved. Tillige anses et salg, generationsskifte og optagelse af flere ejere at ske mere smidigt igennem et selskab, da overdragelsen blot vil omfatte aktier, hvorfor virksomhedens enkelte elementer ikke undergår ejerskifte med det til følge, at eksempelvis omkostninger til tinglysning spares. Men alt i alt skal valget om en virksomhedsomdannelse træffes ud fra en konkret vurdering, da enkelte faktorer kan tillægges større værdi i en virksomhed, end andre.

7.3.2. Skattepligtig virksomhedsomdannelse

En skattepligtig virksomhedsomdannelse er en omdannelse efter skattelovgivningens almindelige regler om afståelsesprincippet. Dette sidestilles med et salg mellem uafhængige parter, hvorfor overdragelsen til selskabet udløser skat hos overdrageren. Aktiver og passiver overdrages til selskabet på baggrund af handelsværdier, og disse værdier bliver tillige selskabets anskaffelsessum samt afskrivningsgrundlag.

Tidspunktet for beskatningen af overdragelsen til selskabet er det parameter, der tydeligst adskiller skattefri og skattepligtig virksomhedsomdannelse. Mens reglerne for en skattefri omdannelse tillader omdanneren at udskyde beskatningen af avancen indtil tidspunktet for salget af de aktier, der blev modtaget som vederlag for overdragelsen, beskattes en omdanner i en skattepligtig omdannelse på tidspunktet for overdragelsen. Såfremt VSO har været anvendt op til omdannelsen, skal reglerne om tilbageførsel af opsparet overskud tillige iagttages.

En skattepligtig virksomhedsomdannelse kan foretages til et nystiftet selskab, ligesom skuffeselskaber også kan anvendes. Ønskes en omdannelse tillagt tilbagevirkende kraft, udelukkes et skuffeselskab dog. Tillige kan en omdannelse med tilbagevirkende kraft kun ske, såfremt omdanneren modtager samtlige aktier i selskabet, og virksomheden, der omdannes, har været personligt ejet.

7.3.3. Skattefri virksomhedsomdannelse

Reglerne for skattefri virksomhedsomdannelse i VOL er modsætningen til øjeblikkelig beskatning ved omdannelsen. Ved skattefri virksomhedsomdannelse kan omdanneren udskyde beskatningen af de opgjorte avancer i forbindelse med overdragelsen til selskabet. Disse nedbringer i stedet aktiernes anskaffelsessum, således der opgøres en større fortjeneste ved salget af disse. Desuden hviler reglerne på et successionsprincip, hvorfor selskabet succederer i den erhvervsdrivendes skattemæssige stilling hvad angår anskaffelsessum, afskrivninger og hensigt(eksempelvis næring). Derfor kan beskatning af udskudte avancer tillige ske, når selskabet eksempelvis sælger et aktiv, hvor avancen beskattes i selskabet. Successionen omfatter dog ikke den tidligere ejers underskud.

For at benytte loven, skal en række betingelser opfyldes. Den person, eller dødsbo, der ønsker at foretage en omdannelse, skal være fuldt skattepligtig til landet, således den udskudte skat ikke kan føres uden for de danske skattemyndigheders kontrolfelt. Selskabet, der omdannes til, skal være et nystiftet eller allerede registreret dansk selskab. Hvis et udenlandsk selskab ønskes benyttet, skal dette opfylde definitionen på et selskab i en medlemsstat efter artikel 3 i direktiv 2009/133/EF samt have sæde for ledelsen eller fastdriftssted i Danmark. Loven tillader desuden kun personligt ejede virksomheder at omdanne efter reglerne. Dette begreb kan sidestilles med begrebet selvstændig erhvervsvirksomhed, der tidligere blev defineret. I relation til en omdannelse bør begrebet dog udstrækkes til, at omdannelse skal dreje sig om en hel, bestående virksomhed. Som en forlængelse heraf, kræver loven, med undtagelse af ejendomme og eventuelle indeståender på mellemregningskonti og hensatte beløb, til senere hævning, at samtlige aktiver og passiver i virksomheden overdrages. Hvis der findes regnskabsmateriale for virksomheden, kan dette lægges til grund for identifikationen af, hvilke elementer der skal overdrages.

Som vederlag for overdragelsen, må omdanneren kun modtage aktier i selskabet. Tidligere regler om mulighed for stiftertilgodehavender er fjernet. De modtagne aktier skal tillige udgøre hele aktiekapitalen i selskabet, hvilket, i forbindelse med stiftelsen, udelukker at andre end omdanneren kan tegne kapital i selskabet. Aktiernes anskaffelsessum må ikke, med undtagelse af virksomheder der har benyttet VSO forud for omdannelsen, være negativ. Ligeledes tillades omdannelse heller ikke, såfremt indskudskontoen i VSO

er negativ. Derfor skal denne udlignes inden en omdannelse. Selvom der blot sker en delomdannelse af en virksomhed, er det et krav, at indskudskontoens samlede negative saldo udlignes. Udligning af negativ anskaffelsessum for aktierne er også muligt således en omdannelse kan finde sted.

Ligesom en skattepligtig virksomhedsomdannelse, kan en skattefri omdannelse foretages med 6 måneders tilbagevirkende kraft. 6 måneders fristen regnes fra omdannelsesdatoen. Konsekvensen af tilbagevirkende kraft betyder, at indkomst optjent mellem omdannelsesdatoen og tidspunktet for omdannelsen beskattes i selskabet. Senest en måned efter omdannelsen er foretaget, skal omdanneren indsende kopier til SKAT af opgørelsen af aktiernes anskaffelsessum, dokumentation af selskabets anmeldelse til registrering samt de, af selskabslovens, påkrævede dokumenter.

Ved værdiansættelsen af virksomheden, skal handelsværdien pr. omdannelsesdatoen bruges. Denne udtrykker den værdi, et aktiv kan overdrages for mellem uafhængige parter. På grund af successionsprincippet vil problematikken omkring over eller undervurdering kun være illusorisk. Goodwill, driftsmidler og ejendom (der dog ikke indgår i omdannelsen) udgør de vigtigste elementer i en omdannelse. Goodwill værdiansættes efter branchekutyme, der tager udgangspunkt i lægens bruttoindtjening. Denne korrigeres for enkelte forhold, og værdiansættes herefter til kr. 1.532.341. Driftsmidler forudsættes at undergå en sagkyndig vurdering, hvorefter disse værdiansættes til kr. 80.000. Resten af virksomhedens elementer værdiansættes til bogført værdi pr. 31. december 2011.

Efter værdiansættelsen udarbejdes selskabets åbningsbalance, der opstilles med baggrund i aktivernes og passivernes handelsværdi. Heri afsættes udskudt skat, hvilket er et krav. For lægens vedkommende beløber dette sig til kr. 253.301. Den udskudte skat beregnes som skatteværdien af forskellen mellem elementernes regnskabsmæssige og skattemæssige værdier. Herefter kan forskelsværdien mellem aktiver og passiver opgøres til kr. 2.394.864, hvilket udgør selskabets egenkapital.

Slutteligt kan aktiernes anskaffelsessum opgøres til kr. 508.684. Denne er beregnet med udgangspunkt i den skattemæssige værdi af de overdragne elementer. Disse er opgjort aktiv for aktiv, hvilket er påkrævet i praksis. Skattemæssige værdier opgøres som handelsværdien fratrasket den skattemæssige fortjeneste. I anskaffelsessummen er der fratrasket kr. 1.126.279 vedrørende opsparet overskud. Hvis ikke dette indgår, beskattes dette som personlig indkomst i omdannelsesåret, hvor virksomhedsskatten godskrives.

Retsvirkningen ved omdannelsen for selskabet betyder, jf. successionsprincippet, at selskabet træder i lægens sted hvad angår mange skatteretlige forhold. Dog kan eventuelle omkostninger ved omdannelsen tillægges anskaffelsessummerne, ligesom visse fordringer og gæld ikke kan overtages med succession.

For lægen betyder omdannelsen, at denne nu er blevet lønmodtager og aktionær i selskabet. De hævnninger, der blev foretaget i perioden mellem omdannelsesdatoen og omdannelsestidspunktet er at anse som skattepligtig løn. Hvis han vælger at videreføre VSO med den blandede ejendom, indgår vederlaget for omdannelsen heri, men da aktier ikke kan indgå, anses disse som hævet ud af virksomheden med virkning fra starten af omdannelsesåret. Alt i alt vurderes det til slut, at en omdannelse ikke vil være at foretrække for lægen. Selvom en mere fordelagtig fordeling mellem udbytte og løn kunne give lægen en eventuel skattebesparelse, vil udligningen af den negative indskudskonto, samt en salgsproces, der alligevel ikke ville kunne smidiggøres væsentligt, på grund af udeholdelsen af ejendommen, betyde, at fordelene ved en omdannelse udvandes.

8. Litteraturliste

8.1. Love, lovforslag og betænkninger

8.1.1. Love

Lovene, brugt i specialet er trukket gennem databasen "Skat og Erhverv", udgivet af Magnus informatik.

Databasen er en betalingstjeneste. Der er adgang til denne på www.magnus.dk

8.1.2. Lovforslag

Nummer: 107
Titel: Forslag til lov om indkomstbeskatning af selvstændigt erhvervsdrivende
År: 1985
Kilde: Retsinformation, online, www.retsinfo.dk
Adresse: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=112690>
Sidst set: 1. februar 2012

Nummer: 47
Titel: Forslag til Lov om ændring af forskellige skattelove og lov om arbejdsmarkedsfonde År: 1993/94
Kilde: Skat og Erhverv, onlineabonnement, www.magnus.dk
Sidst set: 9. februar 2012

Nummer: 112
Titel: Forslag til lov om ændring af kursgevinstloven og forskellige andre love
År: 2010
Kilde: Retsinformation, online, www.retsinfo.dk
Adresse: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=130085>
Sidst set: 23. marts 2012

8.1.3. Betænkninger

Nummer: 780
Titel: Foreløbig redegørelse fra indkomstskatteudvalget
År: 1976
Kilde: Statens netbibliotek, online, www.statensnet.dk
Adresse: http://www.statensnet.dk/betaenkninger/0601-0800/0780-1976/0780-1976_pdf/searchable_780-1976.pdf
Sidst set: 1. februar 2012

Nummer: 824
Titel: Afsluttende redegørelse fra indkomstskatteudvalget
År: 1977
Kilde: Statens netbibliotek, online, www.statensnet.dk
Adresse: http://www.statensnet.dk/betaenkninger/0801-1000/0925-1981/0925-1981_pdf/printversion_925-1981.pdf
Sidst set: 1. februar 2012

Nummer: 925
Titel: Redegørelse fra udvalget for virksomhedsbeskatning
År: 1981
Kilde: Statens netbibliotek, online, www.statensnet.dk
Adresse: http://www.statensnet.dk/betaenkninger/0801-1000/0925-1981/0925-1981_pdf/printversion_925-1981.pdf
Sidst set: 1. februar 2012

Nummer: 1374
Titel: Betænkning om generationsskifte i erhvervslivet
År: 1999
Kilde: Skatteministeriet, online, www.skm.dk
Adresse: http://www.skm.dk/public/dokumenter/publikationer/bet_om_generationsskifte.pdf
Sidst set: 14. april 2012

8.2. Domme, afgørelser, styresignaler og tidsskrift for skatter og afgifter

Tfs 1985,371	SKM2004.171.DEP
Tfs 1986,607 LSR	SKM2005.300.LSR
Tfs 1987,327 DEP	SKM2006.47.DEP
Tfs 1988,222 LR	SKM2006.280.SR
Tfs 1988,234 LR	SKM2007.208.LSR
Tfs 1989,103 SKD	SKM2007.664.HR(SK2006.384.LSR)
Tfs 1990,376	SKM2008.179.SR
Tfs 1990,459 LSR	SKM2008.836.BR
Tfs 1992,155 Ø	SKM2009.174.SKAT(SK2008.875.LSR)
Tfs 1992,162	SKM2009.197.SKAT(SK2009.82.LSR)
Tfs 1998,161	SKM2009.471.BR
Tfs 1997,922	SKM2009.481.VLR(SK2008.332.LSR)
Tfs 1998,719 LSR	SKM2009.513.SKAT
Tfs 2000,958	SKM2011.44.BR
Tfs 2002,468	SKM2011.312.BR
Tfs 2003,452	SKM2011.473.SKAT
SKM2001.196.LR	SKM2011.516.BR
SKM2001.287.LR	SKM2011.718.LSR
SKM2001.633.LSR	SKM2011.854.SR
SKM2003.416.ØLR	SKM2011.859.SR
SKM2003.454.LSR	SKM2012.199.SR

8.3. Vejledninger

Titel:	Vejledning vedrørende praksisdrift og praksishandel
Udgiver:	PLO, papirform
År:	1998
Titel:	Selvstændigt erhvervsdrivende – også i skattemæssig forstand
Udgiver:	SKAT, online, www.skat.dk
Adresse:	http://www.skat.dk/display.aspx?old=1715985&vld=201738
Sidst set:	1. februar 2012
Titel:	Ligningsvejledning; Erhvervsdrivende 2012-1
Udgiver:	SKAT, online, www.skat.dk
Adresse:	http://www.skat.dk/SKAT.aspx?old=102490&vld=205104#102492
Sidst set:	23. marts 2012
Titel:	Er du selvstændigt erhvervsdrivende?
Udgiver:	SKAT, online, www.skat.dk
Adresse:	http://www.skat.dk/getFile.aspx?ld=30530
Sidst set:	25. februar 2012
Titel:	Juridisk vejledning 2012-1
Udgiver:	SKAT, online, www.skat.dk
Adresse:	http://www.skat.dk/SKAT.aspx?old=124&vld=205476
Sidst set:	23. marts 2012
Titel:	Ligningsvejledning; Erhvervsdrivende 1998-1
Udgiver:	SKAT, online, www.skat.dk
Adresse:	http://www.skat.dk/SKAT.aspx?action=openall&old=12064&vld=12064&i=1
Sidst set:	25. februar 2012
Titel:	Cirkulære om lov om skattefri virksomhedsomdannelse
Nummer:	207 af 23. december 1999
Udgiver:	Retsinformation, www.retsinformation.dk
Adresse:	https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=13603
Sidst set:	25. april 2012
Titel:	Vejledende anvisning om værdiansættelse af goodwill TSSCIR 2000-10 af 28. marts 2000
Udgiver:	Skatteministeriet, online, www.skm.dk
Adresse:	http://www.skat.dk/SKAT.aspx?old=82338&chk=202805
Sidst set:	6. april 2012
Titel:	Praksishandler og fremgangsmåde: 7. Goodwillberegning
Udgiver:	PLO, online, www.laeger.dk
Adresse:	http://www.laeger.dk/portal/page/portal/LAEGERDK/Laegerdk/P_L_O/Praksis/PRAKSISHANDEL/Salg/praksishandler_regler_fremgangsmaade/7_GOODWILLBEREGNING
Sidst set:	24. marts 2012

Titel:	Praksisvurdering
Udgiver:	Mærsk Andersen A/S, www.mærskandersen.dk
Adresse:	http://www.mærskandersen.dk/da/Service/Serviceydelser/Praksisvurdering.aspx
Sidst set:	5. april 2012
Titel:	Praksishandler og fremgangsmåde: 5. Dokumentation for fastsættelse af overdragelsespris for inventar, hvis værdien overstiger 80.000
Udgiver:	PLO, online, www.laeger.dk
Adresse:	http://www.laeger.dk/portal/page/portal/LAEGERDK/Laegerdk/P_L_O/Praksis/PRAKSISHANDEL/Salg/praksishandler_regler_fremgangsmaade/5_DOKUMENTATION_FOR_OVERDRAGELSESPRIS
Sidst set:	5. april 2012

8.4. Bøger

Forfatter:	Blume, Peter
Titel:	Juridisk metodelære
Udgave:	5. udgave, 1. oplag
Forlag:	Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2009
Forfatter:	Aagesen, Ole; Gam, Henrik; Beck, Christian; Jeppesen, Leif Normann
Titel:	Skatteret
Udgave:	31. udgave, 1. oplag
Forlag:	Kommuneinformation, 2004
Forfatter:	Michelsen, Aage; Askholt, Steen; Bolander, Jane; Ensig, John, Madsen; Liselotte
Titel:	Lærebog om indkomstskat
Udgave:	14. udgave, 1. oplag
Forlag:	Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2011
Forfatter:	Nilsson, Inge; Nyhegn-Eriksen, Lars
Titel:	Virksomhedsbeskatning
Udgave:	1. udgave, 1. oplag
Forlag:	Forlaget Thomson A/S, 1999
Forfatter:	Larsen, Jakob Mosegaard
Titel:	Virksomhedsskatteloven – med kommentarer
Udgave:	1. udgave
Forlag:	Jurist- og økonomiforbundets forlag, 2005
Forfatter:	Dam, Henrik; Hemmingsen, Kjeld; Nielsen, Jakob Graff; Taksøe-Jensen, Finn
Titel:	Skatteret – Speciel del 2008
Udgave:	8. udgave, 1. oplag
Forlag:	Magnus Informatik A/S, 2008

Forfatter: Nygaard, Jan; Wøldike, Lars
Titel: Skattefri virksomhedsomdannelse
Udgave: 2. udgave, 1. oplag
Forlag: Forlaget Thomson, 2003

Forfatter: Fogh, Karen; Lytzen, Frederik; Nielsen, Maj-Britt
Titel: Selskabsbeskatning
Udgave: 26. udgave
Forlag: Thomson Reuters, 2009

8.5. Statistikker

Titel: Timetakst og praksisomkostningshonorar(honorartabel)
Udgiver: PLO, online, www.laeger.dk
Adresse: http://www.laeger.dk/portal/page/portal/LAEGERDK/Laegerdk/P_L_O/overenskomster/Honorartabel/Honorartabel%2001-10-2011/Timetakst%20og%20praksisomk.honorar
Sidst set: 18. februar 2012

Titel: § 91 indbetaling af pensionsbidrag
Udgiver: PLO, online, www.laeger.dk
Adresse: http://www.laeger.dk/portal/page/portal/LAEGERDK/Laegerdk/P_L_O/Overenskomster/OE%2001-04-2011/Indhold%20-%20OE%2001-04-2011/PARAGRAF_91
Sidst set: 23. marts 2012

Titel: Centrale skattesatser i skattelovgivningen 2007-2011
Udgiver: Skatteministeriet, online, www.skm.dk
Adresse: http://www.skm.dk/tal_statistik/tidsserieoversigter/7794.html
Sidst set: 19. februar 2012

Titel: Skatteberegning – hovedtrækkene i personbeskatningen 2012
Udgiver: Skatteministeriet, online, www.skm.dk
Adresse: http://www.skm.dk/tal_statistik/skatteberegning/8386.html
Sidst set: 19. februar 2012

Titel: Marginalskatteprocenter 1993 og 1998-2012
Udgiver: Skatteministeriet, online, www.skm.dk
Adresse: http://www.skm.dk/tal_statistik/tidsserieoversigter/1292.html
Sidst set: 7. marts 2012

Titel: Goodwillprocenter 2009 til 2011
Udgiver: PLO, online, www.laeger.dk
Adresse: http://www.laeger.dk/portal/page/portal/LAEGERDK/Laegerdk/P_L_O/Praksis/PRAK_SISHANDEL/Salg/Goodwillprocenter%202009-2011
Sidst set: 23. marts 2012

Titel: Gennemsnitlig vagtindtjening ifm. udregning af goodwill
Udgiver: PLO, online, www.laeger.dk
Adresse: http://www.laeger.dk/portal/page/portal/LAEGERDK/Laegerdk/P_L_O/Praksis/PRAK
SISHANDEL/Salg/Vagtindtjening
Sidst set: 23. marts 2012

Titel: Korrektionsfaktorer
Udgiver: PLO, online, www.laeger.dk
Adresse: http://www.laeger.dk/portal/page/portal/LAEGERDK/Laegerdk/P_L_O/overenskomster/Honorartabel/Honorartabel%2001-10-2011/Korrektionsfaktorer
Sidst set: 23. marts 2012

Titel: § 62 Ydelser i vagttiden
Udgiver: PLO, online, www.laeger.dk
Adresse: http://www.laeger.dk/portal/page/portal/LAEGERDK/Laegerdk/P_L_O/Overenskomster/Honorartabel/Honorartabel%2001-10-2011/%C2%A7%2062%20Ydelser%20i%20vagtiden
Sidst set: 24. marts 2012

8.6. Artikler

Titel: Yderdanmark rammes af lægemangel
Udgiver: Danmarks Radio/Ritzau
Forfatter: Maria Av Skardi Bundgaard
Adresse: <http://www.dr.dk/Nyheder/Indland/2010/11/01/142231.htm?rss=true>
Sidst set: 23. marts 2012

Titel: Antallet af praksishandler er forsat højt, men goodwillprocenten falder
Udgiver: Ugeskrift for læger, online nyhedstjeneste,
Forfatter: Liselotte Grønvald, Rud Faden
Adresse: <http://www.laeger.dk/nyhed/download/docs/F20876/goodwill.pdf>
Sidst set: 10. februar 2012

Titel: Tre reformer af personskatterne 1987-2002
Udgiver: Skatteministeriet
Forfatter: Ukendt
Adresse: <http://www.skm.dk/publikationer/skat/1595/1604/>
Sidst set: 18. februar 2012

Titel: Lovforslagene vedrørende udmøntningen af Aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om forårspakke 2.0 - samlet resumé
Udgiver: Skatteministeriet, online, www.skm.dk
Adresse: <http://www.skm.dk/lovforslag/resumeer/7613.html>
Sidst set: 19. februar 2012

9. Bilagsoversigt

Bilag 1:	Regnskab for året 2011(fra side 96 til side 100)
Bilag 2:	Skematisk oversigt vedrørende værdiansættelse af indskudskontoen
Bilag 3:	Goodwill-beregning
Bilag 4:	Opgørelse af anskaffelsessum samt åbningsbalance i selskabet
Bilag 5:	Opgørelse af avancer der indgår i aktiernes anskaffelsessum

Bilag 1: Regnskab for året 2011

Resultatopgørelse for perioden 1. januar - 31. december 2011

<u>Note</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>
1 Honorarindtægter.....	102.041	123.704
2 Sygesikringen.....	2.844.565	2.545.127
Bruttoindtægt.....	2.946.606	2.668.831
3 Forbrugsvarer.....	- 55.502	- 53.284
Dækningsbidrag.....	2.891.104	2.615.547
4 Lønninger m.v.....	- 762.927	- 636.947
5 Pensioner & sociale bidrag.....	- 276.694	- 241.657
6 Klinikejendommens drift.....	- 67.141	- 205.538
7 Private andele af klinikejendommens drift.....	26.551	21.941
8 Administrationsomkostninger.....	- 290.645	- 267.188
9 Autodrift.....	- 53.513	- 32.485
Resultat før afskrivninger.....	1.466.735	1.253.673
10 Afskrivninger.....	- 28.111	- 30.241
Resultat før renter.....	1.438.624	1.223.432
11 Renteindtægter.....	12.671	12.322
12 Renteudgifter.....	- 2.443	- 6.029
Virksomhedsresultat.....	1.448.852	1.229.725

Aktiver pr. 31. december 2011

<u>Note</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Immaterielle anlægsaktiver i alt.....	0	0
13 Ejendom matr. nr. 15 bu.....	366.100	366.100
14 Driftsmidler.....	72.639	51.748
Materielle anlægsaktiver i alt.....	438.739	417.848
Anlægsaktiver i alt.....	438.739	417.848
15 Tilgodehavender.....	170.760	193.729
Forudbetalte omkostninger.....	6.608	9.612
16 Værdipapirer.....	0	612.628
17 Likvide beholdninger.....	724.390	0
Omsætningsaktiver i alt.....	901.758	815.969
Aktiver i alt.....	1.340.497	1.233.817

Passiver pr. 31. december 2011

<u>Note</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>
18 Egenkapital.....	1.117.382	960.434
Egenkapital i alt.....	1.117.382	960.434
19 Prioritetsgæld matr. nr. 15 bu.....	21.904	44.084
Langfristet gæld i alt.....	21.904	44.084
20 Bankgæld.....	- 0	37.219
21 Moms og afgifter.....	8.631	7.671
22 Skyldig skat & sociale bidrag.....	27.949	39.990
23 Andre skyldige omkostninger.....	164.631	144.419
Kortfristet gæld i alt.....	201.211	229.299
Gæld i alt.....	223.115	273.383
Passiver i alt.....	1.340.497	1.233.817

Skattemæssige opgørelser

Årets hævninger 2011

Private hævninger iflg. årsrapport.....	1.296.206
Hensat til senere hævning, primo.....	0
Hensat til senere hævning, ultimo.....	<u>0</u>

Årets hævninger til fordeling efter hæverækkefølgen

inkl. virksomhedsskat.....	<u>1.296.206</u>
----------------------------	------------------

Opgørelse af opsparet overskud 2011

Virksomhedsoverskud iflg. årsrapport.....	1.448.852
Årets hævninger til fordeling efter hæverækkefølgen inkl. virksomhedsskat.....	<u>-1.296.206</u>

Til konto for opsparet overskud.....	<u>152.646</u>
--------------------------------------	----------------

Fordeling af årets hævninger

Kapitalafkast.....	27.916
Virksomhedsskat.....	50.882
Personlig indkomst.....	<u>1.217.408</u>

Årets hævninger i alt.....	<u>1.296.206</u>
----------------------------	------------------

Opgørelse af konto for opsparet overskud

Opsparet overskud beskattet med 34 %:	
Saldo pr. 1/1 2011.....	633.798
Opsparet overskud beskattet med 32 %:	
Saldo pr. 1/1 2011.....	193.885
Opsparet overskud beskattet med 30 %:	
Saldo pr. 1/1 2011.....	638.675
Opsparet overskud beskattet med 28 %:	
Saldo pr. 1/1 2011.....	68.375
Opsparet overskud beskattet med 25 %:	
Saldo pr. 1/1 2011.....	230.998
Årets opsparing.....	<u>152.646</u>
	<u>383.644</u>
	<u>1.918.377</u>

En senere hævning af det opsparede overskud vil udløse en beskatning på ca. kr. 674.900.

Skattemæssige opgørelser

Opgørelse af indskudskonto

Indskudskonto pr. 1. januar 2011.....	-335.277
Indskudskonto pr. 31. december 2011.....	-335.277

Opgørelse af kapitalafkastgrundlag

Kapitalafkastgrundlag pr. 1. januar 2011.....	1.395.807
Likvide beholdninger.....	724.390
Udestående fordringer.....	170.760
Driftsmidler (skattemæssig saldo værdi).....	72.639
Forudbetalte omkostninger.....	6.608
Ejendom (erhvervsmæssig andel).....	471.900
+ forbedringer i 1989.....	60.289
+ forbedringer i 1991.....	33.181
+ forbedringer i 1992.....	56.358
+ forbedringer i 1994.....	6.943
+ forbedringer i 1995.....	17.568
+ forbedringer i 1996.....	10.629
+ forbedringer i 1997.....	2.611
+ forbedringer i 1998.....	9.831
+ forbedringer i 1999.....	1.908
+ forbedringer i 2000.....	41.439
+ forbedringer i 2001.....	15.196
+ forbedringer i 2003.....	19.708
+ forbedringer i 2010.....	53.912
	801.473
	1.775.870
Prioritetsgæld.....	21.904
Materiale gæld og skyldige omkostninger.....	201.211
Bankgæld.....	0
	-223.115
Kapitalafkastgrundlag pr. 31. december 2011.....	1.552.755

Opgørelse af kapitalafkast 2011

Saldo på kapitalafkastgrundlag primo	
1.395.807 x 2 %.....	27.916

Bilag 2: Skematisk oversigt vedrørende værdiansættelse af indskudskontoen

AKTIVER	
Type	Værdiansættelse
Fast ejendom	Kontant anskaffelsessum, eller den fastsatte ejendomsværdien ved indkomstårets begyndelse, med fradrag af evt. ikke-indregnede byrder, og med tillæg ombygning og/eller forbedringsudgifter som den fastsatte vurdering ej heller har inddraget.
Driftsmidler	Afskrivningsberettiget værdi.
Blandet benyttede biler	Afskrivningsberettiget værdi.
Driftsmidler, tidligere anvendt privat	Handelsværdi.
Varelager	Værdien opgjort efter varelagerlovens § 1, stk. 1-3.
Besætninger	Normalhandelsværdi eller handelsværdi efter nedskrivning(dog ikke mindre end normalhandelsværdi).
Goodwill, internet oparbejdet	Ansættes til 0.
Goodwill, anskaffet før 19. maj 1993	Anskaffelsessum uden kontantomregning, nedskrevet lineært med 15 % årligt fra anskaffelsen.
Goodwill, anskaffet i perioden 19. maj til 1. januar 1996	Kontantomregnet anskaffelsessum, nedskrevet lineært med 10 % årligt fra anskaffelsesåret til og med året før det aktuelle indkomstår.
Goodwill, anskaffet i perioden 19. maj til den 18. november 1993.	Kontantomregnede anskaffelsessum med fradrag af skattemæssige afskrivninger, der beregnes på grundlag af 25 % af den kontantomregnede anskaffelsessum.
Goodwill, anskaffet efter 1. januar 1996	Kontantværdien, jf. AL § 45, afskrevet efter AL 40, stk.1.
Løbende ydelser som led i gensidigt bebyrdende aftale	Kapitaliseret værdi af ydelserne.
Finansielle aktiver tilladt i VSO	Kursværdien.
Øvrige aktiver	Anskaffelsessum med fradrag af evt. afskrivninger.
Investeringsfondskonto	Indestående på kontoen.
PASSIVER	
Type	Værdiansættelse
Gæld	Kursværdien.
Løbende ydelser som led i gensidigt bebyrdende aftale	Kapitaliseret værdi af ydelserne.

Bilag 3: Goodwill-beregning

Beregning af goodwill med senest offentliggjorte korrektionsfaktorer

Bruttoomsætning 2009 inkl. vagtindtjening.....	2.614.267	
Vagtindtjening 2009, 1 læge.....	380	
- gennemsnitlig vagtindtjening, Region Midt:		
1 læge à kr. 176.000(ej medtaget).....	<u>-176.000</u>	
Regulering for vagtindtjening.....	<u>0</u>	
	2.614.267	
+ dyrtidstillægsændringer pr. 1. oktober 2011, 2,8 %.....	<u>73.199</u>	2.687.466
Bruttoomsætning 2010 inkl. vagtindtjening.....	2.668.831	
Vagtindtjening 2010, 1 læge.....	3.178	
- gennemsnitlig vagtindtjening, Region Midt:		
1 læge à kr. 166.000(ej medtaget).....	<u>166.000</u>	
Regulering for vagtindtjening.....	<u>0</u>	
	2.668.831	
+ dyrtidstillægsændringer pr. 1. oktober 2011, 1,3 %.....	<u>34.695</u>	2.703.526
Bruttoomsætning 2011 inkl. vagtindtjening.....	2.946.606	
Vagtindtjening 2011, 1 læge.....	0	
- gennemsnitlig vagtindtjening, Region Midt		
1 læge à kr. 170.000(ej medtaget).....	<u>170.000</u>	
Regulering for vagtindtjening.....	<u>0</u>	
	2.946.606	
+ dyrtidstillægsændringer pr. 1. oktober 2011, 0,7 %.....	<u>20.626</u>	2.967.232
		<u>8.358.225</u>
Gennemsnitlig bruttoomsætning(goodwillprocent = 100 %).....		<u>2.786.075</u>
Handelsværdi med en goodwillprocent på 55 %.....		<u>1.532.341</u>

Bilag 4: Opgørelse af anskaffelsessum samt åbningsbalance i selskabet

Omdannelse af den praktiserende læges virksomhed til et selskab pr. 1. januar 2012 efter VOL				
	Balance pr 31/12-11	Værdikorrektioner	Åbningsbalance i selskab	Anskaffelsessum
Goodwill.....	0	1.532.341	1.532.341	526.500
Ejendom.....	366.100	366.100	0	
Driftsmidler.....	72.639	7.361	80.000	72.639
Tilgodehavender.....	170.760		170.760	170.760
Tilgodehavende indskud.....		335.277	335.277	335.277
Forudbetalte omkostninger.....	6.608		6.608	6.608
Likvide beholdninger.....	724.390		724.390	724.390
Prioritetsgæld.....		21.904		
Moms og afgifter.....		8.631		8.631
Skyldig skat og sociale bidrag.....		27.949		27.949
Andre skyldige omkostninger.....		164.631		164.631
Egenkapital.....	1.117.382	1.117.382		
Udsendt skat.....			253.301	
Aktiekapital inkl. overkurs.....		2.394.864	2.394.864	
Konto for opsparet overskud.....				1.126.279
Anskaffelsessum.....	1.340.497	3.014.265	2.849.376	508.684
				1.836.174

Bilag 5: Opgørelse af avancer der indgår i aktiernes anskaffelsessum

Goodwill(anskaffet eller oparbejdet)	Handelsværdi - skattepligtig fortjeneste
Driftsmidler	Handelsværdi - skattepligtig fortjeneste • En eventuel negativ saldo i den personlige virksomhed kan overføres til selskabet
Blandede aktiver	Handelsværdi af den erhvervmæssige benyttede del - skattepligtig fortjeneste
Varelager	Handelsværdi - skattepligtig fortjeneste • I realiteten den skattemæssigt bogførte værdi
Fast ejendom	Handelsværdi (kontantværdi) – skattepligtig fortjeneste • Omfatter eventuelt genvundne afskrivninger på bygninger og installationer samt eventuel fortjeneste på den faste ejendom ved omdannelsen opgjort efter EBL • I almindelighed vil den seneste ejendomsvurdering kunne anvendes som handelsværdi
Debitorer	Handelsværdi - skattepligtig fortjeneste • Vil i almindelighed svare til den skattemæssigt bogførte værdi
Værdipapirer	Aktier: Handelsværdi (kursværdi) – skattepligtig fortjeneste opgjort efter ABL Obligationer og pantebreve: Normalt handelsværdi(kursværdi) – skattepligtig fortjeneste opgjort efter kursgevinstloven
Igangværende arbejder	Handelsværdi - skattepligtig fortjeneste • I realiteten den skattemæssigt bogførte værdi

Opstilling med baggrund i: Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 2012-1, E.H.2.4